

అమృతము

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14: } డిన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 7-వ తేది మంగళవారము } No 135
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామ సంకల్పిత శ్రావణమాస బహుళ అమావాస్య. } సంచిక ౧౩౫

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాశ్రమములు పొందియున్నది పంచభాష ఏటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు

అమృతాంజనము న కలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోయను, పొట్లబోగొట్టును
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తోలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

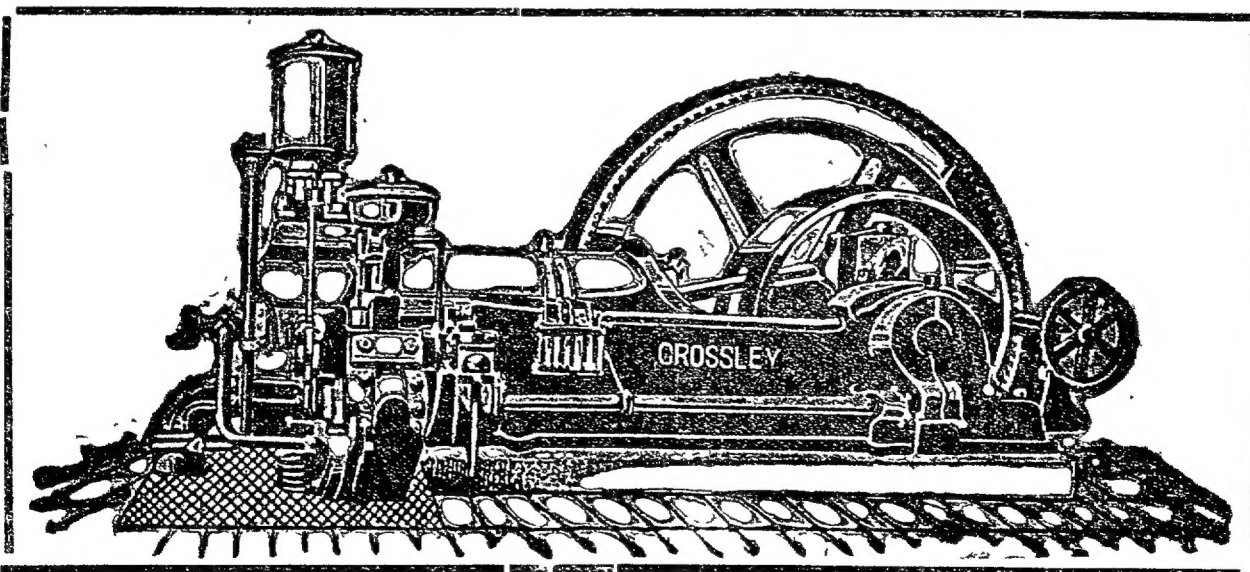
చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

క్రాస్లి గాసు అండ్ ఆయిలు ఎంజినుల

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మితవ్యముగలది.

మిక్కిల శ్రేష్ఠ
మైనరకము ఇం
టర్నల్ కంబస్ట
న్ ఎంజినులు త
యారు చేయుట
యందు 50 సంవ
త్సరముల అను
భవము గలదు.

నూతన ఎంజిన్
రింగు శాస్త్రము
నందు తెలుపబడి
న ప్రకారము సరి
యైన ప్రైము
మూవరు మొద
ల గువాటి తొ
గలదు.

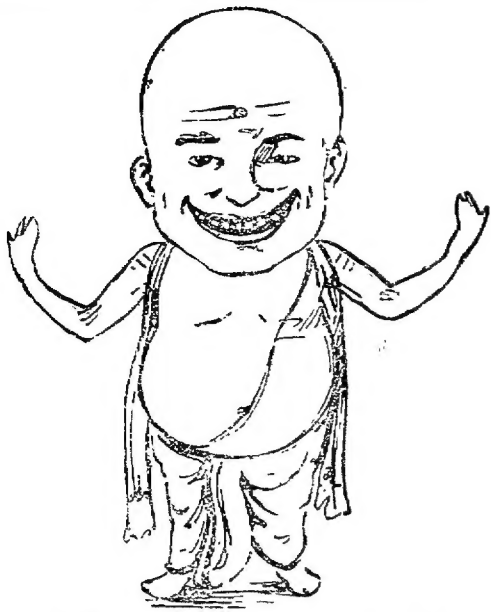
అనుభవము జాస్తిగానుండనవసరములేదు. మిక్కిలి సరసమైననూ నెనుపోయికి ఉపయోగించ వచ్చును. మిక్కిలి మితవ్యముగలది.

ఎంజిన్లను, రైసుమిల్లు స్వంతదారులు, వ్యవసాయదారులు, యంత్రములు మాకు వ్రాయుకోరెదము.

క్రాస్లి బ్రదర్సు, (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

Crossley Bros, (Limited) 14, Broadway, Madras.

1546

తోమోషాంటి

(ఆంధ్రపత్రికకు ప్రత్యేకం)

కోపం

ప్రశ్న:—కోపంవచ్చినపుడు పదో పన్నెడో అంకెలు లెక్కపెట్టితే, కోపం పోతుందంటారు నిజమేనా?

జవాబు:—నిజమే. నాభాగ్యుడు కోపం వచ్చినప్పుడల్లా పదిరూపాయిని లెక్కపెట్టి ఇస్తే, కోపం పోతుంటుంది.

కొట్టడం

బాలుడు:—ఎవరయినా తనకన్నా చిన్నవాడిని కొట్టితే పాపం అని చెప్పావుగదా, అట్లా ఎవరుచేసినా పాపమేనా? తండ్రి:—తప్పకుండా.

బాలుడు:—అయితే, నన్ను మామేష్టకు రోజూ కొట్టుతున్నాడు. కొట్టరూడదని నీవు చెప్పరాదా?

ప్రేమ

అల్లరిశేన విద్యార్థిని కొట్టడానికి విమనశీ టీచరు ముందు వచ్చెను.

విద్యార్థి:—నన్ను కొట్టరూడదు. మీరు ప్రేమించాలి.

టీచరు:—అల్లరిచేసేవాడిని ఎవరయినా ప్రేమిస్తారా?

విద్యార్థి:—నీశత్రువులను ప్రేమించవలెనని నిన్ను నేగదా మీరు పాఠంలో చెప్పారు?

హోటల్

హోటల్‌లో రెండురోజులుండి పెద్దమనిషి వూరికి బోతున్నప్పుడు, సోడా, సిగరెట్లు, తమలపాకులు మొదలయిన వస్తువులకయిన సొమ్ము ఇయ్యవలెనని గుమాస్తా అడిగెను.

పెద్దమనిషి:—అయ్యో, నేను ఎన్నడూ వీటిని ఉపయోగించను. నాకు అలవాటే లేదు.

గుమాస్తా:—మీరు కాదంటే, మీ నౌకరు తెప్పించుంటే తెప్పించామంటే.

ఖరారు

జడ్డి:—మీదావా దేనినిబట్టి?

వాది:—నామా పత్రికాదికి ముజావాణి ఖరారు వుందంటే.

జడ్డి:—అట్లాగా? అయితే వీడిమాతాం. దానిని ఇట్లా పంపించు.

బంధువు

కొట్లాటకేసును విచారించుచుండెడి.

మేజిస్ట్రేటు:—మద్యం నీకు రక్తసంబంధమయిన బంధువా?

ఫిర్యాది:—అవునండి నావంటిమీద రక్తం మరకలు, చూస్తే తెలుస్తున్నది.

సంగీతం

ఉపాధ్యాయుడు:—సంగీతం అంటే ఆసక్తిగల పిల్లలంతా ముందుకు రండి.

పదిమంది వచ్చిరి.

ఉపాధ్యాయుడు:—మీరందరూ యీ సంగీతపుపెట్టెను మోసుకుపోయి మేడమీద పెట్టండి.

మొయిలుబండి

మద్రాసు మొయిలుబండి రైలు స్టేషనులో ఆగకుండా పోతుండెను. ఆగుతుందనుకొని ముందుకు వెగిన రామయ్యకింద బడెను.

రామయ్య:—అయ్యో! ఏం చెయ్యను?

పోర్టు (టిక్కెటుమాచి):—ఫరవాలేదు. మారుమయిల్లు దాటినవి కాబట్టి, ఈ టిక్కెటుతోనే రేపటి రయిలులో వెళ్లవచ్చును.

రహస్యం

ఎల్లమ్మ:—నామొగుడు నాకు చెప్పకుండా ఏదో రహస్యం దాస్తున్నాను. అది కనుక్కుందామంటే వీలుగావడం లేదు.

పుల్లమ్మ:—నామొగుడూ రహస్యం దాస్తున్నాడేమిటా. అయినా అది ఏమిటో నాకు తెలుసును.

ఎల్లమ్మ:—అది ఏమిటి?

పుల్లమ్మ:—డబ్బు.

వయస్సు

మేజిస్ట్రేటు (ముసలిసాక్షిని):—నీవయస్సు ఎంత?

సాక్షి:—యిప్పయి.

మేజిస్ట్రేటు:—నువ్వుయి, ఏమిటి?

సాక్షి:—పంచవేలయి.

మేజిస్ట్రేటు:—ఎయిమే నేనింకా నెలలేమా ఆనుకున్నాను.

దొంగ

దొంగ:—క్షేమ విధిలేక దొంగతనం చేస్తున్నానండి. దరిద్రమే కారణం.

ప్రమాణికుడు:—ఏవయినా పనిచేసుకోరాదా?

దొంగ:—నానంటివాళ్లు లేకపోతే, పోలీసువాళ్లుకు పని ఏముంటుందంటే?

గ్లాసు

తల్లి:—గ్లాసు కాస్తా కిందపడేసి, బద్దలుకొట్టావా?

బాలుడు:—అమ్మా, అంతా బద్దలుకాలేను. సగమే బద్దలయింది.

ఉల్లి పాయలు

బాలుడు:—రోజుకు ఒక ఉల్లిపాయ తింటే, మన ఇంటికి దొంగరాదని, మాబల్లో పాఠంలో చెప్పారు.

తండ్రి:—దొంగలే కాదు, ఆనాసన భరించలేక ఎవళ్లా ఇంట్లోకిరాదు.

జూదం

పిచ్చెమ్మ:—మీ ఆయన జూదం ఆడుతారుట నిజమేనా?

వెత్తెమ్మ:—నిజమేగాని, అందులో పరువునష్టం ఏమీలేదు.

పిచ్చెమ్మ:—అయితే?

వెత్తెమ్మ:—మరయిన ఎప్పుడూభామే సంపాదిస్తారు. ఇంతవరకు ఎన్నడూ నష్టంకాలేదు.

పడవ

ప్రయాణికుడు:—ఈపడవి ఓటిదిగా ఉన్నదే. ముణిగి పోతుండేమో.

పడవగుమాస్తా:—భయపడకండి. ముణిగిపోనే, ఆనింద అంతా నేనేధరిస్తాను లెండి.

సంతోషం

తండ్రి:—మేష్టరుగారు నీచదువు చూసి సంతోషించాడా?

కొడుకు:—చాలా సంతోషించాడు. అందరు పిల్లలూ నీవంటివాళ్లయితే, రేపే స్కూలు మూసివేయవచ్చు నన్నాడు.

న్యాయం

ప్రతివాది:—అయ్యో నాకు న్యాయం కాలేనంటే.

న్యాయాధిపతి:—నోరుముయ్యి, ఇది కోర్టు అని నీకు తెలియదా?

పుస్తకం

ఒకడు:—అపుస్తకం ఆర్థికావడం లేదా ఏమిటి?

ఇంకొకడు:—అర్థం సంగతి అట్లా వుందంటే. కాగితాలయిన కొయ్యకుండా, ఎట్లా అచ్చుకేసారా అని అలోచిస్తున్నాను.

నొప్పి

రామయ్య:—పంటినొప్పితో అంతబాధ పడుతున్నావు. గద. నాపన్నే అయితే ఈపాటికి పీకివేయించేవాడినే.

సోమయ్య:—నీపన్నే అయితే, నేనూ పీకివేయించేవాడినే.

కొట్టడం

పి. ఏడుస్తూ:—అమ్మా, అన్నయ్య పొట్టమీద కొట్టాడే.

తల్లి:—ఏమిరా, మీచెల్లని పొట్టమీద ఎందుకు కొట్టావు?

బాలుడు:—చీకట్లో ఎక్కడ కొట్టాలెనో తెలియలేదు. దీపం లేకపోతే నేను ఏంచేసేది?

బండ్రి

ఒకడు:—నీభార్య బుడిలో ఎక్కి ఒంటరిగా పోతున్నదే?

ఇంకొకడు:—రాత్రి పోట్లాడిందిలే. ఏ బండ్రిలో పోతున్నది?

ఒకడు:—మీ పాతబండిలో.

ఇంకొకడు:—కొత్తబండిలో కాదుగదా?

గుట్టము

ఎల్లయ్య:—ఈగుట్టం చాలాపేరుపొందింది. ఇంతవరకు ఒక్క పంచెములో మాత్రమే ఓడిపోయింది.

పుల్లయ్య:—ఎన్ని పంచెలకు పోయింది?

ఎల్లయ్య:—ఒక్కపంచెమే.

బట్టతల

ఒకడు:—అయ్యో! మీతల బట్టతల అవుతున్నదండి. నావద్ద మంచిమాన ఉంది. అది రాచుకుంటే వెంట్రుకలు మొలుస్తాయి. తీసుకుంటారా?

పంతులుగారు:—తల కేదో నేనూ వాడుతున్నారే, నూనె ఆక్కరలేదు.

ఒకడు:—ఏమి వాడుతున్నారండి?

పంతులుగారు:—టోపీ.

ఆదివారం

యజమాని:—ఆదివారం సాయంత్రం నీకేమీ పనిలేదు గద.

గుమాస్తా:—లేదండి.

యజమాని:—అయితే, సోమవారం పొద్దునే ఆఫీసుకు రా.

ఫోటో

పెద్దమనిషి:—ఈఫోటో నాక్కరలేదు. ముఖం వికారంగా ఉంది.

ఫోటోగ్రాఫరు:—ఉన్నది ఉన్నట్టుగా తీయమంటే, అట్లా తీసానండి.

పూర్వము మధ్యరాష్ట్రముల మంత్రి స్వరాజ్యపక్షమున జేరుట

కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగ శాసనసభకు నిలువగోరుట

సాగర్, సెప్టెంబరు 6:—పూర్వము మధ్యరాష్ట్రముల మంత్రిగనుండి యిప్పుడు భారతనేనాసంఘ సభ్యుడుగ నున్న రావుబహదూరు నారాయణరావు కేల్కర్‌గారు కాంగ్రెసు సభ్యుడైనట్లును వాదనాపత్రమును సంతకముజేసి, మధ్యరాష్ట్రముల శాసనసభకు నిలువగోరుటకై కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగ నిర్ణయించవలెనని మధ్యరాష్ట్రముల హిందూస్థానీ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుపంఠమునకు దరఖాస్తు జేసినట్లును తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

రానున్న ఎన్నికలు

కాంగ్రెసు ప్రచారము

నాగపురము, సెప్టెంబరు 6:—రానున్న ఎన్నికలకు స్థానిక కాంగ్రెసు పంఠమువారు క్రిందటి 6 రోజులలోను 1117 గుర కాంగ్రెసు సభ్యులచేర్చిరి. వారందరూ నాగపుర పొరులే. వీరిలో సుమారు 250 మందిని యథోచిత సహకార వారులే చేర్చిరి. కాంగ్రెసు వారు మిగిలిన 867 గురను చేర్చి ఈ చేరిన మొత్తములో మూడవవంతు యథోచిత సహకారవారులని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

ఎన్నికల ప్రచారము

వివిధ పక్షముల రాజీప్రయత్నములు

మాళవ్యా, జయకరు, నెహ్రూ సంవాదములు
శిల్పి సమావేశము

సిన్హా, సెప్టెంబరు 6:— పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ స్వరాజ్యపక్ష యెన్నికల ప్రచారమును సంయుక్త రాష్ట్రము లందు ప్రారంభించెను. పండిత మదనమోహన మాళవ్యా ఇండి తెండ్లెంటు కాంగ్రెసు పార్టీ పక్షమున శిల్పి నుండి 12 వ తేదీ బయలుదేరి యెన్నికల ప్రచారమును ప్రారంభించెదరు.

పండిత మాళవ్యాకును రెస్పాన్సివు సహకార వారులకు ను జరుగుచున్న రాయబారఫలితముగ రెండువర్గములను యే కమై ఒక్కపక్షముగ యెన్నికలకు పోటీజేయునటుల గాన్పించును. మాళవ్యాగారు ఇండి తెండ్లెంటు కాంగ్రెసు పక్షముతో సంప్రదించి యేకముఖముగ పనిజేయుటకు తగిన మార్గము నాలొ చించుటకు గాను రెస్పాన్సివు పక్ష నాయకులను జయకరుగారు తమపార్టీ సమావేశమున శిల్పిలో జరుపనున్నారు. ఈసమావేశ ము శిల్పి లీటిర్లూ హాన్సులో సెప్టెంబరు 11 వ తేదీ మధ్యాహ్నము జరుగవచ్చును. అప్పుడు పండితమాళవ్యా, లాలా లజపత్రాయి, వారిపార్టీసభ్యులకు లును సమావేశమయ్యెదరు. ఈ చర్యయందు తోడ్పడుటకు కల కత్తానుండి బి. చక్రవర్తి, ఇందుభూషణ సేక్, డాక్టరు డి. పి. బైతా, హీరేంద్రనాథ దత్తుగారును, పాట్నానుండి సచ్చి దానందసిన్హా, దేవి ప్రసాదసిన్హాగారును, పల్లి రాష్ట్రముల నుండి పండిత హరిదయనాథసంగ్రామగారును, బీరారునుండి ఆనెగానూ, పూనానుండి కేల్కారును, బిలాసపూరు (మధ్య రాష్ట్రములు) నుండి రాఘవేంద్రరావుగారును ఆహ్వానింపబడిరి. పండితమాళవ్యాగారు సిన్హానుండి బొంబాయిలోనున్న జయక రుగారితో యెన్నికల ప్రచార సంబంధమున వివరముల శిల్పిలో పరిష్కరింపవలసినవివరముల గూర్చి తెలిపినదాగూ తరుమ మాట్లాడుచున్నారు. పండిత మాళవ్యాగారు రెప్రెసింటేటివ్ బయలుదేరి బికనీరుపోయి డిల్లీకి 11-వ తేదీ ఉదయమునకు వచ్చెదరు.

స్వరాజ్యపక్షముగూడ కలియునా?

రెస్పాన్సివు సహకారవారులను ఇండి తెండ్లెంటు కాంగ్రెసుపక్షమును యేకముగట కిలుల ప్రయత్నములు జరుగు ముండ యామధ్య స్వరాజ్యపక్షమువారితో ప్రతిపత్తి జేసికొను టకు బయలుదేరిన ప్రయత్నములను వదలిజేయలేదు. పండిత మాళవ్యా క్రిందటి కనివారమునాడు సిన్హాలో తమకునూచించిన మరతులనుగూర్చి తమపార్టీప్రముఖులకు పండిత మోతీలాలు తంతినిచ్చినటుల దెలియుచున్నది. ఇందుద్దేశ్యము సంయుక్త కాంగ్రెసు పక్షమును నిర్మించుటయే యున్నది. ఈ విధముగ యెన్నికలకు అనెంట్లీ కే గాక రాష్ట్రీయ కాసనసభలకు గూడ అన్నిపక్షములలో ను మెరికలవంటివారి నేరి కాంగ్రెసు అభ్యర్థులుగ బెల్టులెనని యుద్దేశ్యమైయున్నది. పండిత మాళవ్యాగారు పండిత మోతీ లాలు కెట్టి మరతుల నూచించెనో యేమియు దెలియలేదుగాని రాష్ట్రీయలందు ఉద్యోగము లంగీకరించువిషయమున కొన్ని మరతులూద స్వరాజ్యపక్ష, రెస్పాన్సివు సహకారపక్షోదయ ములకు మధ్యగా నొక మార్గమును దీయుటకునుసంపూర్ణ బాధ్య తాయత్నప్రభుత్వమును త్వరలో స్థాపించు నుద్దేశ్యముతో కాస న సభలను వయోగించుటకు తగిన కార్యవిధా నమును సిద్ధముజేయుటకును, యాలోచన నీలోపభూయిష్టము గు ప్రభుత్వవిధానముతో నే నాధ్యమైసంతకరమ ప్రజలక్షేమలా భముల రక్షించిఅభివృద్ధిజేయుటకును ఉద్దేశించినటుల దెలియు చున్నది. అనగా యీ సూచించినమరతుల సంగీకరించునెడల సంయుక్త కాంగ్రెసుపక్షము యుక్తాయుక్తముల నాలొచించి ఎన్నికలకు మనలబించుటయు, బలపరచుటయు జరుపుచుండు ను. ఈప్రతిపత్తి కొంచెము హెచ్చుతగ్గు సబర్బుతిబడంబడిక పద్ధతి నుండును.

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూశిల్పికి 10వ తేదీయెచ్చును. ఈలోపల వారు యెవరెవరికి ప్రవాసిరో వారియభిప్రాయముల దెలుసుకొని వచ్చెదవారనుకొనుచున్నారు. శిల్పిలో పండిత మాళవ్యా జయక

లాలా లజపత్రిరాయి

(జన్మభూమి)

దేశబంధుదాను న్యాయవాది వృత్తిని విడనాడి 'అసహా' యోధ్యమునునందు చేరినదినము, వారి ఉద్యమమునందు చేరుట చే మన బలము అధిమయ్యెననియు, వారి సహాయముతో ప్ర తిపత్తులను ధ్వంసము చేయవచ్చుననియు అందరు సంతోష ప డిరి. కాసనసభలయందు ప్రవేశించి అసహాయోద్యమము కొన సాగించు టసాధ్యము అను విషయమై ఇప్పుడు చర్చించుట అన వసరము. కాని దేశబంధు దానుగారు చేరుటచే బలపడిన అస హాయోద్యమము, వారు ఎదురు తిరుగుటచే దుర్బలమయ్యె నను విషయమును గురించి ఆలోచింపవలయును. ఇదే రిధమున లాలా లజపత్రిరాయిగారు స్వరాజ్యపక్షమున చేరినప్పుడు స్వరాజ్యపక్షమునకు తాత్కాలికముగ బలమేర్పడ వచ్చు ననియు, అయినను త్వరలో అసహాయ మేర్పడక లాలాజీ ఎదురు తిరిగి స్వరాజ్యపక్షమునుండి చీకడయి నూజిన పక్ష మును స్థాపించుట సత్వముని మేము మామిత్రులతో తోపియుం టిమి. విజ్ఞాపితమును ఫలించినది. ఒక పెద్ద ప్రవాహము, తన వేగముచే ఒక గొప్ప వృక్షమును సమూలముగ పెకలించును. కొంతమారము ప్రవాహముతో ఈవృక్షము పోవును. వేగము కొంత తగ్గకనే వృక్షము ప్రవాహమును అడ్డగించును. ఒకప్పు డు ప్రవాహముతో కొట్టుకొని వచ్చిన వృక్షము ప్రవాహమును అడ్డగించి ప్రవాహవేగమును తీవ్రమును తగ్గించును. మహానాయ కులు అర్ధాంగికారముతో ఒక ఉద్యమమునందు చేరిన ఇట్టి విపరీత ఫలితము లేకూడను.

లాలాజీ సబర్బుతి బడంబడిక చర్య సమయమున యుం డెనా? అసమయమున వారు జేసేవాకు ప్రయాణమునుండిరి కాబోలు. పెద్దనారు చేయు పనులు తప్పుకాదా యని లాలాజీ ప్రశ్నించుచున్నాడు. గాంధీమహాత్ముడు పూనాలో గివర్నరు గారితో కలిసి సంభాషించుట అసహాయోద్యమము యని లాలా జీ ప్రశ్నించుచున్నాడు. జేసేవా ప్రయాణము ముగించి వచ్చిన పిమ్మట లాలాజీగారిట్టిప్రశ్నలు వేయుచున్నాడు. నిజముగ లాలాజీగారికి సహకారోద్యమము నచ్చినది. కడచిన వారము శిల్పిలో నామ్రాజ్య కాసనసభయందు క్రిమినలు ప్రాసీబరుకో డు చర్య జరుగు సంబర్ధమున లాలాజీ ప్రభుత్వమువారి కిరహ స్వము తెలిపెను. ప్రభుత్వమువారు లాలాజీని ఆభినందించిరి. అందిన జాట్లు, జేమన్న కాలు అనువిధమున సామాన్యులవలెనే ప్రభుత్వమువారు మాది ప్రతిపక్షులపట్ల ప్రవర్తించుచుండిరి. 1921 సంవత్సరమున అట్టహాసములు ఆర్జులములు వదలుకొని భారత నాయకులతో రాజీ రాయబారముల సలిపిన ఇండియా ప్రభుత్వము వారు నేటిదినము గర్జించుచున్నారు. సమీపిర యనుచున్నారు. సాధనమేమి? ప్రభుత్వమువారు పట్టుదలతో నున్న మనము లొంగి పోయి సహకారము చూపుట సరియైన మార్గమా? మనము అసహాయోద్యమము అవలంబించినప్పుడు ప్రభుత్వమువారు సహకారమును వాంఛించిరి. అసహాయోద్యమ తీవ్రత తగ్గకనే సంపూర్ణ సహ కారము ప్రకటించబడవలయునని ఇప్పుడు మనము సహకార మునకు సిద్ధముగ నున్నపుడు ప్రభుత్వమువారికింను వెనుక తగ్గును మనము దాసానదాసులమై యుండవలయునని కోరుచు న్నాడు. లాలాజీ ప్రకటించిన సహకారమును ప్రభుత్వమువారి టెల్లు ఆదరించిరి. ప్రజాప్రతినిధుల ఆక్షేపణలను నిర్లక్ష్య మొన ర్చి జాతీయ స్వాతంత్ర్యమునకు భంగకరముగ కాసనమును వారు తయారుజేసిరి. పిమ్మటనులతో మాడి కాసనసభ్యుల వాచాల త్వమునకు ప్రభుత్వమువారింతనకు లొంగియుండలేదు. ఇంక మాడ ఎన్నటికి లొంగరు. ప్రజలకు ఆశచూపుదు వారి సహకా రము పొందుచు వారి హక్కులను అంత మొందింప ప్రభుత్వము వారు చర్య తీసికొనుచుండురు.

ఎన్నికల విషయమై మాకెట్టి సంబంధములేదు. కాని కడచిన నాలుగు నెలలయందు గావించిన ఏర్పాటులు ఇప్పుడు రుగ్ధాంతో జరుగు చర్యయందు సాయముజేయుటకు కొందరు కాంగ్రెసు స్వరాజ్యపక్ష సభ్యుల సమావేశమును జరుపవచ్చును. అందరకును రాజీనామెలు నెడల ఉభయపక్షముల సభ్యు లుగల జాయింటు కమిటీ యేర్పరపడి అసెంబ్లీకిని రాష్ట్రీయ కాసనసభలకును అభ్యర్థుల పట్టిక మరల సంస్కరింపబడును. ఈ కమిటీయందు సహాధినినాయకు, పండితమోతీలాలు నెహ్రూ లాలా లజపత్రిరాయి, పండిత మదనమోహనమాళవ్యా, యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, బి. చక్రవర్తి, జయకరుగారు లందురుని కాంగ్రెసు వర్గములనుండి దెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

రద్దుజేసి క్రొత్త ఏర్పాటులు గావించుటకు వ్యవధిలేదు. ఉ ద్యోగములను అంగీకరింప వచ్చునా మాడదా అను ప్రశ్నను కాంగ్రెసు సంఘమువారు పరిష్కరింపవలయునని లాలాజీ ప్రభుత్వము కోరవచ్చును. ప్రస్తుతము దేశములో పరిస్థితులు మారినవియు రాజకీయ పక్షముల చీలికలు అధికమగుచున్న సరియు ఈకారణములచే కాన్పూరు కాంగ్రెసు నిర్ణయమును నూర్చి కాంగ్రెసు పక్షమువారు మంత్రివర్గముల నేర్పరచుట ఉచితమనియు లాలాజీగారు వాదించుచున్నాడు. అంతే కాని ఈ సమయమున కాంగ్రెసువారు ఎన్నికలందు పాలుగైకొనకూ డదని కోరుటయం దర్థము లేదు. కాంగ్రెసువారు అభ్యర్థులు నియమింపవచ్చు మరీ యెవరు నియమించెదరు? ఎవరు ఎన్నికలు జరిపెదరు? ఇట్లయు నచ్చినవారు అభ్యర్థులుగ నుండవచ్చును. రాజకీయ పక్షమే యుండదు. ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి కాసనసభ్యులు ప్రవర్తించవలసిన బాధ్యత యుండదు. ప్రభుత్వ మువారిని నెదిరించుటకు చక్కని నిర్మాణ ముండు వృత్తులు తమ తమ ఖియాలు ననుసరించి ఇట్లయు నచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వ మువారికి అనుకూలముగను ఇట్లయు లేనప్పుడు ప్రతికూలముగను సమ్యుతుల నొసగుచుండెదరు. అప్పుడు ప్రభుత్వమువారు ఉద్యో గములనియు, కిరుదములనియు, ఆల చూపుదు తమ ప్రతి పక్షుల నందరిని లొంగడి పెరురు. ఈవిధమున మనభవిష్యత్తుం డును. భారతీయులు వికమత్వము లేనివారనియు తమలో తాము తగవులాడుకొనువారనియు నాంగ్లేయులు చెప్పుటకు అవకాశ మేర్పడును.

ఎన్నికలు వాటిని జరుపు విధము. ఉద్యోగముల నంగీ కరించు విషయ ఇచ్చి యె స్వస్థ విషయములని చెప్పవచ్చును. హిందూమతపు స్థితి వారిని కలవర పెట్టుచున్నది. స్వరాజ్య పక్షము వారు కాసనసభలను వదలిపోవుటచే హిందువులకు నష్టము కలిగెనని మంత్రి అభిప్రాయము. కాన్పూరులో తాను అంగీకరించిన నిర్ణయము తప్పని వారిప్పుడు చెప్పుచున్నారు. మాకు స్వరాజ్య పక్షము పట్ల పక్షపాతము లేదు. కాసనసభలను వదలిపోయిన వింతలు జరుగనని ఎన్నడు నమ్మలేదు. కాని ప్రభుత్వమువారు సాంఘిక సమస్యలను పరిష్కరింప నుద్దేశించుచున్నంత మాత్రమున కాంగ్రెసు నిర్ణయము తప్పని లాలాజీగారు చెప్పుట ఉచితము కాదని మాఅభిప్రాయము. ప్రభుత్వమువారు గొప్పకేర్పు కలిగిన వారు ఏగాక ఆచూప ఎత్తగలరు. నేటి దినము స్వరాజ్యపక్ష మువారందఱు కాసనసభల ప్రవేశించి మంత్రివర్గముల నంగీకరించి సాంఘికవిధేయములు లొంగి పోవు నా? సంస్కరణములపట్ల సాంఘిక విధేయములు ప్రబలినవని మడ్డిమొన సంఘమువారి యెదుట పంజాబు ప్రభుత్వపు ప్రతిఘటన సాక్ష్య మిచ్చిరి. ఇట్టిపరిస్థితులలో స్వరాజ్యపక్షమువారు మాడ ఉద్యోగములకు దేవులాడు మొదలుపెట్టిన ఈవిధేయము లింకను అధికమగును కదా. సాంఘిక విధేయములు నేటిదినము వచ్చినవి కావు. సాంఘిక విధేయములున్నవని స్వరాజ్య సంపాదన ప్రయత్నములు మానుకొనుట జాతీయసంఘముల ననుసరించి గావించబడిన నిర్ణయమును తూలనాడుట ఉచితముకాదు. గంట గంటకు అభిప్రాయములను మార్చుకొనుట న్యాయముకాదు. లాలా లజ పత్రిరాయిగారు గొప్పత్యాగము గావించిన దేశభక్తుడు. ఉత్సా హము గొప్ప బిజ్జానము గలవారు గొప్పసంస్కర్త వక్తృత్వము నందు అసమానమున చతురత గలవాడు. తమ భావములను చక్కగ ప్రకటించగలరు; సంస్థింపగలరు. కాని విచక్షణ యుక్తాయుక్త విశేషము కొంత తక్కువ. నాయకత్వమునకు విచక్షణజ్ఞానము అవసరము.

బేకుబేకమిటి అధ్యక్షుడు

సర్ గ్రెగోరీయస్ మియర్సుగారు 11వ తేదీన యుంగ్లందు ప్రయాణము గా నున్నారు

సిన్హా, సెప్టెంబరు 6:— ఇంగ్లాండునందు బేకుబేకమి టి అధ్యక్షులవర్గముల తిరిగి స్వీకరించుటకు ఎస్. ఎస్. "కామ్రె డు" ఓడలో 11-వ తేదీన సర్ గ్రెగోరీయస్ మియర్సుగారు ఎక్కి ప్రయాణము జేయునన్నారుని తెలియుచున్నది.

(అ. ప్రె.)

కరాచి, సెప్టెంబరు 4:—కాబ్లాము గారు ఇక్కడను సెప్టెంబరు 10వ తేదీన రాగలరు. వచ్చి మరునాడు భర్తావర షాయెదరు. (అ. ప్రె.)

హిందూమతామృదీయ పోరాటము

పోలీసుఉద్యోగులను ఇతరులను గాయపడుట

హిందువులు మశీదులయెదుట వాద్యముల నాపలేదు

ధైర్యముగా గమ్యస్థానము చేరుట

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 6:—నేడు మధ్యాహ్నము కృష్ణాష్టమి యుత్సవసందర్భమున హిందువులు మహమ్మదీయులను కొట్టుకొనిరి. ఒక భారతీయ పబ్లిక్స్ కలెక్షను ఆయింగ్ పీఠ సాక్షిలును ముగ్గురుపోలీసుకానిస్టేబులను ఇతరులను గాయములు తగిలినవి. కలకత్తా 5 మైళ్లదూరములోనున్న సాలిమేర యందు కృష్ణాష్టమి యుత్సవసందర్భమున మారేరు గాడ్లను బీచికోడ్డుమీదుగా ముడుచువట్ట నచ్చిరి. తురకలు హిందువులను బాహ్యముల నాపగోరిరి. హిందువులు ఆపలేదు. మాటలు పెరిగెను, గ్రుద్దుబాట, రాళ్లుగుర్తులు, తరువాత లాటిలప్రయోగము జరిగినది. పోలీసులు జరుగగ పోలీసువారికి తెలిసి ఆపవచ్చిరి. పైచెప్పినటుల వారును గాయపడిరి. ఉర్రేంపు, వాద్యముల నాపకయే గమ్యస్థానము చేరెను. పరిస్థితులు కాంచినవి.

మా విశేషి చేసిన విచారణలనల హిందువులను వాద్యముల నాపవలసినదని గోరగా అది ప్రార్థన సమయము గాదు గనుక ఆపమని తెలియచెప్పిరి తెలియుచున్నది. "వాద్యములు ఉర్రేంపునందు మాకును మతైకవిషయమే. పోలీసు లై సెన్సు ఉన్నది గనుక మాకు వాయిదామీద నధికారము గలదని హిందువులు వాదించిరి. కలవరము బయలుదేరునని తెలిసి యూరేగింపుతో నచ్చిన పోలీసువారు తానాకు కలుగంపిరి. డిప్టీ కమిషనర్ల ఆధిపత్యమునను అసిస్టెంటు కమిషనరు ఆధిపత్యమునను దళములు వచ్చినవి. అల్లరి జరిగిన స్థలమున చాలవరకు మహమ్మదీయులే యుండిరి. కాంతిపరిస్థితులు చేమారినను ఉద్రేకమునక లేదు. (అ. ప్రె.)

కాపిటేషను పన్ను రద్దుజేయ

గోరుట

హోం మెంబరు సాకులు

బర్మాశాసన సభాకార్యక్రమము

రంగూను, సెప్టెంబరు 4:—ఈ సందర్భములో పున ఆధును మొక కొటి రూపాయలైనను సహాయము యిండియా దౌత్యము స్థానిక ప్రభుత్వము నకు చేయవలయునని హోంబరులు పార్టీ నాయకులగు యు. పుగారు నిన్న ప్రతిపాదించిన తీర్మానముపై నేడు తిరిగి సమావేశమైన బర్మా శాసనసభ సర్వ చేయ ప్రారంభించెను. కాపిటేషను ప్రాతేషేష పన్నుల రద్దుజేయుట గౌరవ యీ మొత్తమును గవర్నరు మెంటు బహు ప్రయత్నింప వలయునని సభ్యుడు హెచ్చరించిరి.

రాష్ట్రీయకట్టలనుల రిమీషను జేయవలయునని 1-వ తేదిన గావింపబడి తీర్మానముపై తప్పినవిషయములకే హోం మెంబరు మరియొకసారి వివరించెను. బియ్యము పెట్రోలు, కిరసనాయిలు ఎగుమతులపై వచ్చు ఆదాయములో గొంతభాగము స్థానిక ప్రభుత్వమున కొసంగవలయునని గత శాసనసభా సమావేశమున గా వింపబడిన తీర్మానముపై స్థానిక ప్రభుత్వము చేసిన సిఫార్సులు సభ్యులకును శాసనసభకును విడికెములేయనియు, ప్రస్తుతపు కోరికలు, వెనుక గోరిన కోరికల కంతరాయములు గలిగింప వచ్చుననియు, దొరలను తీరుపుముగ నుండుననియు హోం మెంబరు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

సభ్యుల హెచ్చరింపులకు గంట మోగించినది శాసన సభ అడ్డెర్లు చేయవలదని స్టాండింగ్ ఆదర్శ సవరణ గావింపబడినదని జాతీయపక్ష నాయకుడు యు. పుగారు తీర్మానము ప్రతిపాదించెను. ఇట్టి నిబంధన లేకపోవుటచే సెప్టెంబరు 2-వ తేదిన శాసన అడ్డెర్లు మెంటు జేయవలసినట్లెను. విచారించుట కీ తీర్మానము సోమవారము నాడు సమావేశమున సభ్యుల కంపుటకు తీర్మానము ప్రతిపాదించ సభ అంగీకరించెను.

బర్మా గ్రామశాసనముపై సవరణలు విచారించు మండ కోరములేక సోమవారమువరకు సభ చాలింపబడెను.

(అ. ప్రె.)

అఖిలభారత కాంగ్రెసు

అవసరసమావేశ సూచన

కరాచీ కలకత్తా కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షునియభిప్రాయము కరాచీ, సెప్టెంబరు 4:—అఖిలభారత కాంగ్రెసు అవసర సమావేశమును జరిపి శాసనసభా ప్రవేశములగుర్తియు తమ కల హముల గుర్తియు ఆలోచింపవలెనని లాలా లజపత్ రాయగారి ఆధిపత్యమున సంతకము జేయబడి పంపబడిన డిజ్ల ప్లిస్ కరాచీ జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులగు ఆర్. కె. సిన్హాగారు అభిప్రాయమును డెల్టాను అట్టిపమావేశమును తొందరబడి ముఖ్యులగు వారందరునుకలసి ఆలోచించి పనిజేయువట్టయెడల క్రిందటి ఏప్రిలులో సబర్బుతిలోవలె యేమియు జరుగవలెనది అల్లరి యగు నని జెప్పిరి. మందు ముఖ్యులగు విషయములగుర్తి ఆలోచించుటకు నాయకులయొక్కయు, ప్రముఖులయొక్కయు సమావేశమును జరుపవలెనని వారు ముచింపుచున్నారు. ఉభయములను ఆశయములను తృప్తికరముగ పరిష్కరించు నెడల మతిభేదవిషయము దానంతట నదియే పరిష్కారమునని సిద్ధిగారి సూచన. పొట్లా, ఉభయములనాయకుల మధ్యను గలదు. అదిదేశమున కవమానకరము. వారిలో వారికి విభేదములు పోవునెడల మిగిలినవనివారలో భేదములు వాటంతట నవి పోవును. నాయకులు వారిలో వారు కలిసియుండవట్టయెడల అవసర కాంగ్రెసు సమావేశమును జరుపుట దేశముయొక్క కాలమును ధనమును వృథాజేయుట దప్ప మరేమియు గాదు. (అ. ప్రె.)

"నోపార" పాఠశాలయందు బాంబు

4 విద్యార్థులును, వర్తకుడును అరెస్టుచేయబడుట చిట్టాంగూరు, సెప్టెంబరు 4:—నేడు నలుగురు విద్యార్థులను ఒకవర్తకుని పాఠశాలయందు బాంబు కనుగొనబడిన సందర్భమున అరెస్టు చేసిరి. బెయిలు నిరాకరింపబడెను. జెయిలులో రిమాండునకు దుంచబడిరి. (అ. ప్రె.)

వరదలమహాత్మ్యము

రైల్వాలపావులు

రావోండి, సెప్టెంబరు 5:—మంగే, జింటారా ప్లే పనుల నడుమపడిన గండ్లవలన రైల్వాలివేయబడినవి. వరదలవలన ఆసికేయబడినవి ప్రకటించబడినవి. బహుశః తిరిగి ప్రారంభించుటకు వారములోజాలు పట్టును. (అ. ప్రె.)

వెలువడినది.

త్వరపడుడు.

శతక మంజరి - భక్తిసంపుటము

వృషాధిప, నర్మేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, శ్రీకాలహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, శ్రీరామతారక, రామచంద్రశతకములు పది యిందుగలవు. ఒక్కొక్క శతకమునను పెక్కు మాతృకలతో సరిచూచి చెప్పిన పాఠభేదములును, ఆయా శతకకర్తల చరిత్రమును, రచనమును, విషయమును విమర్శించు విపులమగు పీఠికయును గలవు. ముచ్చటలు గూర్చునట్లు మేలి క్యాలికొబైండు చేసిన సంపుటము వెల రు. ౧ ౮ ౦ మాత్రమే. శతకములు విడిగను దొరకును.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల,

శవాలుపెట్టె నెం 212 రు, చెన్నపురి.

వర్తకులకు యిట్టి సదుపాయము ఇది వరకు లేదు 1882

వర్తకశిఖామాలకు సీమచండికి గారంటి నిచ్చెదము ప్రతి గృహమునందును అమూల్యమైన తెరుణము ఖరారు ధర అవశ్యముగా నుండితీరవలెను

8 నుండి 8 తులముల యొట్టువరకు 8 సైజులందు పేలాగిన్నెలు, పట్టెలుతట్టిన గిన్నెలు, తయారుగానున్నవి. ఈ దిగువ తెలుపబడిన ధరప్రకారము యివ్వబడును. ఒకేసారి 1 గ్రోసు ఆర్డరు యిచ్చిన ఒక వారము లోపుగా సరఫరా చేయబడును. లోన, పైచక్రగా మెరుగుజేయబడియున్నది.

1 గిన్నె మొదలు 8 వరకు	ఈ 1 కి ధర రు.	1-1-0
6 " 12 " "	" " "	1-9-6
8 డబ్బెలు ఒకేసారి తీసిన	" " "	1-0-0
6 " " " "	" " "	0-15-6
12 " " " (1 గ్రోసు)	" " "	0-15-0

అలిపోను నెం. 2802

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ

గోటిమీనము "ఉమ్మడియార్"

2

శగలవర్తకులు, 25 చైవాబాదుకోడ్డు, మద్రాసు.

నానాన్యాయము

మహాత్ముని స్వీయచరిత్ర

రెండవభాగము

పదునాఱవ ప్రకరణము

తానొకటి తలప దైవంబు తలచు నొకటి

దావాలో రాజీ కుదిరినందున దానిపని నాకు తీరినది.

కాన నేను ప్రెటోరియాలో నుండ నవసరము కనబడలేదుగాన తిరిగి డర్బనుకు వెళ్ళితిని. అటనుండి భారతదేశమునకు బయలు దేరుటకు గూడ సన్నాహముచేయ సాగితిని. నన్నొక పోని చుట్టుకు అబ్దుల్లా నేటుగారొప్పుకొనువాడుగాడు గాన సిడనహ ములో నా గౌరవార్థ మొకవిందు చేసెను.

ఆ నాడంతయును సిడనహములో నే యుండునటుల నిశ్చయింపబడెను. నేను వార్తాపత్రికలను తిరగ వేయు చుండగా నొక పత్రిక లో నొకముఖ "భారతీయుల నియోజక స్వాతంత్ర్యము (ఇండియన్ ఫ్రాంచైజ్)" అను శీర్షిక క్రింద నొక వ్యాసము కనబడెను. నెటూలు కాసనసభకు ప్రతి నిధుల నెన్నుకొనుటకు భారతీయులకు గలహక్కును రద్దుచేయు ట కొకచట్టము కాసనసభలో నుపపాదించబడె ననువిషయ మా వ్యాసమువలన నాకపుడు తెలియవచ్చినది. ఆవిషయ మదివరకు నాకు తెలియదు. తక్కినవారందరును కూడ తమకేమియు తెలి యదనిరి.

అబ్దుల్లా నేటుగారి నడిగితిని. "మాకు ఈవిషయము లేమి తెలియును? వాణిజ్యమునుగూర్చి మాత్రమే మేము గ్రహింప గలుగుము. ఆరెజి ప్రెస్టిటులో మావ్యాపార మంతయును అంతరింపజేయబడెనని మీ రెరుగుదురు గదా! దానిని గూర్చి మేము కొంత ప్రయత్నించితిమి. కాని లాభమేమియును కలు గలేదు. ఇంతకు మాకు పాండిత్యములేదు. న్యాయశాస్త్రాదులను చదివినవారము గాము. వార్తాపత్రికలను చదివినను వాణిజ్య వార్తలను మాత్రమే చూచెదము. చట్టములనుగూర్చి మా కేమి తెలియును? అన్నివిషయములకును మేమిచటి పాశ్చాత్యన్యాయ వాదులవైన నే ఆధారపడినవలసి యున్నది" అని అబ్దుల్లాగారు తెలిపిరి.

"ఇచటనే పుట్టి విద్యాధికులైన భారతీయ యువకులు చాలమంది కలరుగదా. వారు మీకేమియును సహాయము చేయు టలేదా?" అని నేనడిగితిని.

"వారా? వారు మావద్దకు రానేరారు. వారిని మేమును లెక్కచేయము. వారందరును క్రైస్తవులగుటచే క్రైస్తవమతా ధికారు (క్లెర్జుమను) లగు తెల్లవారి మాటకు వారు ఎదురాడ జాలరు." ఆ మతాధికారులు ఇచటి దొరతనమునకు భృత్యులే గదా? అని నేటుగారు రనిరి.

అంతటితో నాకు నూతన భావము కలిగినది. "ఈక్రైస్త వ యువకులుయందు స్వదేశాభిమానమును కలుగజేసి వారిని మన వారినిగా చేయవలెను. క్రైస్తవులగుటయందులకా? క్రైస్తవు లైనంతమాత్రమున భారతదేశ సంబంధము వారికి తొలగనా?" అనినాలో నేను తర్కించితిని.

నేనపుడు ప్రయాణోన్ముఖుడనై యుండుటచే నాభావ ముల నెవ్వరికిని తెలుపలేదు. "ఈ చట్ట మామోదింపబడినచో మీ కష్టము లింకను మెండగును. భారతీయుల ఆత్మగౌరవమున కిది వేరుపురుగు" అనిమాత్రమునేను అబ్దుల్లాగారితో నంటిని.

"అటులే కావచ్చును. ఈ ఎన్నికల మూలవృత్తాంతమును తెలిపెదను వినుడు. మాకు దానిసంగతియేమియును తెలియదు. నుప్రసిద్ధ న్యాయవాది (అట్టార్నీ) యగు ఎస్కొంట్గారె మొ డట దీనినిగూర్చి మాకు బోధించిరి. ఎస్కొంట్గారు నిర్భయ ముగా వాదించుచుండును. అందువలన వార్షిక యింజనీరుకును ఆయనకును విరోధమేర్పడెను. ఎన్నికలలో తనకు వోట్లరాకుం డునటుల వార్షికయింజనీరు ప్రచారము చేయునేమో యని ఎ స్కొంట్గారు మాకు మావోట్లసంగతిని తెలిపెను. అందువలన కే ఛదరమును వోట్లరులుగా మాపేరులను నమోదుచేయించి ఎన్నికలలో ఎస్కొంట్గారికే వోట్లనిచ్చితిమి. కావున ఈహక్కుపై మాకంత ఆదరము లేకుండనుండెను. ఆహక్కు చాల ము ఖ్యమై న ద ని మీ రి పు డు చె ప్ప ట వల న మేము దానివిలువను గ్రహిం ప గ లి గి తి మి. మే మే మి చేయవలెనో దయచేసి తెలుపుడు." అని అబ్దుల్లాగారడిగిరి.

ఈ సంభాషణ అందరియెదుటనే జరిగెను. అందరును గూడ త్రద్ధిగావినుచుండిరి. "అయ్యగంధిగారు! నేనుచెప్పెదను వివరించి. మీరిపుడు ప్రయాణము నాపివేయవలెను. మరియొక నెల రోజు లిచటనుండవలెను. మీరెటుల నిర్ణయించిన నటుల మేము పనిచేసెదము." అని వారిలోనొకరు నాతో ననెను.

"బేను. బేను. నిజమేనిజమే. అబ్దుల్లాగారు! మీరు గంధిగారినిపుడు పోనియ్యగూడదు." అని అందరు ననిరి.

అబ్దుల్లాగారు చాల దూరదృష్టిగలవారు. "ఇపుడు నే నా యనను నిలప నవసరములేదు. అదిగాక ఆయనను నిలుపుటకు నాకెంతటిహక్కుగలదో మీకును అంతటిహక్కుగలదు. కాని మీరు చెప్పినమాట మా త్ర ము ని జ ము. ప్రస్తుత ము చెల్ల వ ల ద ని మ న మ ం ద ర ము ను ఆ య న ను కోరుదముగాని ఆయన బాధిష్ఠ్యుగదా! ఆయననిక్కడ మన ము నిలిపివేసినచో ఆయనఫీజుమాట యేమి?" అని అబ్దుల్లాగా రనిరి.

ఫీజుమాటరాగానే నాకు కష్టముగాతోచినది. "అబ్దు ల్లాగారు! ఫీజుసంగతి అనవసరము దేశసేవవిషయమున ఫీజును కోరెను. నేనిచటనుండునెడల భారతమాతనవకుడను గానేయుం డును. కాని వీరందరితోను నాకు పరిచయములేదని మీ రెరుం గుదురు. వారందరును తోడ్పడెదరని మీరు చెప్పగలిగినచో మరి యొక నెలరోజులిచటనుండుటకు నేను సంసిద్ధుడను. మీరు నా కేమియు నియ్యనక్కర లేదుగాని యీ ఆందోళనము జరుగవలె ననిన కొంతధనము ముఖ్యముగా నుండవలెను. మనము తంతివా ర్తలను పంపవలసియుండును కొన్ని పత్రములను ఆ చుప్ప వేయించవలసియుండును. కొన్ని చోట్లకు వెళ్లవలసి యుండును. ఇచటి న్యాయవాదుల సలహాను పుచ్చుకొనవలసి యుండును. నాకిచ్చటి న్యాయశాస్త్రములతో పరిచయము లేదు గాన కొన్ని న్యాయశాస్త్ర గ్రంథములు గూడ కావలసి యుండును. ఇందులకు ఆరంభమునందే ధనముండవలెను. ధనముండినను ఒ క్కినివలన నిది కొనసాగదు గాన మీరందరును తోడ్పడవలె ను." అని నేనంటిని.

"భగవంతుడు మహాద్భుతాచింత్యక్తిసంపన్నుడు, దయా మయుడు. ధనమునకును మనుష్యులకును ఎట్టిలోటును కలుగదు. మీరిచట నుండుట కంగీకరించి నంతయును సరిగా జరుగునని" వారందరు నైకకంఠ్యముగా నుడివిరి.

ఈరీతిగా నన్ను వీడ్కొల్పుటకు సమాజేశమైన సభ కా ర్యనిర్వాహకసంఘసభగా పరిణమించినది. "అటులైన త్వరగా విందుభోజనముల నారగించి యిండ్లకు బోదము" అని నేనంటిని చేయవలసిన పనిని గూర్చి నేను లోలోననే అలోచించుచుంటి ని. వోట్లకు పట్టికలో నున్న భారతీయుల పేరులను తెలుసు కొంటిని. మరియొక నెలరోజు లిచట నుండుటకు నిశ్చయించితిని.

ఈరీతిగా దక్షిణాఫ్రికాలో నన్ను నిలుపుటకు భగవంతుడు వ్యూహమును పన్ని జాతీయ గౌరవరక్షణార్థము సం గ్రామమొనరించుటకు బీజమును నాటెను. (మో. క. గాంధీ-ఎంగయిండియా 2-9-26)

కాసనసభాధ్యక్షుల మహాసభ

నిన్నటితో నాఖరయ్యను

సిమ్లా, నెవ్రెంబరు 4:—కాసన సభల అధ్యక్షులు, ఉ పాధ్యక్షులును సమాజేశమయిన మహాసభ నిన్నముగిసినది. చాల ముఖ్యమైన పెద్ద కార్యక్రమమును చర్చించిరి. (ఆ. ప్రె.)

WANTED. Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas Stamp. Apply to:— Imperial Telegraph College, Delhi

నో టీ సు

బందరు తాలూకా చిన గొల్లపాలెం గ్రామంలో మాజీటి లక్ష్మీవరశింహారావు సాహుకారుగారి తాలూకా కొబ్బరితోట య 88-10 ట్లున్నా, అందుకు చేరియున్న ఖాళీభూమి య 91-87 ట్లున్నా జామలాయ 177-87 ట్లున్నా ఈనెల 28 వ తేదీ బందరులో మాయింటిపద్ద వేలమువలన విక్రయింపబడును గనుక కావలసినవారు అప్పటికివచ్చి పాడుకొనవలెను. పాటపాడు వారు పాటసయ్యుమందు రు 50/00 ధరావరున్నా, పాటకొట్టి వేయబడిన పిమ్మట ఆఖరు పాటదారు ఖరీదులో నాల్గవంతు న్నూ ఇచ్చి కంట్రాక్టు వ్రాయించుకొని పిమ్మట వారంరోజుల లో స్వంతఖర్చుల మీద దస్తావేజు వ్రాయించుకొనవలెను.

బం ద రు } భో. పట్టాభి సీతారామయ్య 4-9-26

బొంబాయి మిల్లుపరిశ్రమ దుస్థితికి ముందు

కార్మికుల పరిస్థితులు మిల్లు పరిపాలనములందు గట్టి సంస్కరణలు గావింపవలయును

బొంబాయి నేతపరిశ్రమ కార్మికులసమితి నేటుమెంటు

(అసోసియేటెడు ప్రెసు స్పెషలునర్విసు)

బొంబాయి, నెవ్రెంబరు 4:—బొంబాయి మిల్లుపరి శ్రమదుస్థితికి ముందు కార్మికుల పరిస్థితులు, మిల్లు పరిపాలన ముందు గట్టి సంస్కరణముల గావింబుటయే అని బొంబాయి నేత పరిశ్రమకార్మికుల సమితి బారిప్రోజ్డు ఎదుట సాక్ష్య విషయము చెల్పెను. బర్నెటు హార్బన్ మొదలగు గ్రంథకర్తలనుండి విపులముగ క్రోడీకరించుచు కార్మికపరిస్థితులసమితి తీవ్రముగ ఖండించి, నివసించుటకు తగని వసతి పరిస్థితుల వలన ప్రాణము లకు డేముము లేదనియు, యిష్టము వచ్చినట్లు పనినుండి తరిమి వేయుటచే చేపని జేయువారలకు కూలి దొంకు నను నిర్బీతి లేదనియు, వేతములు తగ్గించుచుండుటచేతను, జీతముల విష యమై పనివారలకు అనుమాన మేయనియు సమితి చెల్పెను. ఈ పరిస్థితులు చక్కబరచినగాని జపాను మొదలగు విదేశములతో లాభకరముగ బొంబాయి మిల్లు పరిశ్రమ పోటీ చేయుజాలదని సమితి తలంచుచున్నది.

"ఇంగ్లీషు మిల్లు యజమాను లిచ్చు వేతనమునకు భారత మిల్లు యజమానులు రెట్టింపు పనిని కార్మికులచే జేయించు కొనుచున్నా" రని 1908-వ సంవత్సరపు ఫాక్టరీ లేబరు కమిష నునందు కీ|| శే|| టి. ఎమ్. నాయరుగా రిచ్చిన ప్రేటుమెం టును కార్మికులు శక్తిసామర్థ్యముగ బనిజేయుటలేదను వాదము నకు సమాధానముగ సమితి క్రోడీకరించెను. మిల్లు పరిపాలనము గావింబువారు లంచములు దీసికొనుచున్నారనియు, దొరతనము యేవిధముగ సహాయము చేయ బూనుటకు పూర్వ మీ నిందా రోపణముల విచారింపవలయుననియు సమితి గోరెను.

వాషింగటన్న ఒడంబడిక అమలునందు బెట్టుటచే, భారతదేశము విద్యుక్త ధర్మమే నెఱవేర్చెనుగాని అంతకంటె మహత్కార్యము జేయలేదనియు, జపాను వాషింగటన్న ఒడంబడికను అమలునందు బెట్టలేదని ఎలుగెత్తి కేకలు వేయు మిల్లు యజమానులు తమకు మోందవసంస్థానములందు గల మిల్లు లందు ఈ ఒడంబడిక యేల అమలునందు బెట్టరాదనియు సమితి ప్రక్షించెను. పరిశ్రమకు రక్షణము యిచ్చుటకు సమితి అభ్యంత రము పెట్టుటలేదనియు రక్షణము చాలా రూపము విషయమై సమితి న్యాయముగ సందేహించి పరిశ్రమకు సహాయభూతిముగ నుండజాలనని దలంచుచున్నదని ప్రేటుమెంటునందు నూచింప బడెను. ఉక్కు పరిశ్రమయందువలె దిగుమతి సుంకము నూటికి రూ 18 లు జేసినయెడ విదేశ వస్తువులు దేశమందు అభరిమిత ముగ దిగుమతి యగును. కాబట్టి చాకగ అమ్ముబకు ననియు, తన్మూలమున జపాను కార్మికుల స్థితిగతులు దుర్భరముననియు, బొంబాయి మిల్లులందు దుస్థితియు సరకునకు డిమాండు తగ్గ ననియు సమితి చెల్పెను. న్యాయవిరుద్ధముగ పోటీ ఉన్నయెడల జపాను సరకు దిగుమతి గాకుండ నిషేధింపవలయుననియు లేదా భారతదేశ పరిశ్రమకు విడ్డీలేకుండ అప్పు యిచ్చిగాని లేక సహసిడి యిచ్చిగాని బొంబాయి పరిశ్రమకు సహాయము జేయ వలయునని సమితి నూచించెను.

నాయన్వరము, నెవ్రెంబరు 4:—ఇంద్వారానుతెనప్రై రైల్వే నడచుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

శివతత్వ సుధానిధి

ఇది స్కాందములోనిది. ఇందు జీవన్ముక్తి విదేహము క్తి పగుణధ్యానము నిర్గుణధ్యానము మహావాక్యార్థముపంచకోశవిచారము మున్నగు వేదాంతవిశేషములును రుద్రాక్ష విభూతి ధారణ శివపూజాది విశేషములును మధురములయిన శివనామము లును గలవు. విపులమైన తెలుగు వ్యాఖ్య వ్రాసి ముద్రించు చున్నాము. దీనివెల రు 8-0-0 అక్టోబరు ఆఖరులో గా వెల మణియార్డు చేయువారికి కు 1-2-0.

చిటునామా అవ్వారి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, శతపథాని, బాపట్ల.

బర్తాగవర్న మెంటు ఎక్సైజు విధానము

స్వరాజ్యవాదితీర్థానముగతి

అమెరికాలో సంపూర్ణనిషేధము విధింపబడునని

ఎక్సైజుమంత్రి సభ్యుని దెప్పిపొడుచుట

రంగూను, సెప్టెంబరు 6:—బర్తాగవర్నముపై తీరిగి నేడు సమావేశమైనది, గ్రామశాసనముపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. వది సంవత్సరములలో పల మద్యపానము రాష్ట్రముందు సంపూర్ణముగ నిషేధించుట దొరతనముయొక్క విధానమనియు, యీ ఉద్దేశ్యము నెరవేర్చుటకు దొంగతనముగ సారాయి తయారుజేసి విక్రయింపబడుటకు నల్ల మందు దొంగతనముగ దేశములోని కి గొనిరావడం జేయుటకును తగిన కట్టుదిట్టములు గావించవలయుననియు గోరుచు ప్రతిపాదించిన స్వరాజ్యవాది యు. టన్ విన్ గారి తీర్మానముపై విప్రులముగ చర్చ జరిగెను. తీర్మానముపై వోటులు వేసవలయునని పట్టుబట్టి, ఆధికసంఖ్యాకులు వ్యతిరేకముగ వోటుజేసిరి. సభ్యునితీర్మానము 13 ఆధిక వోటులవలన ఓడిపోయెను.

నేరములకు పుట్టిలు త్రాగుడు

నేరముల విచారణకుమిటి త్రాగుడు విశేషముగ నేరములు హెచ్చుటకు గారణమని వదించినని సభ్యుడు చెప్పెను. ఇట్టి తీర్మానమును బొంబాయి శాసనసభ, ఆసంద్ధి గావించెను. తీర్మాన ప్రతిపాదకుడు, తీర్మానము బలపరచిన సభ్యులును, సంప్రదించిన స్వరాజ్యవాది యు. టన్ విన్ గారును అమెరికాయందు జయప్రదముగ కొనసాగింపబడుచున్నదని వదించిరి.

గవర్న మెంటు ప్రతిఘటనము

అమెరికాయందు మద్యపాన నిషేధము విధింపబడునని దృఢపరచుటకు ముగ్గురు అమెరికను ప్రతినిధుల ఆభిప్రాయముల క్రోడీకరించి గవర్న మెంటుతరపున తీర్మానమును తొలిగాదు ప్రతిఘటించిరి. బర్తాగవర్న సంపూర్ణనిషేధము ప్రవేశపెట్టుటకు తగిన పరిస్థితి లున్నదే సభ్యుడు తెల్పబాలకపోయెనని తొలిగాదునుడిచెను. రాష్ట్రముందు త్రాగుడు మిక్కిలి ఉత్తరముగ నున్నను, సంపూర్ణనిషేధముచే ఉత్తరము నివారణము గాదనియు సభ్యుడు బల్కెను.

భారత మంత్రియు, హైందవ దొరతనమును బర్తా ఎక్సైజు విధానము నిరూపించినందు, విధాన ములునందు తెట్టుటకు ఆర్థిక తలంపున కేతనాత్రము సంబంధములేదనియు పైనాన్న సభ్యుడు వదించెను. సంపూర్ణ నిషేధము అమలునందు బెట్టినను నేరము తగ్గునా యని వారు మిక్కిలి సందేహించుచుండిరి. హత్య నేరములలో నూటికి 4.7 మాత్రమే త్రాగుడుజల సంభవించెనని యిటీవల దొరతనము నేరముల విషయమై గావించిన తీర్మానమును పైనాన్న సభ్యుడు క్రోడీకరించెను.

ఎక్సైజుమంత్రి గవర్న మెంటు

విధానమును సమర్థించుట

తీర్మానోద్దేశ్యమునెడ సామర్థ్యాన్ని జూపి, సభ్యులు గోరు ఆశయము కేర దొరతనము వందగదితో నడచుచున్నదనియు, కొన్ని సంవత్సరములలో ఆశయము కేరవలయునని ప్రకటించుట అసావధ్యకమనియు ఎక్సైజు మంత్రి దొరతన విధానమును సమర్థించెను. సారాయి అంగడుల సంఖ్య తగ్గినదియు, నల్లమందు దొంగతనముగ విక్రయించు స్థలములకు బర్తావారు వెడలుట తగ్గుచున్నదనియు సభ్యుడు నుడిచెను. బాధ్యత మనలంబించిన రాజులు నిషేధము గావించ యత్నించి విఫలమనోరథులైరి. ఇంతవరకును అమెరికాయందు మద్యపాన నిషేధము అపజయము గాంచెను. ప్రతిపక్షులు నిర్మాణముగ తోడ్పడుచు నూచనల గావించలేదని సభ్యుడు దెప్పిపొడిచెను.

శేషటివరకు శాసనసభ సమావేశమును జూపించెను.

(అ. (పె.))

తూతా కంపెనీవారి లాభములు

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 4:—1925-26 సంవత్సరములో లాభము రు 9872685. క్రిందటిసంవత్సరము మిగులుతో గలిపిన రు 9879682లు. వాటా ఒకటికి రు. 3-12-4 లు ఈ యబడును. ప్రతిసంవత్సరము సర్వములో నూటికి 4 నడ్డివోప్ప న ఊరుకు 25 రూపాయల చొప్పున బాకీ లాభముల నిత్తురు.

సత్యమూర్తిగారి విజయము

చన్నరాష్ట్ర తపాలాబంట్లోతుల సంఘమువారి
సన్మానము

సామి వెంకటాచలం శైలిగారి అధ్యక్షత

ఇటీవల జరిగిన చన్నపురి కార్యక్రమము ఎన్నికలలో విజయమునందుటకు శ్రీమూ. యస్. సత్యమూర్తిగారి కథినం దనవత్తము సమర్థించుచు నిన్నటిసాయంత్రము చన్నరాష్ట్ర పోస్టును సంఘము వారు సభగావించిరి. చన్నపురి కార్యక్రమము అధ్యక్షులగు శ్రీ సామి వెంకటాచలం శైలిగారు సభ కధ్యక్షతవహించిరి. డాక్టరు. బి. యస్. వల్లభయ్య, వి. యల్. కామ్రాగారును సభ కరుడెంచిన, ప్రముఖులలో గలరు.

1. రంగసామిఅయ్యంగారు సామి వెంకటాచలంశైలి గారిని సభకు అధ్యక్షులగ నుపపాదించుచు సత్యమూర్తిగారికి గలిగినజయము కాంగ్రెసుయొక్క జయమనియు, సత్యమూర్తి

ఐ.మా.కె. యస్. ఐ.నివాసయ్యంగారు

గౌరవతీ కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి

గా రిదివరకువరే ఇకముందును ప్రజాసేవజేయుచు పాటల కృత్యముల పాత్రులుగాగలననియు బల్కిరి.

అధ్యక్షులు

శ్రీ సామి వెంకటాచలంశైలిగారు కాంగ్రెసు పక్షము వారు ప్రజలకొసరిన సేవాకృతులనుగూర్చి ముచ్చటించిరి. సత్యమూర్తిగారికి గలిగిన విజయము వారిస్వార్థకమునకుగాదు, కాంగ్రెసు పక్షమునకు, దేశమునకుగలిగినజయము. చన్నపురి కార్యక్రమము సభ్యులకై ఇప్పుడు వ్యవస్థలుగాక కాంగ్రెసు, జప్తిను పక్షములు వారివారి పక్షములరేపున అభ్యర్థనలు నిజమి పోటీ జేయుచున్నారు. కడచిన రెండుసంవత్సరములు కాంగ్రెసు వారే జయమందిరి. మూడవసారి కొంత అపజయము వాటిల్లెనుగాని మరల జరిగిన రి ఎన్నికలలో కాంగ్రెసువారే జయమును బడలుజాలిరి. ప్రజాక్షేమమునకై ప్రజల సుఖాధారములకై కాంగ్రెసువారు కృషిపెట్టుచున్నారు. పట్టణముందు 100కి - 75 మంది, ప్రజల అసాకోగ్యమును, అపరిశుద్ధులగు నివాసములు గలిగి వానినుండి జనించు అనేక కోగములకు లోనగుచున్నారు. 25 చదరపుమైళ్లవిస్తీర్ణము గలిగిన చన్నపురియందు

12చ.మైళ్లలో రిలక్షల ప్రజలు నివసించుచున్నారు. మిగత 18చ. మైళ్లలో 2లక్షలమంది నివసించుచున్నారు. అందుచేసామాన్యులగు మధ్య తరగతి ప్రజలకు జనసమృద్ధిపథికమై అనవరతము జాడ్య పీడితులగుచున్నారు. అట్టి కష్టములనెల్ల నివారించజేయుటకు కాంగ్రెసువారు కంకణ మూనియున్నారు. ప్రభుత్వోద్యోగ మందుండి ఏ రాచకీయపక్షముందుగాని జేరుట సమంజసము గాకపోయినను దేశ వ్యవహారములను, పట్టణముందలి విషయములను తెలిసికొనియుండు టత్వావశ్యకము. ప్రజలక్షేమమార య స్వపరిపాలన లభించువరకు రాచకీయములను శ్రద్ధతో గమనింపవలెను. ఏ పక్షము దేశమునకు షేనుకారితో, ఏపక్షము ప్రజలకొసరికై ప్రభుత్వముతో సాహసముగ బోరాడునో ఏ పక్షమునందు స్వార్థచింత లేదో అట్టి పక్షమునే అభిమానించుట మివిధి. కాంగ్రెసునం దిట్టిగుణములు గలవు. కాంగ్రెసు బ్రాహ్మణ సంస్థయని జెప్పేది ప్రతిపక్షుల మాటలు విశ్వసనీయ జనదు. బ్రాహ్మణేతరలే కాంగ్రెసు సం ద్రధికసంఖ్యాకులుగ శేర్పి వారి అన్న వస్త్రములకు పరితపించునట్లు జేయుటకంటె వారివారి గ్రామములలో భూములు, చెరువులు మరమ్మతులు గావించి జీవననడుపాయములు గావించ కాంగ్రెసువారు కోరుచున్నారు. మనచేతిపనులును, వివిధ వృత్తులు సజీం చి న వి. ప్రభుత్వోద్యోగములు లేనివో నిరాధార లయ్యెదరు. ఇట్టి దుర్దశను తొలగించుటకై కాంగ్రెసువారు దేశమందలి శాసన స్యపరిపాలనాసంస్థలనెల్ల వశపరచుకొని ప్రజలకు షేనును సమకూర్చునట్లుంచుచున్నారు. కావున మిగిలినవిషయములనెల్ల బాగుగ వున్నించి, ఏపక్షము న్యాయముగ నిష్కలుషితులగు ప్రజాసేవజేయుచున్నదో అట్టిపక్షమునకే తోడ్పడ మీ దేశభక్తి ని వెల్లడిజేయవలెనని బల్కిరి.

తమిళభాషయందు సత్యమూర్తిగారి కొకపన్నానవత్తము సమర్థింపబడెను. అందు సత్యమూర్తిగా రనేకవత్సరముల నుండియు ప్రజలకును, అందు ప్రధానముగ తపాలాశాఖ వారికి ని గావించుచున్న అగణితసేవల నుగ్గడించిరి. సత్యమూర్తిగారి విజయమును తమయొక్క విజయముగ పరిగణించుచున్నామనిరి. తపాలా గుమాస్తాల సంఘముతో సంబంధము తొలగజేసికొని తమసంఘము (బంట్లోతులసంఘము)నకే సేవజేయవలయుననియు గోరుచు, ముందును తమకొక్క సంరక్షణ గావించురని విశ్వసించిరి.

శ్రీ సత్యమూర్తిగారు

తమిళములోనే సమాధాన మొసంగుచు తమ్ము సన్మానించినందులకు తపాల బంట్లోతుల సంఘమువారికి కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనము లర్పించిరి. తిరువళ్ళీకే పాటల విదప తమ జయమునకై హర్షించుచు అభినందనవత్త మొసంగిన వారిలో ప్రథములు తపాలాశాఖవారే యనియు, ఎన్నికలందు బడసిన జయము తాము బూనియున్న ఉద్యమమునకు కాంగ్రెసునకు జెందును గాని య్యముగ తమకుగాదనియు బల్కిరి. ఇదివరలోవరకే తపాలా సంఘమువారి స్వత్వములకై నిర్బీతిమై ప్రభుత్వముతో పోరునల్పదమనియు, తపాలా గుమాస్తాల సంఘాధ్యక్షులుగ నుండినను బంట్లోతుల సంఘమునకై పనిజేయుట కెట్టి యాటంక ముండబోదనియు, అందులకై తామా సంఘముతో సంబంధము వదలుకొనుట యవసరము గాదనియు, బంట్లోతులు తమ కష్టములను వివరించుకొనిన తాము తమ శక్తివంచన లేక వానిని నివారించుటకు ప్రయత్నింతుమని బల్కిరి.

అధ్యక్షులకు, ఆతిథికి వందనములతో సభ ముగింపబడెను.

స్వరాజ్యపక్షవిజయము

పురపాలకసంఘపు టెన్నికలో జయించారును
జయించుట

చిట్టగాంగ, సెప్టెంబరు 4:—నేడు హళారా పురపాలకసంఘపు టెన్నికయందు స్వరాజ్యపక్ష అభ్యర్థికి పైనుగారికి 578 ఓట్లును జయించారుగారికి 218 ఓట్లును వచ్చెను.

హైస్కూలు కప్పపై బౌంబులు

ప్రధానోపాధ్యాయుని అరెస్టు

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 5:—నెలదినములక్రిందట బస్వెస్ట్వి రి హైస్కూలు మిడ్లెపై బాంబులు దొరకినవి. ఆసందర్భమున నిన్నప్రధానోపాధ్యాయుని మరముగ్గురను అరెస్టుచేసి నిన్నరాత్రి చిట్టగాంగు తీసికొనివచ్చిరి. ఈ సందర్భమున అరెస్టుయిన వారు మొత్తము 9 గురు. (అ. (పె.))

చెన్నపురి శాసనసభ

హిందూ ధర్మాదాయపు బిల్లు

చర్యలన్నియు శాస్త్రీయములుగ నిర్ణయింపబడుట జరుగుచున్న దావాలఖిన్ను లెవరు భరింపవలెను?

“7వ క్లాజులో (1) ఏ సబ్ క్లాజును తొలగించవలయు నని యన్. సత్త్యమా ర్మిగారు, (2) వ సబ్ క్లాజును తొల గింపవలయునని యన్. ముత్తయ్యమొదలియారుగారును సవ రణల నుపపాదించిరి.”

చెన్నపురి శాసనసభవారు నిన్న మధ్యాహ్నము తిరిగి స మావేశమైనపుడు హిందూధర్మాదాయచట్టమునందు 7 వ క్లా జుపై తీవ్రమగు చర్చ సాగెను. 1925 సం॥పు ధర్మాదాయ శా సనముక్రింద ప్రభుత్వమువారును, బోర్డువారును గావించినచర్య లన్నియును శాస్త్రీయములుగనే పరిగణింపవలెనని ఈ క్లాజు దెలుపుచుండెను. అపోజిషనువారెంత వాదించినను, ఎన్నిసవ రణల నుపపాదించినను మంత్రివర్గ పక్షమువారంగీకరింపలేదు. తుదకు సవరణలన్నియును పీకపోయెను.

అధికారములేని చర్యలను

శాస్త్రీయ మొనర్చరాదు

సభవారు ఫలహారాంతరము సమావేశమైనపుడు, 7 వ క్లాజునందు 1, 2 ప్రావైజ్ లోలను వదలివేయవలెనని ఎన్. ముత్త య్య మొదలియారుగారు దెచ్చిర సవరణపై నింకను చర్చసాగె ను. వెనుకటి శాసనముక్రింద గావించబడిన చర్యలన్నియు, ధర్మాదాయములబోర్డును నిమిషించుట, ప్రకటనల గావించుట, యుత్తరువుల గావించుట మొదలగు కార్యములతో సహా శాస్త్రీయముగ నొనర్చబడినట్లే పరిగణింపబడ వలెను అని మొదటి ప్రావైజ్ లోలో గలదు. ఈ శా సనమునకు విరుద్ధముగ నుండనంతవరకు-సదరు శాసనము (1925) క్రింద ప్రారంభింపబడిన చర్యలన్నియు- ఈ శాసనముక్రింద గా వించబడినట్లే పరిగణింపబడవలెను. అని రెండవ ప్రావైజ్ లోలో గలదు.

నేరసునికే న్యాయాధికారమా?

ఆర్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు సవరణను బలపరచుచు శాసనసభాచరిత్రయందు దానింతవర కిట్టి క్లాజు గల బిల్లును జూచియుండలేనని నుడివీరి. 1928 సం॥న గావించబడిన హిం దూ ధర్మాదాయముల శాసనము తమ పక్షమువారు సాధించిన మహాకార్యమని మంత్రివర్గపక్షమువారు గొప్పగ జెప్పుకొనుచుం డిరి. కాని కొలదిరోజులలోనే తాము సాధించిన కార్యమంత యు తప్పులతిడకయని దెలిసికొని ఆ రొంపిలోనుండి తిప్పించు కొనుటకెప్పుడు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఆవిషయము నలులం చి క్లాజుయొక్క యర్హతావర్హతల విచారించినయెడల ఇ.త కంటే న్యాయవిరుద్ధమైనది మరియొకటుండజాలదని దెలియగల దు. వెనుకటి యశాస్త్రీయశాసనము నొనర్చినది, దాని నను సరించి మరికొన్నిచర్య లొనర్చినదియు వారే. అవి అన్నియు శాస్త్రీయములుగ పరిగణింపబడవలెనని చెప్పుచున్నదియువారే. ఈనేర మొనర్చినవానినే న్యాయాధికారిగ నొనర్చినట్లుండును. ఈ క్లాజు సంగీతించినయెడ, ఇకమీద ప్రభుత్వమువారు తమ యిష్టమువచ్చినట్లు క్రమచర్యల నొనర్చి- అవన్నియు శాస్త్రీయ ములుగనే పరిగణింపబడవలెనని శాసనమును గావించుచున్నను, సభవారిట్టిచర్యను సహించెదరా? ఇట్టి క్లాజును శాసన మొనర్చుట అన్యాయము, అక్రమము.

నిరర్థనములు గలవు

పి. వెంకట రమారావు (ఎక్కువర్షు సభ్యుడు) ఇట్టి చట్ట మును గావించుటలో వాత్సేపణియమెద్దియును లేదని నుడివీరి. అధినేతేశారాష్ట్రములందేమి భారతదేశమందేమి ఇతిరారాష్ట్రము లందేమి ఇట్టి శాసనముల నిరర్థకములు చాలగలవు. పంజాబు ప్రభు త్వాధునాగు 1918 లో, ఒకానొక శాసనము శాస్త్రీయము అ ిట్టియును అను నందెవారు గలుగగా ఆశాసనమును రద్దుకేసి రి- ఎనాన్సు క్షయము అం దిట్టిక్లాజునే జేర్చిరి. అంతయుగాను, ఈశాసనసభను- వారిజేటింగు ఆర్జులను గావించుటకు గూడ అధి కారము గలదనియే నాయుద్దేశము. అయినను ఎక్కువజాగ్రత్త పుచ్చుకొనిన పండితునియొంది ప్రభుత్వమువారి “ఎనాన్సు ం” పద్ధతి ననుసరించిరి.

మార్పులకు కారణ మేమి?

సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజుగారు (విశాఖపట్నం జిల్లా) సవరణను బలపరచుచు ఎక్కువర్షు సభ్యుడు దెలిసిన పంజాబు నిదర్శనమునకును ప్రస్తుత చట్టమునందలి 7 వ క్లాజునకును చాల భేదము గల దని నుడివీరి. ఈశాసనముక్రింద శాస్త్రీయము లైన చర్యలన్నియు వెనుకటి శాసనము క్రిందగూడ శాస్త్రీయ ములుగ పరిగణింపబడవలెనని పంజాబుశాసనమునందు గలదు. మన ప్రభుత్వమువారు గూడ అగట్టు 3 వ తేదీన ప్రకటించిన చిత్తు బిల్లులో నాపదముల నుంచిరి. కాని 10 వ తేదీన ప్రకటించ బడిన చిత్తుబిల్లులో నీపదములను తొలగించిరి. ఇందుకేదో కార ణ ముండి తీరవలెను. సభవారియందును ప్రజలయందు మంత్రి వర్గమువారు విశ్వాస ముంచి తామపదములను ఎంతవేయుటకు కారణమును బహిరంగపఱపవలెను.

ఈక్లాజునందు గత శాసనముక్రింద నొనర్చబడిన చ ర్యలలో ఫలానివి శాస్త్రీయములుగ నొనర్చబడినట్లు పరిగణింప బలసివదని మంత్రిగారు దెలుపుట లేదు. అన్ని చర్యలు శాస్త్రీ యముగ నొనర్చబడినట్లు పరిగణించి ప్రభుత్వమువారికి బ్రాం కు చెక్కునియ్యవలసినదని యడుగుచున్నాడు. ఇంతవంతిచర్య మరేదేవేమందును గానరాదు. మనవారిట్టి అనునుతి నొనగ రాదు. తగినకారణములున్న నేదిప్ర, బోర్డువారి చర్యలనుగాని, ప్రభు త్వచర్యలనుగాని శాస్త్రీయముగ నొనర్చుటకు శాసనసభవారంగీకరింపరాదు.

ముఖములకు బాధ్యులెవరు?

ప్రభుత్వ ఆర్థికసభ్యు డీవనకేశ ధర్మాదాయముల బోర్డు లకు చాలభనమును ఋణముగ నొసగెను ఈయుదయమే సభ వారు మరి 60 వేల ఋణమునకు కంగీకరించిరి. వెనుకటి బోర్డువారొనర్చినచర్యలన్నియు శాస్త్రీయమని ప్రకటింపవలసి నదనిమాత్రమే ఈబిల్లులో దెలుపబడెను. వెనుకటి శాసనము క్రింద నేర్పరపబడిన ధర్మాదాయములబోర్డును ప్రస్తుతశాసన ముక్రింద నేర్పరపబడబోవు బోర్డును ఒకటేయనిగాని, వెనుకటి బోర్డువారి చర్యలు ఋణములు, క్రొత్తబోర్డునకు సంక్రమిం చుననిగాని బిల్లునందెచ్చటను దెలుపబడలేదు. కేపటికినమున క్రొత్తబోర్డువారు వెనుకటిబోర్డు ఋణములకు మేముబాధ్యులము కాదని నిరాకరింపవచ్చును. ఆర్థికసభ్యు డీచిక్కునుగురించి ఆలోచించెనా? ఆలోచింపకుండా తొందరతొందరగా బిల్లును పరుగెత్తించుటవలన గలుగు లోపముల కిది యొక నిదర్శనము. సవరణ వోటునకు జెట్టగా పీకపోయెను.

అక్రమచర్యల మినహాయింపవలెను

ఎస్. ముత్తయ్యమొదలియారుగారు-1925 సం॥ 1 వ శాసనము శాస్త్రీయ మైనయెడల-సదరు శాసనముక్రింద గా వించి- బడిన సక్రమముచర్యలన్నియు శాస్త్రీయముగ నొనర్చబడి నట్లు పరిగణింపవలెను అను సవరణను 7 వ క్లాజునందు కేర్ప నలసివదని సవరణ నుపపాదించుచు బోర్డువారి క్రమచర్యల నొన ర్చినయెడల సభవారు వారిని శాస్త్రీయముగ నొనర్చరాదని నుడివీరి

పి. ఆంజనేయులుగారు (గుంటూరు జిల్లా) బోర్డువారు వెనుకటి శాసనము క్రింది గావించిన క్రమచర్యలను మాత్రమే శాస్త్రీ య మునర్చుట మంత్రి యుద్దేశమైనయెడల- బోర్డువారు తమకులేని అధికారముల నుపయోగించి గావించిన అక్రమ చర్యలను శాస్త్రీయ మొనర్చుట వారెయుద్దేశముగాని యెడల నీపవరా కెట్టి ప్రాతికూల్యమును నందరాదని నుడివీరి. అక్రమ చర్యలను శాస్త్రీయ మొనర్చుట మంత్రిగారి యుద్దేశ వాని నేమి తిలంపను. బిల్లునందు అన్నప్రముగ నున్న ఆభిప్రాయ మునే ఈ సవరణ స్పష్టపరచుచున్నది.

నర్. కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు (గోదావరి జిల్లా) సవరణ నెదుర్చుట, వెనుకటి శాసనముక్రింద గావించబడిన చర్య లన్నిటినీ శాస్త్రీయముగ ప్రకటించుట తనముఖ్యప్రాయ మని నుడివీరి.

సత్త్యమా ర్మిగారు: అక్రమచర్యలనుగూడనా? పానుగల్లు రాజుగారు (మధ్యశిల్లాల భూస్వాములు) సవరణ నెదుర్చుచు బిల్లునందు విశాలముగనున్న భాషాను సవ రణ సంకుచితి మొనర్చుచున్న దనియు వెనుకటిశాసనముక్రింది నొనర్చబడిన చర్యలలో కొన్నిటినియే త్రమే శాస్త్రీయ మొనర్చ బచ్చును. మరికొన్నిటి నొనర్చరాదనెలకు తగినన్ని కారణములు దెలుపబడలేదనియు నుడివీరి. ఈసవరణ సంగీకరించినయెడల బోర్డుపై నానా లభికమగును.

సత్త్యమా ర్మిగారు (యూనివర్సిటీ). మంత్రివర్గపక్షము నిజముగ డెమాక్రాటికమమే అయియున్నయెడల అప్పుచి వనుపక్షనాయకు డడిగిన ప్రశ్నలకు మంత్రి సమాధాన మొసగి

యుండవలసినదని నుడివీరి. కాని మంత్రివర్గమువారి పద్ధతు లతనిగూఢములు, విచిత్రములు. శాసనసభవారిపరీక్షకుగాని ప్రజల పరీక్షలనకుగాని ఒకటైనయెడల తాళజాలవు. శాసనములు గా వించునపుడు చాల జాగరూకతతో గావించబడవలెనను విష యము వారికి దెలియనేలేనియును. బోర్డువారు తమ కధికారము లేని కొన్నిచర్యలను గావించి యుండవచ్చును వారును మానవ మాత్రులే. తప్పజేయుటమానవులకు సహజము. అట్టితప్పుచర్య లతప్ప శాసనముక్రింద సక్రమముగ నొన ర్చిన చ ర్య ల ను శాస్త్రీయ మొనర్చవలసినదని సవరణ గోరుచున్నది. బోర్డువారు అక్రమచర్యల నొనర్చినయెడల వా ని వ ల న బాధింపబడిన ప్రజలు తమబాధల నివారింపుకొనుట కవకాశ మొసగవలెను. మంత్రిగారి కిది యిష్టము లేదు. వారి మానసికస్వభావము నాకు దెలియును. అతను నిరంకుశపరిపాలనను ప్రేమించురాజు. అతనికి సర్వాధిపత్యము గావలెను. వీలైనచో ఈశాసనసభలను న్యాయస్థానములను అన్నిటిని తీసివేసి తనయిష్టమువచ్చినట్లు స్వేచ్ఛగ నిరంకుశముగ పరిపాలింపవలెనని ఆతనికుండును. తన చర్యలు సక్రమములా అక్రమములా అని న్యాయస్థానములు విచారించుట - ఒక్కొక్కపుడు తనకు ప్రతికూలముగగూడ తీ రుజేప్పుట- ఇన్నియు నతడు సహించజాలడు. అందుచే బోర్డువారుగాని, ప్రభుత్వమువారుగాని గావించినపనులు సక్ర మములా అక్రమములా యరువిషయమును విచారించు సభికా రము న్యాయస్థానములకు వదలరాదను మంత్రిగారిపట్టుదలకు కారణ మిది. కాని మాయభిప్రాయము లట్టివిగావు. శాసనములు ప్రజలందరకును సంబంధించినవి. అందుచే బానుగ విచారించి శాసన మొనర్చవలెను. అధికారులు తమ అధికారములను మించి అక్రమచర్యల గావించునెడల- వానివలన బాధింపబడిన ప్రజలు నివారణను సం పా దిం చు కొ నుట కు అ ప కా శ ముం డి వ లె న ని మాయ భి ప్రాయ ము. మే మిచ్చట నున్నది. అధికారు లొనర్చు అక్రమచర్యలను శాస్త్రీయ మొనర్చుటకు గాదు. “మియిష్టము వచ్చినట్లై అక్ర మచర్యల జేయుట - మేము మీకు బాపబయ్యె నిలిచి వాని నన్నిటిని శాస్త్రీయ మొనర్చెదము” అని చెప్పి అధికారులను ప్రజలపై వదలివేయుటకు మే మంగీకరింపము.

పానుగల్లు రాజుగారు:- వెనుకటి శాసనముక్రింద నొన ర్చబడిన చర్యలనే శాస్త్రీయ మొనర్చవలసినదని బిల్లునందు దెలుపబడినవి గాని - అధికారమును మించి యొనర్చబడిన చర్యలను శాస్త్రీయ మొనర్చవలసిన దని గోరలేదు.

సత్త్యమా ర్మిగారు:- పానుగల్లు రాజుగారిప్పుడు దెలిసిన అభిప్రాయమే బిల్లులోని యుద్దేశ మైనయెడల - సవరణ సంగీ కరించి ఆవిషయమును స్పష్టీకరించుటకు మంత్రిగారి కెట్లాజే పింపగలరో దెలియకున్నది. అన్నిచర్యలను శాస్త్రీయముగ నొ నర్చవలసిన దని బిల్లులోలో గలదు. అంతయుగాక, ఎప్పటివర కొన ర్చబడిన చర్యలను శాస్త్రీయ మొనర్చవలెనో బిల్లునందు దెలుప లేదు. ఈక్లాజు చాల అస్పష్టముగను - వ్యుద్బాధముగ నున్న ది. అధికారు లొనర్చు అక్రమచర్యలను శాస్త్రీయ మొనర్చుటకు మే మేమత్రము సంగీకరింపము.

సవరణ వోటునకు రెట్టగా 20 మంది అనుకూలముగను 41 మరు ప్రతికూలముగను సమ్యక్తుల నొసగుటచే పీకపోయెను.

1925 సం॥ హిందూ ధర్మాదాయశాసనముక్రింద సదు ద్దేశముతో జేయబడినపనులను మాత్రమే శాస్త్రీయముగ పరిగణింపవలెనని అని సత్త్యమా ర్మిగా రుపపాదించిరి.

పానుగల్లు రాజుగారు సవరణ నెదుర్చుచు, ప్రతికూలు రు నిరంకరము చిక్కులు గలుగజేయుటకు ప్రయత్నించుచుండి రనియు, ఈ సవరణ సంగీకరించునెడల చాల దావాలు వచ్చు ననియు నుడివీరి.

సి. ఎస్. కృష్ణరావుగారు సవరణను బలపరచుచు ఇట్టి స్వల్ప విషయముననూ మంత్రిగా సంగీకరింపకపోవుట చాల శోచనీయమని నుడివీరి. ఉద్యోగులు ముద్దేశముతో నొనర్చిన కార్యములను శాస్త్రీయ మొనర్చుట మంత్రిగారి యుద్దేశమై యుండెను. అట్టిదిరి వారిసవరణ సంగీకరించి తీరవలెను. వారి యుద్దేశ నిబిగాక ముద్దేశముతో నొనర్చబడిన చర్యలనుగూడ సమర్థించుట వారి యుద్దేశముగనెడల నా విషయమును స్పష్ట పరపవలెను.

సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజుగారు:- మం త్రి గా రి మా న సి క స్వ భా వ ము దు రవ గాహముగ నున్నది. సభాకార్యక్రమములను చర్యలను మంత్రి గారొక్కసారి పరీక్షించినయెడల అపోజిషను పక్షమువారి చర్యయందు ఆత్మేపణియమును దెద్దియులేదని దెలియనగును. నేనును అపోజిషను పక్షమువారును అవలంబించిన పద్ధతు

అందుగాని, ప్రతిపాదించిన సవరణలయందుగాని... చట్టమునకు చిట్కాలు గల్గింపవలెనను నుద్దేశమెద్దియును లేదు. మా సవరణలపై సభవారోపగుచున్న అభిప్రాయములను జరిగించినయెడల ప్రజలచే నెన్నుకొనబడిన హిందూ సభ్యులలో సభిసంఖ్యాకులు మా సవరణల నామోదించుచున్న విషయము స్పష్టపడగలదు. మంత్రివర్గము వారి బిల్లు హిందూ ప్రజలకు అసహ్యకరముగ నున్నది. మా నియోజకవర్గమునం దత్యధికసంఖ్యాకులు హిందువులు. వారు మాపై నుంచిన బాధ్యతను పరిగనిర్వర్తింపవలె ననినచో మే మి సవరణల నుపపాదించక తప్పదు. ప్రభుత్వ అధికారవర్గ సహాయముతోడను, నామ సేవకు సభ్యుల సహాయముతోడను మంత్రివర్గమువారు మా సవరణల నోడించి, తమ బిల్లును నెగ్గించుకొనుచున్నారని వారికి సంఖ్యాబలమున్నది. అది మాకు తెలియదు. మే మిట్లు నల్లసంఖ్యాకులము. ఆయనను మాచిధిని మేము నిర్వర్తింపవలెను.

సవరణలను వోటునకుబెట్టుగా వీగిపోయెను. 18 ను రనుకూలముగను, 40 ప్రతిపూలముగను సమ్యకులవోసరి. 7-వక్లాజా పిమ్మల్ల నామోదించబడెను.

భిర్దులను బోర్డువారు భరింపవలెను

సి. ఎస్. కృష్ణరావుగారు (నెల్లూరు):— ఈకాసన మామోదించబడునవరకు దేవదేవ దావాఖర్చులను బోర్డువారు భరింపవలెను. అని మరెయ్యక సవరణ నుపపాదించిరి. పానుగల్లు రాజాగారి సవరణ నెదిర్చిరి. సవరణ వీగిపోయెను. 8-వక్లాజా ఒకపల్లవిసవరణతో అంగీకరింపబడె. విదవ 9-వక్లాజాపై చర్చ సాగెను. ధర్మాదాయముల బోర్డువదనిగవన విందు గలదు. ఈబోర్డును తొలగింపవలసినదనియు, బోర్డుదేబులను ధర్మాదాయముల పరిపాలనకు చాల ప్రకాశననియు నుడివీరి. సవరణ వీగిపోయెను. అంతటితో నాదిననునకు సభ ముగిసెను.

నేటిదినచర్య

హిందూ దేవాదాయచట్టముపై సవరణలు

ప్రతికూలముపై ప్రభుత్వమువారి ఉపేక్ష. దేవాలయ మినహాయింపులు

నేటి ఉదయము సమావేశమైన చెన్నపురి కాసనసభయందు హిందూ దేవాదాయచట్టముపై చర్చప్రారంభమయెను. 9 క్లాజాలో “కోర్టు” అను పదమునకు వివరణక్రింద దేవాలయముగాని, మతముగాని పరిపాదులలో గల దిట్టివ్వు జడ్జి కోర్టు అను పదములలో దిట్టివ్వు జడ్జి అనుమాటను పదవ “తేక” సవరణసేటు జడ్జి అను పదమును జేర్చవలసినదిగ ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు సవరణ నుపపాదించుచు, స్వపరిపాలన కాఖా క్యాదర్లగారు మాట్లాడుచు ఈ చట్టము కేవల ప్రక్క రాష్ట్రా చట్టమే గావున ప్రస్తుతము సవరణలనెల్ల వివరముగ చర్చించవలసినదనియు కొంత యనుభవమును గడించినపిదప సవరణలను ప్రార్థిక చర్చించి విలయు సంస్కరణము బిల్లులో గావింపవచ్చుననియు బల్గిరి. సత్యమూర్తిగారు సవరణను బలపరచుచు ఈ బిల్లు విషయములో ప్రభుత్వమునా రనుదరించు విధానముకంటె ప్రారంభ పదతి వేగోతి లేదనియు, అక్రమముగ అన్యాయముగ, సవరణలను అందుట సభివారిని నీడించుట యగుననియు బలము ప్రభుత్వపై ఖరీని ఖండించిరి. గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు సవరణ నాక్షేపించుచు 1925 సంక్లిప్త దేవాదాయ చట్టముయొక్క అధికారమును ప్రశ్నించుచు హోర్టన్సం దనేక దావాలు వేయబడినందున ఈచట్టమును అత్యవసరముగ నిపుడు ప్రవేశ పెట్టవలసి వచ్చెననియు, అట్టి యగత్యమే తేకుండిన సభయొక్క నీ తుదిదేశముం రుపపాదించెడివారముగామనియు, కావున ఈసభియందు సవరణలను వివి రముగ చర్చించుటను వీలుండదనియు, చట్టము తీర్మానింపబడి కొంత యనుభవమును గడించిన పిదప నలయు సవరణలగావింప వచ్చునని బల్గిరి. ఉపపాదన వోటుకు బెట్టుబడి వీగిపోయెను. పానుగల్ల కొనగ 14 అనుకూలము, 30 ప్రతిపూలముగను ఉపపాదన ఓడింపబడెను సర్ జి. సహానాయకు, పి. కేశవశెట్టిగారలు తలెక్కులుగనుండిరి. 9 వక్లాజాక్రింద మినహాయింపబడిన దేవాలయముల వివ

రణక్రింద క్రమమున అధికారము గల కోర్టుచే దేవాలయ పరిపాలనకు స్త్రీము ఏర్పడిన దేవాలయముగూడ మినహాయింపబడినవానిక్రింద శేర్షవలయును అను సవరణను సత్యమూర్తిగారు పాపాదించుచు స్త్రీప్రకరమున వేగోక పరిపాలనావిధానము గల దేవాలయముల విషయములో నీటిల్లుచే జోక్యము గల్గింపకొనవలసినదని వేదని బల్గిరి.

లి. మునిసామినాయకుగారు సవరణ నెదుర్చుచు ఏ దేవాలయమునకుగాని స్త్రీము శేర్షవలయు ఆ దేవాలయముం దక్రమపరిపాలనయందుండిననుటకు నివర్తనమనియు, అందుచే అట్టి దేవాలయములకే బిల్లు ముఖ్యముగ అవసరమనియు, వానిని మినహాయింపబడిన బిల్లుయొక్క ఉద్దేశమే భంగపరచుననియు బల్గిరి.

ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు, పి. వి. యస్. వరసింహారాజుగారు సత్యమూర్తిగారి యుపసాహసం బలపరచిరి.

శ్రీ కులసీరాముగారు రుపపాదనను బలపరచుచు స్త్రీము శేర్షవల దేవాలయములం దక్రమస్వీకారమున కవకాశమే లేదనియు దేవాలయములన్నిటికంటె ప్రప్రధానమును, సక్రమముగ నిర్వహించబడుచున్న వర్ధుగ దేవాలయమునకు స్త్రీము గలదనియు, బోర్డువారి ఖర్చును భరించుటకు గాను స్త్రీములుగల దేవాలయముల మినహాయింపకుండుట వ్యాయముగాదని బల్గిరి.

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు సవరణనెదుర్చుచు స్త్రీములుగల దేవాలయములు కోర్టువారి యధికారముక్రింద నున్నను బోర్డువారివలె కోర్టువారు నిపుణముగ నిర్వహించబాలరని బల్గిరి.

పి. ఆంజనేయరావుగారు సవరణను బలపరచుచు అట్టి అత్యవశ్యకములయి నిరపాయకరముగ సవరణలైన ఆగోరింపక బిల్లును ఏదోయొకవిధమున త్వరగ తీర్మానింపబడవలసిన మతమునకును, మతసంస్థలతో సంబంధముగలవార తెల్లరకును మిగుల హానిగావించినవార మగుదురని బల్గిరి.

ఉపపాదన వోటుకుబెట్టుబడి వీగిపోయెను. పానుగల్లొనగ 18 అనుకూలము 40 ప్రతిపూలముగను ఉపపాదన ఓడిపోయెను. జె. కుప్పసామిరావరి, సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడు, శే.మ.రెడ్డి, డి.బి. పి. కేశవశెట్టి, కామయ్య, శరభారెడ్డి, సీతారామరెడ్డిగారలగూడ ప్రతిపూలముగ వోటుజేసిరి.

“1893 సం॥ నుంచి ఒక ప్రత్యేక సంఘముయొక్క నిర్వాహకత్వముక్రిందనుండి, ఆసంఘమునకు జెందినవారే ధర్మకర్తగ నుండినచో అట్టి దేవాలయమును మినహాయింపవలెనని ఏ. చిరంబరనాధాచారిగారు రుపపాదించిరి. గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు రుపపాదన నెదుర్చుచు దీనికావశ్యకమేలేదని బల్గిరి.

సత్యమూర్తిగారు రుపపాదనను బలపరచుచు నాదారు మొదలగు సంఘములు కొన్ని దేవాలయములకే అత్యధికధన మొవంగి ప్రకముగనిర్వహించుచున్నవనియు ప్రత్యేకసాంఘికాభివృద్ధికే కంకణ మూనియున్న మంత్రిత్వమువారు సంఘముల హక్కులను గమనింపకుండుట విచిత్రమనియు బల్గిరి.

లి. మునిసామినాయకుగారు ఉపపాదన నెదుర్చుచు చట్టము ప్రకారము 1912 సం॥ క్రింద స్థాపింపబడిన దేవాలయములు మినహాయింపబడిన వానిలో శేరుననియు, అట్టిచో నీలవరం కవరములేదని బల్గిరి.

విదవ సవరణ వోటుకు బెట్టుబడి వీగిపోయెను.

“ఒక సంఘముయొక్క స్వంతిగముపై స్థాపింపబడి పాపింపబడుచున్నట్టియు అదే సంఘమునకు జెందినవారి ధర్మాదాయములతో పాపింపబడుచున్న దేవాలయములను మినహాయింపవలయు”ని “ఏ. చిరంబరనాధాచారిగారు రుపపాదించుచు ప్రత్యేక సంఘములయొక్క స్వంతి ధనముతో స్థాపింపబడిన దేవాలయములపై మినహాయింపవలెననియు బ్రాహ్మదేశియలెల్ల నాయకుల మంత్రిగారి సాంఘికహక్కులను సంగక్షింపవలయునని గోరిరి.

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు ఉపపాదన నాక్షేపించుచు ఉపపాదుల వాదనయందు కొంతబలమున్ను ఈ సవరణ నంగీరించుట కిది సమయముగాదనియు, సవరణబిల్లును ప్రవేశ పెట్టవచ్చును అనుమాటయగ విచారింపబడుననియు బల్గిరి.

ఎ. మురళిభాస్కరశెట్టిగారు ఉపపాదనను బలపరచిరి.

గామి వెంకటాచలంశెట్టిగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు ఈ బిల్లునని బాధింపబడు దేవాలయము లనేకములనియు, నాదారుసంఘము నూర్చిమీగాక చన్నరాజధానిలో వైశ్యులున్న తావులం దెల్లక న్య కా ప ర మే శ్వ రి దే న స్థానముగలవనియు, అవియన్నియు ప్రైవేటుదేవాలయములే యనియు వానిని మినహాయింపవలెనని బల్గిరి. కులసీరాము, కె. కోటిరెడ్డిగారలు ఉపపాదనను బలపరచిరి. ఆర్. శ్రీని

వాసన్ గారు సవరణను బలపరచుచు ఈ సవరణవలన ఆద్రావిడలకు గూడ వోటు గలుగుననియు ఉన్నత కులస్థులు వారి హక్కులను లో గోనకుండుననియు బల్గిరి.

సవరణ వోటుకు బెట్టుబడి వీగిపోయెను. పానుగల్లొనగ 17 అనుకూలము, 38 ప్రతిపూలముగను ఉపపాదన ఓడిపోయెను

“హిందూ” పదనిర్వచనము

“హిందూ” సంఘమునని, హిందూమతము నవలంబించు ప్రజలెల్లరు నాదారులుగాని, ఆద్రావిడులు, ఆది ఆంధ్రులు మున్నగు నిమ్మజాతులకు జెందిన హిందువులుగానియని నిర్వచం పబడవలయునని తులసీరాముగారు గుపపాదనగావించుచు దక్షిణ దేశీయందరి నాదారు సంఘమును ఇతిర నిమ్మజాతులవారను దేవాలయ ప్రవేశమునకు హక్కులు లేకుండెననియు నిమ్మజాత్యభివృద్ధినిగాంక్షించువాడనచో మంత్రిగారి సవరణ నామోదంప వలయునని బల్గిరి.

కె. వీరయ్యసూర్యులు అప్పయ్యలు- దేవాలయప్రవేశ సమస్యనుచూర్చి మాట్లాడుచు అప్పయ్యలు హిందూసంఘమున కంతయో అండగనుండిననీయు, అట్టివారిని హిందూమతము నందలి హక్కుల నునుభవించ నీకుండెదయు బన్యాయమనియు బల్గిరి.

జె. పి. పల్లావాగారు సవరణను బలపరచుచు హిందూ సంఘమునందు హిందూమత ములంబించువారెల్లరు శేర్షవలల యునని బల్గిరి.

సర్. కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు:— ఉపపాదన నెదిరింపవలసివచ్చి నందులకు విచారము దెచ్చి, నాదారులుగాని, మలబారులోని “త్రయ్యం”గాని ఉత్తరకర్ణాటముందలి “కెట్టి బరీజలు”గాని హిందువులుగారని ఎన్నరు గాని ఏవాడును సరియించియుండలేదనియు, నిమ్మజాతులు హిందువులుగారని కలలానైన ఎవరు తలంచియుండదనియు, వాల్మీకి నందనారు లిప్పటికిని సురువులుగ హిందువులచే పూజింపబడుచున్నారనియు, ఈ సంఘముల వారిని చట్టము కొరకు ప్రత్యేకముగ “హిందువుల”ని నిర్వచించుట వారిసంఘమును నిందించుట యగుననియు, హిందువులని పిలుచుకొనువా రెల్లరు హిందువులే యనియు, కావున ఈసవరణ నుపపాదించుకొనవలసినదిగ ఉపపాదనలను గోరిరి.

కులసీరాముగారు:—మియొక్క సహ్యామును, నిమ్మజాతుల హితవిధికును ఇది

“విషముపరీక్ష”

యని పల్కిరి.

సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు ముగించుచు నిమ్మజాతులకొరకు ప్రతిపూలపక్షమువారేయియు తేయనక్కరలేదనియు వారితేరమును వారు చూచుకొనగలరనియుబల్గిరి.

ఏ. చిరంబరనాధాచారిగారు సవరణను బలపరచుచు తిరునెల్వేళి, రామనాడు మున్నగు జిల్లాలలో నాదారులను హిందూ దేవతములతోడి రాసీయుట లేదనియు, నాదారులు హిందువులక్రింద పరిగణింపబడుటలేదనియు, కేవలము నిరాధ్యాత్మికలో హిందువులకు ఆద్రావిడుల కందగ మన్యకులై యున్నా మనియు, కావున ఈహిందూపదనిర్వచన మాసత్యకమున దీనివలన నిమ్మజాతులకు వోటుగలుగునుగాని సంపదించు యులేదని పల్గిరి.

తెలివిగలయుక్తి

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు:—మాట్లాడుచు ఈ యుపపాదన ప్రతికూలపక్షమువారిచే బహు సూక్ష్మముగ పన్నబడిన యుక్తియని బల్గిరి.

సత్యమూర్తిగారు:—ఈ సవరణను తులసీరాముగారు గుపపాదించినయి, వారటుల ఉపపాదించురని ప్రతిపూలపక్ష మందలి సభ్యులనేకులు ఎరుంగరనియు బల్గిరి.

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు:—నిజముగ నిది విషము పరీక్షయే, “హిందూ” అను మాట నాదారులకు, ఆది ఆంధ్రులు, ఆది ఆంధ్రులకును అన్యాయం చేయును. ఈ బిల్లులందు వారిని “హిందువులు” జేర్చినచో ఇతిర కాసనములందు వారి“హిందూ” ముడిపయ్యె పరిశయము గలుగవచ్చును. వారు హిందువులేయి ప్రత్యేకముగ హిందువులక్రింద శిక్షలు కవడరమేలేదు. అది యటులుండ ఆదిమాధ్యులు, ఆది ఆంధ్రులు, నాదారులుగాక, ఇజావాలు, తియ్యంబులు, అరుంధతీయులు, శెట్టి బరీజలు లోనువారు గలరు. వారిని మాత్రవాసి జేర్చవలదా? కావున ఈ సవరణ అనావశ్యకమని బల్గిరి.

కులసీరాముగారు:— అరుంధతీయులు యివా శెట్టి బరీజలు మున్నగువారు సవరణయందు పదలివేయబడలేదు.

కీ. శే. కోదండరాజుగారు

వైద్యవిద్యార్థి యస్. వి. ఆర్. రైలుక్రిడలలో నిర్ణీతమైన ముచ్చటగా చనిపోయింది. ఒక కాలం పూర్తిగా తొలగిపోయినది.

నిమ్మజాతులకింద వచ్చేదివారును హిందూమతములగు వారెల్లరకు అధిపతియను. కావున మృతిగారి వాదనచే వ్యామోహితులుగా భోతుడనిరి.

అంకట సభ్యులు పరిహారములకై లేచిరి.

ఫలహారానంతరచర్చ

ఫలహారానంతరము కాననసభ్యులు సమావేశమైనపిదప దేవాదాయ బిల్లుసవరణపై చర్చ వారంభించిరి.

తులసిరామగారి హిందూపద నిర్వచనమునుగూర్చిన సవరణపై శ్రీమన్. యస్. సత్యమూర్తిగారు మాట్లాడుచు సవరణను బాగుగ గమనింపలేక పోవుటచే గౌ. మంత్రిగారు పారబడిరియు, అదిద్రావిడులు, అదిమౌల్యులు, నాడారులు మున్నగు హిందువులు అని సవరణకుందు గలదనియు, అందుచే హిందువులకు రేపంపుమువారైనను ఇందుకేగరునియు కావున గౌ. మంత్రిగారి వాదనవాదనచే వ్యామోహితులుగావలదని బట్టిరి.

సత్యమూర్తిగారికిను మాట్లాడుచు సర్. కె. వి. రెడ్డిగారి వాదనను ఖండించిరి. హిందూసంఘమును నిర్వచించుటన పరమని బట్టిరి. ఆ నిమ్మజాతులు దేవాలయమునకుప్రవేశించుటను నిషేధించుటను తుది ముట్టింపు బావశక్తికమని బట్టిరి. అధికారవంతులైన పక్షమువారు మత విషయములో కానించుటకు శక్తి గలిగియుండినచో ఈ నిషేధమును తొలగించుటకు సంసిద్ధులుగావలయునని బట్టిరి. దక్షిణ దేశవంతు నిమ్మజాతులను దేవాలయములలోనికిఆటంకపరచెడివారు. బ్రాహ్మణులకుంపై బ్రహ్మణేతరులేయనియు కావున బ్రాహ్మణేతర మంత్రివర్గమువాకు హిందూసంఘమునకు గల ఈమహాదోషమును తొలగింపవలయుననిరి.

పిదప సవరణ వోటును బెట్టుబడి వీరిపోయెను. పోలుగై కొనగ 17 అనుకూలర, 31 ప్రతిపాటులగుటచే ఓడిపోయెను. ప్రతిపాటులలో సర్. కె. వి. రెడ్డివాయుడు, డా|| సి. సత్యమూర్తియంగ, ఏ. రామస్వామియంగులు, సి. గోపాలన్, ఆర్. మధనగోపాల్ వాయుడు, బి. శీతారామిరెడ్డి శరభాచెడ్డి, ఖాదర్ మొహిదీన్, బి. మనిసామివాయుడుగారు గలరు.

చర్చపల్లి జమీందారు, సర్. టి. పదానయ్యర రా|| బి|| సి. వి. యస్. నరసింహస్వామి శేషారెడ్డి కె. శ్రీనివాసయ్యంగారిలకు సులభమండిరి.

కె. వీరయ్యను ఆర్. శ్రీనివాస్ డా|| సి. ముబ్బరాయన్, యల్. సి. గురుసామిగారు ప్రతిపాటపక్షమువారితో అనుకూలముగవోటు జేసిరి.

పోలీసు కాస్టేబిలును బంధించుట

నల్లరు బెంగలియువకుల అరెస్టువిచారణ

కలకత్తా, వెస్టెంబరు కి:—భవానీపూరు సేవకసమితికి ప్రధానియైన నల్లరు బెంగలియువకు లీమధ్య ఒక పోలీసు కాస్టేబిలును దొంగతనముగా అయ్యుములు దెప్పిస్తున్నారాయని విచారింప రాగ బంధించి ఆయనవద్దకుంచి ముఖ్యమైన యొక పత్రమును లాగుకొన్నందులకు యీమధ్య అరెస్టుజేయబడి: వారు లెక్కొనబోలీసు మేజిస్ట్రేటుయెదుట బెట్టుబడిరి. కేసు వాయిదా 10-వ తేదీకి వేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

మదరాసు వార్తలు

ద. ఇం. సంగీతకళోద్ధారణసంఘము:—ఈ సంఘము కార్యనిర్వాహకవర్గము వారు 9 వ తేదీన 6 గ. గురువిలాసమందిరమున సౌందర్యవహులన కెదురుగ సమావేశమయ్యెదరు. డి. బ. చల్ల గురుస్వామిచెట్టిగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

విద్యార్థుల కాంగ్రెసు:—మదరాసులో కళాశాల విద్యార్థుల మహాసభ దసరా సెలవులలో జరుపుటనుగూర్చి విచారింప 115,16 అంగప్రవాసుకుపేధి టుటోరియలు కళాశాలలో 9 వ తేదీ 5-30 గ. సభ జరుగును.

రాకపోకలు:—శ్రీ కాశీవాధుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు నిన్నరాత్రి మెయిలులో కృష్ణాజిల్లాలో కాంగ్రెసు ప్రచారార్థము చేజనాడ వెళ్లిరి. అలవీశాఖోద్యోగి చెర్నాను నిన్నరాత్రి కాలికట్టు వెళ్లిరి. (ఆ. ప్రె.)

బావిలో బడి ఆత్మహత్య గావించుకొనుట ఇస్సెన్జురు హంకిస్సుగారు నేడు వామరమను కేటలో 45 ఏండ్లస్త్రీ బావిలోబడి ఆత్మహత్య గావించుకొనిన సంఘటనను విచారణ సలుపుచున్నారు. ఇది ఆత్మహత్యయే నని చాలమంది యుక్తునుచున్నారు (ఆ. ప్రె.)

ఆంగ్లో హైందవయువకుని ఆత్మహత్య

ఊరును పేరును తెలియకుండుట 35 ఏండ్ల ఆంగ్లో హైందవయువకుడు చెక్కు మాటును తొడిగిని సాఫ్టువోటును ధరించి ఫార్టుసెంటు జార్జికోలు యెదుట సముద్రపుటాడ్డున ఆత్మహత్య గావించుకొనెను. ఈ మధ్యాహ్న మే యాకనిశము కనబడెను. ఆకని యూరును పేరును తెలియలేదు. ఇస్సెన్జురు పెన్సిల్వూగారు విచారణ సలుపుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము

ఎం. ఎల్. డిగ్రీగీర్డు ఫలితములు జూలయిలో జరిగిన పరీక్షయందు యాదినవసెంబరులు గల అభ్యర్థులు జయముందిరి:—
1 వ బ్రాంచి:— 3 వ తరగతి: సెం. 7, 8 వ బ్రాంచి 3 వ తరగతి: సెం. 8, 18, 27.
4 వ బ్రాంచి:— రెండవతరగతి: సెం 27, 3 వ తరగతి 28, 38.

వైద్యవిద్యార్థి ఆత్మహత్య

“రైలాసినను మరణ మాగలేదు”

ఉపయమున 11 గంటలకు వైద్యాలయమునుండి విడుదలై హాస్పిటలు నరండాలో ఇటునటు పికారు జేసి గంట గానుండగనే శవము అనేక మందిచే పరిశీలించబడి రైల్వే పోలీసువారిచే తీసికొని పోయెను. అని పోలీసువారి విచారణలో 25 ఏండ్ల వయసుగూడెన సి. యస్. కోదండరాజు మొదలి వైద్యవిద్యార్థి ఆత్మహత్యను గూర్చి తెలియవచ్చినది.

శ్రీ శేషుడైన ఈతడు కర్నూలువాసి. విశాఖపట్టణమున ఉత్పత్తివైద్యతిరగతియందు చదువుచున్నాడు. ఏప్రిలు 28 వ తేదీన ఎడమచేతిలోని బ్రెహరుదికి త్వర్యము జనరలు ఆసుపత్రిలో చేర్చుకొనబడెను. విన్న ఉదయమున ఆనీని ఆసుపత్రినుండి విడుదల చేసెదరని తెలిపిరి. మిగిలిన కథ రైల్వేవారు చెప్పిరి. గేటులోనివారు తాను గేటు మూయునప్పటికి పాణిగారు కటకటాలకు చేరిగిలబడి గేటుకు కొద్దిదూరముగ నుండిరి. ఇంజను డ్రైవరు ఫైర్మను ఆతనిని రైలుకోడ్డుపై ముందు చూచెను. తగువారే మరికొంతమారు పోవునప్పటికి ఆతడు పట్టాల నడుమకు వచ్చెను. వాక్యము బ్రేవ తక్షణమే వేసెనుగాని మరణ మాపజాలకపోయెను. రైలాను నప్పటికి ఇంజనాకనిపైగా పోయెను. మరణము తక్షణమే జరిగినది. (ఆ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1926 నం|| సెప్టెంబరు నెల 7-వ తేదీ మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధికవర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	ఏప్రిల్ నెల 1-వ తేదీనుండి వర్షము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు పరిమితము.
గోపాల్ పూర్	89.6	73.8	...	18.45	— 8.75
విశాఖపట్టణం	89.6	78.1	0.54	12.71	— 3.18
కాకినాడ	89.4	78.6	...	28.16	+ 10.48
మచిలీపట్టణము	92.7	78.1	...	15.20	— 4.48
కర్నూలు	94.0	75.1	...	8.29	— 6.88
బద్వారి	91.4	74.2	0.19	8.62	— 8.48
అనంతపురం	...	...	0.29	7.41	+ 2.25
కడప	85.9	76.2	0.16	18.19	+ 3.97
కల్వారం	95.7	78.7	...	11.25	+ 2.98
మద్రాసు	92.0	76.0	...	8.21	— 3.46
కడపూరు	89.2	76.6	...	7.86	— 3.42
నీలము	91.7	72.0	0.29	9.89	— 5.79
కోయంబూరు	85.1	72.1	0.04	6.22	+ 1.64
తిరుచునాపల్లి	91.4	76.4	...	8.50	+ 0.58
నాగపట్టణము	86.4	77.8	...	4.88	— 3.54
మధురై	91.1	75.8	...	4.46	— 4.56
పొంబక్	86.9	77.5	...	0.61	— 0.98
తిరునల్వేలి	...	...	0.21	0.79	— 0.86
తిరువేంగళము	85.0	75.2	...	34.41	— 1.46
కొచ్చిక్	81.8	74.8	...	74.57	+ 6.48
కాలికట్టు	87.2	76.1	...	95.54	+ 18.85
మంగళూరు	85.8	76.5	0.02	89.81	— 9.68
బెంగళూరు	88.5	66.4	0.12	9.98	— 4.19
మేర్కాట	76.4	61.5	0.58	92.10	— 8.89
కొడైకనూర్	64.8	52.8	...	14.88	— 2.82

విశాఖపట్టణంలో 0.54 ఇంచు వర్షము పరిశీలన. ఆకాశము మేఘావృత్తిమై యున్నది. డక్కనులో వర్షము పరియుచున్నది. అనంతపురంలో 0.29 ఇంచులు బెల్లూరిలో 0.19 ఇంచులు కడపలో 0.16 ఇంచులు కర్నూలులో శివోద్దేశితి నాలుగు డిగ్రీలు అధిముగ వున్నది.

సి. చెంగల్వరాయ మొదలియారు, అసిస్టెంటు వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

కాంగ్రెసుపక్షము : శాసనసభలు

శ్రీకృష్ణ

XX

జస్తిసుపక్షము : ఉప్పుపన్ను

ఉప్పుపన్నును 1-4-0 నుండి రూపాయికి తగ్గించెలయునని వోటుజేసిన పాపమునకై, అట్టి సభ్యులను వోటులు మరల పెట్టికొనగూడదని సింపుననుగారు బెదిరించుటవలన, నరసింహరాజు గారు నిజపీఠిని తేటపరచుట వచ్చెను. ఈ చర్యలో పలువురు స్వయం రాబోవు ఎన్నికల గూర్చియే ముచ్చటించియుండుటచే, వీరు చెలిపిన సంగతులను పాఠకులు ముఖ్యముగ గమనింపవలసి యుండు. "గత సంవత్సరపు భారతశాసనసభా కార్యక్రమమును స్మరించుచేసి, యీ ప్రశ్నను యొకనియాజగణపు వోటులు లిడవరకే నిర్ణయించి రని తెలియనగును. ముప్పిలినాయుగారి ఎన్నిక ఫలితమును యీసభవారికి తెలుపుచున్నాను. ఉప్పుపన్నును తగ్గించవలదని వారు భారతశాసన సభలో ముచ్చటించిరి. అందువలన స్టేటుకౌన్సిలు స్థానము అతనికి లభించకబోయెను. (ఓ. బి కృష్ణ నాయకు, భారతశాసనసభ్యత్వముకూడా) ఇటీవల నతడు స్టేటుకౌన్సిలులో ప్రవేశించు నవకాశమును కోల్పోయెను." అని నరసింహరాజుగారు చెప్పుచు ఉప్పుపన్ను తగ్గుదల పనికిరాదను వారిని వోటులు లభిమానింపరని స్పష్టపరచిరి. 1925 సంవత్సరపు మార్చి నెలలో ఉప్పుపన్ను తగ్గుదల కను కూలముగ వోటుజేసినవారి నభినందించుచు, నరసింహరాజుగారి యిటుబలికిరి. "నాజిల్లాకు ప్రాతినిధ్యము వహించెడి భారతశాసనసభ్యులభివృద్ధిని దొరుకుట నాధర్మము. నేను, పి. సి. వెంకటపతిరాజు, రథో, విశ్వనాథదాసుగార్లు గంజాము విశాఖపట్టణ మండలముల కీశాసనసభలో ప్రాతినిధ్యము వహించుచున్నాము. మేముదరము కలిసి, భారతశాసన సభలో వేంకటపతిరాజుగారి రవలంబించిన చర్యను కొనియాడుచున్నాము. నేటియుదయమున పోలింగును చూడగకే ఉప్పుపన్ను తగ్గుదలకు వ్యతిరేకముగ వోటుజేసిన వా ప్రాత స్నేహితులగు రామ చంద్రరావు పంతులుగారికి వ్రాయుచు, పొరుగున నున్న వియోజక గణమును నేను ప్రేరేపించగలుగుచో, ఈమారు మీకు శాసనసభా స్థానము నిశ్చయముగ దక్కదని తెలిపితిని. (వినుడు చినుడు, నవ్వు) మాముడల ప్రతినిధియును నా స్నేహితులగు భానోజిరావుగారు వేంకటపతిరాజుగారి చర్య నామోదింపనని చెప్పెదరు గాబోలు.

భానోజిరావుగారు—వారితో నేను సంపూర్ణముగ నేకీభవించితినిని తెలుపుచు బదులుగూడ వ్రాసితిని. (వినుడు చినుడు, నవ్వు)

నా స్నేహితులగు భానోజిరావుగారు గూడ మా యభిప్రాయములతో నేకీభవించుచున్నారు. అందుచే, భారతశాసనసభలోని మా ప్రతినిధులు మే మూహించిన విధముననే వోటుజేసినని నిశ్చయముగ జెప్పగలను"

వైవాక్యములబట్టి ఉప్పుపన్ను తగ్గుదలకనుకూలముగ వోటుజేసినసభ్యులే, ప్రజాభిప్రాయమును వ్యక్తపరచినదియు, వ్యతిరేకముగ వోటు జేసినవారితో విరుద్ధముగ ప్రవర్తించినదియు స్పష్టమగును. సింపుననుగారి బెదిరింపుల కింతకన్నను స్పష్టముగ జవాబిచ్చుటకు వీలుండదు. వస్త్రముల ఎక్కిజు డ్యూటీవిషయమున కృష్ణనాయకుగారు చెలిపిన సంగతుల భావములనుగూడ నరసింహ రాజుగారి నామోదింపలేదు. బ్లాక్టుగా రివోషించినటుల, ఉప్పుపన్ను తగ్గుదలవలన రివిన్యూలో 90 లక్ష లొకవేళ నష్టమునచ్చినను, ప్రజలలాభము నిమిత్తము ఇండియా ప్రభుత్వమువారి మాత్రము నష్టమును భరింపజాలరా? ఏ ఖర్చుల లోనో తగ్గింపజాలరా? బ్లాక్టుగారి కిది యొక లెక్కయా? ఇప్పుడున్నచో రాష్ట్రకప్పములను ఉప్పుపన్నునుగూడ తగ్గింపగలరు కాని, బ్లాక్టుగారి అంచనా సయితము సరికాదని నిమిత్త మయ్యెను. భారత శాసనసభ్యులను భయపెట్టుటకు జెప్పినమాటలని తేలెను. ఉప్పుపన్ను తగ్గుదలవలన రాష్ట్రకప్పముల తగ్గుదలను మార్చవలసివచ్చుననియు, ఆవిమ్మట ఉప్పునీటి కన్నీళ్లను విడువవలసియు, బ్లాక్టుగారు చమత్కరించిరి. కాని, 1926 సంవత్సరపు బడ్జెటులో చెలిపిన రివెన్యూ ఎట్టి మేటుప్రకారము, 1925-26 సంవత్సరము నందు కోటి ముప్పదిలక్షల రూపాయిలు మిగిలెను. ఇండియా ప్రభుత్వపు 1925-26 సంవత్సరపు బడ్జెటులో అంచనాపైచిన నిలువ 24 లక్షలమాత్రమే. కాని తుదకు కోటికన్నెక్కు మిగిలెను. బ్లాక్టుగారు భారతశాసనసభవారి తీర్మానము సంగీకరించి యున్నచో, ఉప్పుపన్ను తగ్గుదల సులభసాధ్యమయ్యెడిది. అందుకుమారుగ స్టేటు కౌన్సిలు సభవారిచే తీర్మానమును నిరాకరింపజేసిరి. సర్టిఫై చేసినదను భయముచే భారత శాసనసభవారు తమ వెనుకటి తీర్మానమును దిగమిగుట సంభవించెను అప్పటికిని, స్వరాజ్యవక్షనభ్యులును, మాళవ్యా, వేంకటపతిరాజుగార్లు మున్నగువారను ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనుటకై తమ వెనుకటి తీర్మానమున కనుకూలముగ వోటుజేసి, బ్లాక్టుగారి గర్జనములను నిరాకరించిరి.

భారతశాసనసభవారు రెండవమారి తీర్మానమును చర్చించినపుడు, బ్లాక్టుగా రూహించిన నియమ చాల తక్కువయినదియు, నింతకన్న పొచ్చు నిలువ తప్పక యుండుననియు, వేంకటపతిరాజుగారు జోస్యముచెప్పిరి. వారి జోస్యమే మరుసటి సంవత్సరము కలిగెను. వేంకటపతిరాజుగారి వాక్యముల నిట నుదాహరించెదము.

"1925-26 సంవత్సరమున ఖర్చు తగ్గదా? ఈ స్వూపు మొత్తము 90 లక్షలుగాని, ఒక కోటిగాని, ఇంతగొప్ప ప్రభుత్వమున కొక లెక్కగాదు. ఈమారు ఆర్థిక సభ్యుడు 1925-26 సంవత్సరమున జరిగిన ఆదాయవ్యయమును తెలుపునపుడు, ఒక కోటి మిగులునని తప్పక జెప్పను. అందుచే మర

యొకమారు నే నడుగుచున్నాను. ఈ స్వల్ప మొత్తము 90 లక్షలకుగాని, కోటికిగాని ఇతరవిధముల ప్రభుత్వమువారు ఏర్యాయజేయ వీలులేదా? వారు ఇట్లెట్లునెడల వీలుగలదనియో, నేను జెప్పచున్నాను."

బ్లాక్టుగారు వేంకటపతిరాజుగారి వాక్యములకు గినుకపహించి, ఉప్పుపన్ను దగ్గుచో రాష్ట్రకప్పములను తగ్గింప వీలుండదని గట్టిగ జెప్పిరి. కాని, ఫలిత మేమయ్యెను? వేంకటపతిరాజుగారి యూహయే సరియయ్యెను. బ్లాక్టుగారి యూహయే తప్పయ్యెను. కాని వేరొందిన ఆర్థికవేత్తలగు బ్లాక్టుగారి మాత్రము హింపలేకబోయిరా? ఉహింపలేకబోయినని నమ్మజాలము ఉప్పుపన్ను తగ్గుదల బనికిరాదని వారు మొదటినుండియు జూపుచున్న పట్టుదలయే ఇంతటి ప్రావృద్ధిపైకి కారణమయ్యెను. ప్రజానామాన్యస్థితిని వారు గ్రహింపలేక, ఉప్పుపన్ను స్వయముగాదా, పోస్టులెట్లు స్వల్పముగావాయని వాదింతురు. తమ స్థితిని బట్టి జూచిన, ఇవి స్వల్పముగావచ్చుచుగాని, ఒక్కపూట యయినను కడుపునిడ కూడు దొరకనివారిస్థితి నాలోచించిన, బ్లాక్టుగారింత కఠినమృదయులుగ ప్రవర్తించియుండరు. ఏది ఎటులున్నను, శాసనసభ్యులు కొందరు బ్లాక్టుగారి గారడికి లొంగిపోయిరి. కర్జనుప్రభువే ఉప్పుపన్నును రూపాయివరకు తగ్గించి, బీదలకిది యుపకాంతి గలిగించునని భావించి యుండ, బ్లాక్టుప్రభృతులు సానుభూతి రహితముగ ప్రవర్తించియుండుట మిక్కిలి శోచనీయము. డబ్బు మిగులదనుభయముతో, 1925 సంవత్సరమున బ్లాక్టుగారు ఉప్పుపన్ను తగ్గుదల కంగీకరింపలేదని వాదముకొర కంగీకరింతము. 1926 సంవత్సరము నందు వీరెయిల ప్రవర్తించిరి? 1926-27 సంవత్సరపు బడ్జెటు అంచనా ప్రకారము 3 కోట్లకు బైగ నిలువయుండును. మితవాదసభ్యులీ సంవత్సరమున మేల్కొని ఉప్పుపన్నును పోస్టులెట్లును తగ్గించలయునని కోరియుండిరి. వీనిని తగ్గించుటకు గత సంవత్సర మిష్టపడని రంగారావులుగారి మారు ప్రతిపాలిరి, భంగపడిరి. స్వరాజ్యవక్షమువారు శాసనసభయండి లేచిబోవుటచే, సహకారవాదులగు తమ కోర్కెను నెరవేర్చి తమ పరువును కాపాడవలయునని వేడిరి. కాని బ్లాక్టుగారు చెప్పినదేమి? వీరి సూచన సంగీకరించిన, రాష్ట్రకప్పములను తగ్గించవీలులేదనియే. డబ్బు మిగిలినప్పడును ఒక లక్ష వాదము. మిగుల నష్టమును ఒక లక్ష వాదము. ఓ. బి. రంగారావుగారు యీసంవత్సరము మార్చి నెలలో చెలిపిన దీనాలాపములస్వభావము నీక్రిందివాక్యములబట్టి గ్రహింపవచ్చును.

"ఉప్పుపన్ను సందర్భమును తీసికొనుడు. ఉప్పుపన్నును తగ్గింపుడని మే మెంత అరచినను, అసంభవమని మీరు జవాబిచ్చితిరి. గతసంవత్సరము ఉప్పుపన్ను రు. 2-8-0 లుగ నుండనియెడల, 5కసము విరిగి భూమిమీద పడునని సర్ బ్లాక్టుగా రా బెంచి మీదనే కూర్చుండి భావించిరని నే తెలిచితిని. కాని మరుక్షణముననే ఉప్పుపన్ను రు. 1-4-0 కు తగ్గింపబడెను. అందువలన ప్రజలలో సంతృప్తి గలిగెను. కాని ఇంత అపసవ్యముగ నేల మెలగవలయును? కాటక్ ఎక్కిజు డ్యూటీ పనికిరాదని, ఎన్నిమారులో మేము తెలిపితిమి. గతసెప్టెంబరులో మేము

ఆంధ్రోళన సలిపినపుడు, సర్ ఛార్లెసు ఇప్పుడు, ఆవిషయము నాలోచించుటకే వీలులేదని పలికిరి. కాని ఒకటిరెండుమాసము లయినతరువాత, మీరే దానిని రద్దుజేసితిరి. మీవాక్యములను నేను నమ్మను. నిజ మేమనిన, మీవైఖరి, మీప్రతిష్ఠ ఎప్పటికప్పుడు అడ్డువచ్చుచుండును. ప్రజల కోర్కెలకు లొంగినటుల మీరు కనుపించరు.....మీరు ఎప్పటికెక్కడి అనువిధమున ప్రవర్తింతురు. అట్టి మార్గమును వీడి, సత్పథము నొక్కడు.”

వైవాక్యముల గాంచిన, అధికారదృక్పథమును వీరు తాత్కాలికముగ నయినను గ్రహించినట్లు దోచును. నిరోధమార్గమువలన గాని ప్రయోజనము లేదని, వీరు సయితము గ్రహించవలసి వచ్చెను. రంగారెడ్డి ప్రభుత్వం లెంత వేడిన సేమిఫలము? రు 1-4-0 పన్నును రూపాయికితగ్గింప వలెనని, అహమ్మదుగారు చెచ్చినసవరణను బ్లాక్కు ప్రభుత్వం లెప్పటివలె నెదిరించిరి. ఉప్పుపన్నును తగ్గించిన, ఉప్పువాడుకయు, ఉప్పునిమిష్యును, హెచ్చగు ననుట అనువైకవేద్యమయినను, వీరొసంగితిని గ్రహించలేదు. పూర్వపు వాదమునే వీరి పుడును జేయ సాగిరి. “నా గౌరవనీయుడగు స్నేహితుడు, రాష్ట్ర కవుల ప్రశ్న ఎప్పుడు వచ్చినను, ఇదిగో చూడండి రాష్ట్రకవులు తగ్గవని చెప్పుచుండు” నని డి. బి. రామచంద్రరావు పంతులుగారు యీసంవత్సరము మార్చి నెలలో బ్లాక్కుగారి నధిక్షేపించిరి. బ్లాక్కుగారి ఎత్తు లీ సంవత్సరము నందయినను ఎల్లరికి వెల్లడియ్యెను. అందుచే జప్తినుపక్ష సభ్యుల యూహ లెలులున్నను, 1925 సంవత్సరమునందు భారతశాసనసభవారు తమ ధర్మమును నెరవేర్చి రనుట కేమాత్రము సందియములేదు. ఏద్రాసు శాసనసభలో నానమయమున జరిగిన చర్చయందలి ఇతరవివరములగూర్చి ముందుపంచిలో వ్రాసెదము.

ఒక మేమి?

స్వతంత్ర కాంగ్రెసుపక్షము వారి మధ్యను రిస్పాన్సివు సహకారపక్షమువారిమధ్యను మాత్రమే గాక, స్వరాజ్యపక్షము వారితోగూడరాజీ ఆలోచనలు జరుగుచున్నవని, అసోసియేటెడ్స్ వెన్నువార్త చెలుపుచున్నది. ఇందు ఎంతవరకు నిజము గలదు? ఇదివరకు సబర్బతి యొడంబడికవిషయమై రహస్యాలోచనలు జరిగి తుద కవివిఫలమయ్యెను. కారణ మేమి? ఉద్యోగనిరాకరణమును ఖండితముగ సంగీకరింపని ఏర్పాటులను దేశ మంగీకరింపజాలదు. సంస్కరణములను నిర్వహించుట కంగీకరించుచో, నిరోధకార్మికము మంతరించును. లజపతిరావుగారికిరకుగాని, వారి యితరులకిరకుగాని, మూలాధారమును విడిచిపెట్టిన అనర్థపాతము వగును. కాంగ్రెసుసభ మితవాదుల మార్గము ననలంబించునే, అధికారవర్గ మాందోళనపడవలసిన యవసరము పూర్తిగ దొలగిపోవలయును. పరాధీనత పీఠము బెట్టుకొనును. స్వాతంత్ర్యసిద్ధి యొకను దూరము పోవును. సబర్బతి ఒడంబడికనుగూర్చి యొకను ముచ్చటించుట వ్యర్థము. ఇట్టి ఒడంబడిక లేనేలేదని చెప్పవచ్చును. జయకు ప్రభుత్వం కయినయర్థము వేరు. నైహూ ప్రభుత్వం కయిన అర్థమువేరు. అనలు ఒడంబడికయే

లేనపుడు, దానిని పునరుద్ధరించు టెట్లు? ఎన్నికలు సమీపించిననమయమున, తొరమాలిన ఒడంబడికల చర్చతో కాలమును వ్యర్థపరచుట అవి వేకము. నైహూగా రీసమయమున మరియొక గంధ గోళము దెచ్చిపెట్టరని నమ్మెదము. ఒడంబడిక యొకవేళ గుదిరినను, దానిని ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సభగూడి యంగీకరించినగాని, అది అమలులోనికి రాజాలదు. కాన్పురు కాంగ్రెసు తీర్మానమును మార్పుటకు ఎట్టి యవసర మిప్పుడు గలుగలేదు. అప్పటివరకెట్లు లిసుమంతయు మారలేదు. ప్రభుత్వమువారియొద్దనుం? ఎట్టి రిస్పాన్సు వెలువడలేదు. ఈలోపుగ ప్రజలు లొంగిపోవుచో, త్వరలో కాంగ్రెసు తన ప్రతిష్ఠను కోల్పోన జాలదు. ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సభ జరుపుటకు సావకాశ మెక్కడ గలదు? అసోసియేటెడ్స్ వెన్ను ఊహలు సరిగావని నమ్మెదము. కాంగ్రెసు సంఘములు పట్టుదలతో పాటుబడుచో, సంశయభాధితు లగు నాయకులు తుదకు కాంగ్రెసు మార్గమునే అనుసరింతురు. ఇప్పుడు గావలసినది, కార్యదీక్ష తప్ప వేరుగాదు.

శాస్త్రీయమా, అశాస్త్రీయమా?

హిందూమత ధర్మాదాయ చట్టమునందలి 7-వ క్లాజు, పెనుకటి చట్టముక్రింద జరిగినచర్చ, నన్నిటిని, శాస్త్రీయము గావించుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు జరిగిన చర్చలేగాక, బోర్డు వారిచర్చలుగూడ శాస్త్రీయ మగుచున్నవి నిన్నటిదిన మీవిషయమై దీర్ఘచర్చ జరిగెను. కాని మౌత్రి గారుగాని, వారిపక్షమువారుగాని తగిన సమాధానము జెప్పలేక, కేవలము సంఖ్యాబలముపై నాధారపడిరి. పెనుకటిచట్టము శాస్త్రీయ మని అంగీకరించుచో, ప్రభుత్వమువారాసంగతీని చెలుపవలెను. అట్టితరి, తుదివర కావిషయమై పోరాడవలెను. అశాస్త్రీయమని నమ్ముచో, ఆసంగతి సంగీకరింపవలెను. అటువలెగాక, రద్దుజేసినచట్టముక్రింద జరిగిన చర్చలు శాస్త్రీయము లని నిర్ణయించుట, అపూర్వ విషయము. ఇట్టి నిర్ణయము తమకెక్కడను గనుపించలేదని, అడ్వకేటు జనరలుగారే అంగీకరించిరి. ప్రెసిడెంటుగారు మౌత్రి గారి కనుకూలముగ చూలింగు విచ్చినను, సంశయములు దొలగనేరవు. ఇక్కడెన్నిటినిచ్చియు, అశాస్త్రీయచర్చలమందురా, చట్టమును దానంగతి నుదాహరింపలేదు. ఇక్కడెన్నిటి చట్టముక్రింద కొందరు అధికారులచర్చలను సమర్థింపవచ్చును. అంతయగాని, పెనుకటిచట్ట మంతయు శాస్త్రీయమని చెప్పవీలులేదు. ఇట్టి అపూర్వచర్చకు పాలకులంగీకరించుచో, మున్నును అనేకములగు ఇబ్బందులు గలుగవచ్చును. కొత్తచట్ట మొకను శాసనముగాకముందే, బోర్డుకుగాను అరువదివేల రూపాయీగాంటు నిమ్మని మౌత్రిగారు గోరుటకు వీలెటులగలదో తెలియదు. బ్లాక్ మ్యునిసిపాలిటీసంఘమునకును తిరుపతి మ్యునిసిపాలిటీసంఘమునకును నీటి సప్లయికోర కిచ్చినసొమ్మును ధర్మాదాయసంఘమున కిచ్చుట ఏటీన్యాయమో చదువరు లూహింపవచ్చును. ఇదివరకెచ్చిన రు 1,15,000 లు ఎటుల వినియోగింపబడెనో, తమకు తెలియలేదని శాసనసభ్యులు మొరలిడిరి. బోర్డువారు లక్షరూపాయల గోరిరట. ప్రభుత్వమువారు అరువదివేల నిచ్చు

నున్నారు. ఈబోర్డు నిరర్థకము, వ్యయకర మనున భిప్రాయము సామాన్యముగ వ్యాపించి యున్నది. బోర్డుకమిషనరులు ప్రభుత్వనియమితులే. మౌత్రివర్గమువారు చెప్పనటుల ధర్మాదాయచట్టమును, ధర్మాదాయపు బోర్డును ప్రజల కనుకూలముగ నున్నచో, ఇన్ని వ్యాజ్యము లేల దాఖలైయుండును? ధర్మాదాయములనుండి బోర్డు వారికియవలసిన ధనమేల రాకుండును? ప్రభుత్వమును బోర్డువారు ఋణ మడుగనేల? డబ్బులేని బోర్డుకు అప్పలనిచ్చుట, ప్రభుత్వమునకు లాభకరమా? నూతనచట్ట స్వభావము దురవగాహముగ నున్నది.

మహాత్మాగాంధీగారిని నాయకత్వము వహింప వేడుట

విజ్ఞప్తియందు సంతకముజేసిన మరికొందరు ప్రముఖుల పేర్లు
స్వరాజ్య యధోచిత సహకార పక్షములు
విజ్ఞప్తిని ఆమోదించుట
(స్వీయనిలేఖి)

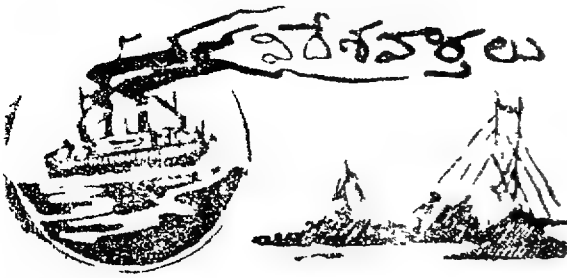
బొంబాయి, సెప్టెంబరు 7:—ప్రజానాయకత్వమును తిరిగి స్వీకరింపవలసినదనికోరుచు బొంబాయిలోని కొందరు కాంగ్రెసు ప్రముఖులు మహాత్మాగాంధీగారి కంపిత విజ్ఞప్తి విషయమై స్వరాజ్యయధోచితసహకారపక్షములు విజ్ఞప్తి నామోదించుచున్నట్లు నామ తెలియుచున్నది. స్వీయముగ అనలంబించిన ఏకాంతవాసమునుండిచ్చి నాయకత్వమును తిరిగి పరింపవలయుననికోరు విజ్ఞప్తి యందు మూలానా సాకతాలి, దాక్రు సాతేగార్లు సంకేతము జేసిరి. విజ్ఞప్తియందు సంతకము జేసినవారల నభినందింపవలయును. కాని విజ్ఞప్తి నామోదించుటకు వివిధ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీల కంపిత, విక్రీలి సమంజసముగ నుండెడివి. (తంతివార్తా)

చాదాభాయి జన్మదినోత్సవము

భారత దేశ పితామహుని దేశసేవ గొనియాడుట (అసోసియేటెడ్స్ స్పెషలుసర్వీసు)
బొంబాయి, సెప్టెంబరు 4:—భారత దేశ పితామహుడగు చాదాభాయి నాగోజిగారి జన్మదినోత్సవ మిచట సేడు జరుపబడెను. నాగోజిగారు గావించిన ఉత్కృష్ట దేశసేవనుగూర్చి పెక్కు తావులందు సగరముక జరిగిన బహిరంగ సభలందు ఉపన్యాసము లీయబడెను.

సుభాష్ చంద్రబోసు 'నేట్టుమను'వై మాననప్రస్తుతావా

వ్యాధివిచారణదరఖాస్తు
కలకత్తా, సెప్టెంబరు 6:—కలకత్తా కాన్పరేషను ఎగ్జిక్యూటివు ఆఫీసరు సుభాష్ చంద్రబోసుగారు నేట్టుమను కంపెనీ న్యూస్పాపకులను ఆర్. నైటుఅంశుపన్ను కంపెనీపై దెచ్చిన మాననప్రస్తుతావాసందర్భమున యిప్పుడు మాండలేసెంటులు జేయబోతున్నచట వ్యాధిని విచారించుటకు కమిషను ఉత్తరువుయవలెనని సేడు జప్తిను చాటునరుయెడుట దరఖాస్తు జేయబడెను. ఈదావాలో వ్యాధి 1924 అక్టోబరులో బెంగాలు ఆర్డినెన్సుక్రింద అరెస్టైన కొద్దిరోజులకు నేట్టుమను పత్రిక యందు ప్రచురింపబడిన మాననప్రస్తుతావాసమునకుగాను 50 వేల సప్రపరిహారములను గోరుచు దావాజేసెను. ప్రతివాదిపక్షమున నెవరుకు హాజరు కాకపోవుటచేత వ్యాధియూర్తి దరఖాస్తులో కోరినటుల నుత్తరువుజేసెను గాని వెంటనే ప్రతివాది పక్షమున అచోక్ష్మినిచ్చి యీదరఖాస్తుపై వాదించుట కవకాశ మియ్యననికోరగా వచ్చే సోమవారమువరకు విచారణ పాయిదా వేసెను. (ఆ. నె.)

గనులపనివారి సమై

పనివారి పనిపాటు-యజమానుల మరతులు

రాజీ కుదురునా?

నిన్న రాత్రి గనులపనివారి కార్యసంఘమువారు తిన్న పను చర్చిలుగాడికి ఈక్రింది లేఖ పంపిరి:—“గనుల పనివారికి యజమానులకు ఏర్పడిన వివాదమునకు పాబంధించిన అన్ని విషయములను మైనర్స్ ఫెడరేషను కార్యసంఘమువారు ప్రతి నిధుల వహనభవారు మరల పరిశీలించిరి. ప్రస్తుత పారిశ్రామిక కావసరముల ననుసరించి కూలిఖర్చులను తగ్గించుటకై నూతన జాతీయ ఒడంబడికను గావించుటకు రాజీ రాయబారములకు మేము సిద్ధముగ నున్నాము. గనుల పనివారి సంఘపు కార్య దర్శియగు ఎ. జి. కుక గారి సంతకముతో ఈజాబు పంప బడెను.

ప్రభుత్వ ప్రకటన

ఇందుపై ప్రభుత్వమువారు ఈక్రింది ప్రకటనను గావించిరి:—

“గనుల పనివారు పంపిన లేఖ రాజీ రాయబారములను మరల ప్రారంభించుటకు తమ అవకాశము కలగజేయుచున్నదని ప్రభుత్వమువారు అభిప్రాయ పడుచున్నారు. యజమానులకు ప్రభుత్వమువారు తమ అభిప్రాయములను తెలుపుచున్నారు. అన్ని విషయములు ప్రధానమంత్రిగారికి మాడ తెలుపబడుచున్నవి”.

యజమానుల వైఖరి

గనుల పనివారు తమపూర్వపు మార్గపు పట్టుదలను వదలిరి. కూలిఖర్చులను తగ్గించుటకై నూతనజాతీయ ఒడంబడికను తయారుచేయుటకు వారు అంగీకరించుచున్నారు. అనగా కార్మికుల తీరములు పనిచేయవలసిన కాలము మున్నగు విషయముల గరించి మరల చర్చ సలుపుటకు అవకాశ మేర్పడును. కాని యజమానుడు మాత్రము తమపట్టుదలను వదలినట్లు కనుపడుట లేదు. జిల్లాల పరిశీలకుల ననుసరించి ఆయాజిల్లాలకు అనుకూల వగు విధమున ఈ తగాదాలు పరిష్కారము కావలయుననియు శక్తమున, కఠినము అనున ర్థము జాతీయ ఒడంబడిక కియారు చేయుటకు వీలులేదనియు గనుల యజమానుల సంఘమువారి అభిప్రాయమై యున్నది డిప్యూటీ కొలియరి ఓనర్స్ అసోసియేషనులు కూడ ఇట్టి అభిప్రాయములనే ప్రకటించుచున్నారు.

ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు, పనివారి ప్రతినిధులు, గనుల యజమానుల ప్రతినిధులు కలిసి ఈ సమస్యను పరిష్కరించుటకై ఆలోచించవలయునని ప్రభుత్వపు గనుల శాఖవారు నూచింప, ఇట్టి పనా వేళమునల్ల బాధముండవనియు, జిల్లా కొలియరి ఓనర్స్ అసోసియేషన్స్ ప్రతినిధులు లేకున్న ఈ విషయములను గురించి ఆలోచించుటకు వీలుండదని గనులయజమానులు తెలిపియుండిరి.

ప్రభుత్వమువారి వైఖరి

జాతీయ ఒడంబడిక తయారుచేయు విషయమై ప్రభుత్వమువారు సమఖైయేయ న్నారు గనులపనివారు పంపిన లేఖ ననుసరించి ప్రభుత్వమువారు గావించిన ప్రకటన కృత్రికముగ నున్నదని పార్లమెంటరీ కార్మికపక్షపు నాయకుడగు రామ్మోహన్ బాబుగారు అభిప్రాయము తెలిపిరి.

పార్లమెంటు పూర్వ ఉపసంఘమువారు 6 వ తేదీ సమావేశమై రాజీ రాయబారముల సలుపు విషయమై ఆలోచించెదరు. ప్రభుత్వమువారు ఒక్కొక్క జిల్లాకు ప్రత్యేక ఒడంబడిక అవసరమనియు జాతీయ ఒడంబడిక గావించుట ఉచితమనియు అభిప్రాయపడుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. పూర్వ కమిషనువారు కూడ తమ నివేదికమునందు ఇట్టి అభిప్రాయమునే తెలిపిరి. జాతీయ ఒడంబడిక గావించుటకు విషయమై రాయబారముల జరుపుటకు గనుల యజమానుల సంఘమువారు కొలియరి అసోసియేషనుల ఆనుమతి పొందవలయునని ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయమై యున్నది.

ఈక్రింది సెప్టెంబరు 6:—లిన్కంటను చర్చిలుగారు మంత్రి పర్యటన పూర్వ ఉపసంఘపు ఇతరసభ్యులు నేటికైనను పూర్వ పూర్వ పూర్వగనులయజమానులతో కలసి మాట్లాడెదరు. జాతీయ ఒడంబడిక గావించు విషయమై తిరుగుగల ఆక్షేపాలను వారు తెలిపెనను జాతీయ ఒడంబడిక అవసరమని కాన్సులులు పట్టు పట్టియున్నారు. ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయమునూడ ఇట్టి యందుటచే గనులయజమానులు ఈ ఏర్పాటు అంగీకరింపనిచో ప్రభుత్వమువారు చట్టనిర్మాణమునకు గడంగవలసిన అవసర మేర్పడవచ్చును.

పనులయందు ప్రవేశించు కార్మికులు ప్రజల ఆగ్రహమునకు పాలగుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, సెప్టెంబరు 6:—గేలుషీడ్ నందలి ఫౌంటెన్ టౌన్ నకు 50 మంది కార్మికులు పనులయందు ప్రవేశించిరి. కార్మికులు పనిచేసి వెలుపలికిరాగానే వేలకొలది స్త్రీలు పురుషులు వారిని ఎదిరించిరి. గుంపు అల్లరిచేయ మొదలిడిన ముప్పుగ కార్మికులకు గాయములు తగిలెను. పోలీసువారు అల్లరిని అణగారినచో యిరి, అరుముడి పనివారు పోలీసు సహాయముతో ట్రాంబండ్ లో పోవుచుండిరి. ఆగ్రహపూరితులగు ప్రజలు ట్రాంబండ్లపై రాళ్లు రువ్విరి. ఆ కార్మికులు బండ్లు దిగవలసి వచ్చెను.

జపానులో గాలివాన

టోక్యో, సెప్టెంబరు 6:—తీవ్రమగు గాలివానల టోక్యో నుండి నగరము పోవుచున్న బండి హమరుట్టుచేయ నున్న పట్టానుండి తొలగి క్రిందపడిపోయెను. 50 మంది గాయములు తగిలెను. హమరుట్టునగరమున పాతకాల యంత్రాలయ భవనము మరికొన్ని భవనములు ధ్వంసమయ్యెను. బయిబి, సైబ్యు టోక్యో నున్న నగరములందు ఎన్నియో భవనములు ధ్వంసమయ్యెను. పలువురు మరణించిరి.

స్వేయిను విప్లవము

డిక్టేటరు ప్రకటన

లండన్ సెప్టెంబరు 6:—సీరియారిటీ బట్టికాక యోగ్యతను బట్టి సైనిక శాఖయందు ఉన్నతోద్యోగము నియ్యబడవలయునని స్వేయిను ప్రధానామాత్యుడు గావించిన ప్రకటనముపై నేనయందు అకాంతి అధికమయ్యెను. విప్లవనూచనలు కనుపట్టెను. ప్రభుత్వమువారు రాజ్యాంశురపు తీసికొని విప్లవ పరిస్థితులను రూపుమాపుటకై సైనిక శాసనమును ప్రకటించిరి.

రాజా ప్రహ్లాద నగరమునకు వెచ్చుట

మాడ్రీడు సెప్టెంబరు 6:—రాను సెబ్యుస్టియను వద్దనున్న రాజా ప్రభుత్వమువారి పనిపాటై మాడ్రీడుకు వచ్చెను. మాడ్రీడులో రాజాను జెనరలు రివేరెన్డో సందర్శించి ఆతనిపై తనకు సంపూర్ణ విశ్వాస మున్నట్లు ప్రకటించెను. క్వరలో విప్లవము అంగీపావునని రాజా అభిప్రాయపడెను.

డిక్టేటరు రివేరెన్డో ప్రకటన

మాడ్రీడు, సెప్టెంబరు 6:—జెనరలు పైరెమాడి రివేరెన్డో గా రీక్రింది ప్రకటనము గావించిరి.

ప్రాతకాలపు పార్లమెంటరీ విధానము నిష్ప్రయోజనమైనదని స్వేయిను దేశపు చరిత్ర ఇతర దేశముల చరిత్ర నిరూపించుచున్నది. కావున నేమనలు ఆ సెంట్రీ ఏర్పరచుట ఉచితము. అందు అన్ని తరగతులవారికి పక్షులవారికి తగు ప్రాతినిధ్య ముండవలయును. ఇట్టి ప్రతిపాదన ఏర్పడినగాని లాభములేదు.

మొరాకో సమస్య

పార్లమెంటు, సెప్టెంబరు 6:—స్వేయిను మొరాకోను వదలివేయుననియు 1912 సంవత్సరపు ప్రాంతో స్పానిషు సంతి పత్రికమును ఉపసంహరించుకొనునని వదంతులున్నవి.

సోవియటుల సహాయము

మాస్కో, సెప్టెంబరు, 6:—సోవియటు కార్మికసంఘముల కేంద్రసంఘమువారు మరల కొంతమొత్తమును బ్రిటిషు గనులపనివారికి పంపిరి. ఇప్పటికి 2000,000 రూబులు పంపబడెను.

నానాజాతి సమితి

జర్మని సభ్యత్వము

జెనీవా, సెప్టెంబరు 4:—నానాజాతి సమితి సంఘపు రహస్య సమావేశమున జర్మని సభ్యత్వపు అర్హతను గురించి విచారిణిసంఘము అసవప్ 50 ని తీర్మానింపబడెను. నానాజాతి సమితి సాధారణ సమావేశమున సభ్యులందరు ఏకస్రీమణుల అంగీకరించిన జెర్మనికి కాశ్వతి సభ్యత్వము కలుగును. సాధారణ సమావేశము బుధవారము జరుగును. ఆ దినమునను పర్మినెంటు స్థానముల సంఖ్య పాచ్చింపవలయునని మరెయ్యక తీర్మానము పాదించబడును. జర్మని కాశ్వతి సభ్యురాలుగ చేర్చుకొనబడిగ నీ శుక్రవారము జర్మని ప్రతినిధులు జెనీవా చేరెదరని తెలియుచున్నది. జర్మనిని సభ్యురాలుగ చేర్చుకొనుటకు పూర్వము జరుగవలసిన పనులన్నియు ముగిసినవి.

స్వేయినువారు మాత్రము ఇంకను పట్టుదల వహించి యున్నారు. స్వేయిను వారు సరసముగా పోవలయునని బ్రయండు, సర్ ఆస్ట్రీను చేబల్లేతుగారు, స్వేయిను ప్రధానమంత్రి యిగుప్రైమాడి రివేరెన్డోగారికి సందేశ మంపియున్నారు. సమితి కార్యసంఘము వారు కూడ స్వేయిను ప్రభుత్వమువారిని ఇట్టి ప్రార్థియము ఒక తీర్మానము గావించిరి.

స్వేయిను ప్రత్యుత్తరము

జెనీవా, సెప్టెంబరు 6:—జెనరలు పైరెమాడి రివేరెన్డో గా రీక్రింది ప్రత్యుత్తర మంపిరి:—“మీరు పంపినట్టి తంతి వార్త పొందదగిన గౌరవము నాకు లేదు. మీతో అంగీకరించి మీతో అనుకూలముగ నుండుట నాకు పరమసమ్యక్త మైనను స్వేయిను గౌరవముకు కాపాడుట నా పర్యమైయున్నది. మీరు గావించిన ఏర్పాటులన్ని స్వేయిను వెనుకకు త్రోయబడినవి. కావున విధిలేక మేము సమితి సభ్యుల హామీలందు జోక్యముచేసి వేయవలసిన అవసర మేర్పడినది.

స్వేయిను ప్రతినిధులు సభకు రారనియు జర్మని సభ్యత్వము విషయమై ఆక్షేపణ తెలుపుచుననియు ఉహించబడుచున్నది.

ఏడవ సమావేశము ప్రారంభమగుట

రుగ్గీ, సెప్టెంబరు 6:—నానాజాతి సమితి సాధారణసభ 7 వ సమావేశము నేటికైనను ప్రారంభమయ్యెను. జెకాస్టోజేకియా ప్రతినిధి యుం. జెనీను గారు అధ్యక్షత వహించిరి.

భారత దేశ ప్రతినిధులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

జెనీవా, సెప్టెంబరు 6:—భారత దేశపు ప్రతినిధులందరు సభకు వచ్చియున్నారు. నిన్నటికినను ప్రతినిధులందరు కలిసి అన్ని విషయములను గరించి ఆలోచించిరి.

రి మంది ప్రతినిధులతో ప్రతినిధు పత్రములను పరిశీలించుట కొక ఉపసంఘము నియమింపబడెను. ఈసంఘమున కపురలవచారాజుగా రొక సభ్యులుగ నున్నారు.

బర్మెను హెడ్ ప్రభువుగారి

పర్యటనము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లిన్కంట, సెప్టెంబరు 6:—బర్మెను హెడ్ ప్రభువు గారు ఆరోగ్యముకొరకు ఇచ్చటికి వచ్చిరి.

చైనాలో యుద్ధము

సోవియటుల సహాయము

హంగుచే, సెప్టెంబరు 4:—రషియా సైనికులు లిన్కంటే దిన పూచింగను ఆక్రమించుకొనిరి. పూచిపూచేనాని హంగు నగరమును కాపాడుచున్నారు. పుచిపూచే హంగులో సైనిక శాసనమును ప్రకటించిరి. అతని సైనికులు తిరుగుబాటునన్ని వాగిని నిర్బంధించి రను వంతు లున్నవి గాని రూఢివర్తమాన వింకను తెలియలేదు.

సైనికులను పంపుటకై పుచిపూ అనుచరుడగు యాంగ్ నెను సేనాని రెండు బ్రిటిషు స్త్రీలగులు స్వాధీనపరచుకొనెనని స్వాటోనండి తంతివార్త వచ్చినది. కాంటోననలు బ్రిటిషు స్త్రీ మురుపై ఫీరంగులను ప్రేల్చిరిని మరెయ్యక కఠినివార్త వచ్చినది.

ప్రభుత్వ ప్రకటన

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

టోకయో, సెప్టెంబరు 6:—ఈగోవానాల్ల 81 రు మరణించిరి. 159 మందికి గాయములు తగిలెను. 9 మంది బాడతెలియలేదు. 254 భవనములు ధ్వంసమయ్యెను. 680 భవనములకు చెత్త తగిలెను. ఇంకను రైల్వే టెలిగ్రాఫ్ సౌకర్యము లేర్పడలేదు.

ఇంగ్లాండు-ఇండియా వ్యాపారము

లండనులో కార్యాలయ ముండవలయును

శ్రేణుకమీషనరుగారి సూచనలు

లండను, సెప్టెంబరు 6:—ఆస్ట్రేలియా హవుకు, కనడా హవుకులతోనే లండను నగరమున ఇండియా హవుకు ఒకటి యున్న ఇంగ్లాండు ఇండియా వ్యాపారమునకు లాభకరమని వర్తకులు ఆభిప్రాయపడుచున్నారు. భారత జేతమునకు లండనులో వర్తక కేంద్రస్థాన ముండవలయునని భారతదేశపు శ్రేణు కమిషనరు లిండెగారు ఆభిప్రాయపడుచున్నారు. భారత శాసనసభవారు కూడ ఈ సూచనను బలపరచుచున్నారని ఊహింపబడుచున్నది. ఇతర దౌమినియసు ఆఫీసుల సమీపముననే ఈ కార్యాలయము కూడ ఏర్పరచుట జేరబడును.

హంకాంగుషాం గై బ్యాంకు కేసు

అక్కాంటుంటు పై విశ్వాసద్రోహ నేరము

హంకాంగు, సెప్టెం 6:—హంకాంగు షాం గై బ్యాంకు లో అధిపతి చీఫ్ అక్కాంటుంటు నున్న రెవెన్యూ ఇవాన్సు గారు రిలక్షుల 40 వేల గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీల విషయమున దొంగత్కలు వ్రాసి విశ్వాస ద్రోహమును జేసెననుకేసు కేసు చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు యెదుట విచారణకు వచ్చెను. ఆడిటర్లు ఫెర్గ్యూసన్ కంపెనీలోని డి. యల్. స్పివెన్సుగారి విచారణ యింకను జరిగెను. ఆయన బాంకు లెక్కల పుస్తకములలో కేసిన మార్పు లనేకము జూపెను. ఆయనే ఎవరి దస్తూరితో నవి చేయుటదో చెప్పబాలకపోయెను. సెక్యూరిటీ రిజిస్టరులో కేసిన కొన్ని వ్రాతలను గూర్చి చెప్పెను అందు దొంగపనిక బాండు 1926 మార్చి 20 వ తేదీ నమోదైనట్లు చెబియునని యు, ఆ మొత్తము గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ అక్కాంటుంటుకిం ద జమకట్టినట్లు గాన్పించుననియు కానిమొత్తముజమచేయలేదనియు చెప్పిరి. ఆయన తనని భీచేసిన లెక్కలలో గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీల అక్కాంటు గూడ గలదు. ఆ మొత్తమును యీ అక్కాంటు క్రింద జమకట్టవలసియందెను. ఈ బాండ్ల సందర్భమున యీ మొత్తములు, ఖర్చు రిజిస్టరులో జేర్చలేదు. ప్రాసిక్యూషను ఎక్సు ధన్వాలాగారు, ముద్దయి శే. 002101 బాండును మాత్రము వ్రాసి దాని మొత్తమును తన వాటావ్యాపారమునందు విచ్చిన నష్టమును పూర్తికొనుటకు చెల్లించెనని చెప్పిరి. అంతట బ్రోకర్ల గుమాస్తాలు విచారింపబడిరి. వారు ముద్దయిలో నాని విషయమై మాట్లాడిరి. తరువాత కేసు విచారించిన ఇన్ స్పెక్టరు హార్వీగారిని విచారింపగా ముద్దయి కేరీరము మీద సోదా జేయగా నెన్నియో వస్తువులు దొరికెనని అనెన్నియు జెప్పెను. కేసు కేసుటికి వాయిదా వేయబడెను. (ఆ. ప్రె. స్పెషల్)

రైల్వేవర్కుషాపులో రాగి

దొంగతనము

ఫోర్మను, మరి ఆర్డర అరెస్టు

లాహోరు, సెప్టెంబరు 6:—నార్త్ వెస్టర్న్ రైల్వే లాహోరులో వర్కుషాపులో ఫోర్మను హాడెనుగాను మరి ఆర్డరు రైల్వే పనివారలను ప్రాసిక్యూటు జేయబడి క్రిందటి నెలలో వర్కుషాపునందు ఒక వాగునుండి 42 పానులవరకు రాగి దొంగిలించిరను నేరముమీద మేజిస్ట్రేటు మహమ్మదు యూసఫ్ గారి యెదుట న్యాయమిరి. రాగివాగును తూకమునకు తెట్టగా కొరత ఖరీదు పై దొంగతనము బైటబడెను. విచారణజేయగా ఒక కూత లాగింగను నాతడు కట్టనంతకు బైటబట్టెను. దానిమీద ముద్దయి అరెస్టుజేయబడెను. కేసు విచారణలో నున్నది. (ఆ. ప్రె.)

మీకు తెలియునా?

మామూలుగా వాడబడుచున్న నెయ్యి చాలప్రియము, గాన కొందరుమాత్రమే దానిని వాడుచున్నారని మీకు తెలియునా?

ఎందుచేత ననగా దానియొక్క ధర చాల ఎక్కువ, మరియు దానివలన గలుగు పుష్టి అతిస్వల్పము. గాన మామూలు నెయ్యిని వాడుటవలన మీకు ఖర్చు ఎక్కువ, ఆరోగ్యము తక్కువ.

మామూలు నెయ్యి కంటె కొకొజెమ్ (Cocogem) వంటకు చాల మేలైనది. మిక్కిలి సరసము; అహారమునకు మంచి రుచిని, ఎక్కువ పుష్టిని గలిగించు నని మీకు తెలియునా?

వంటపనులకు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనదనియు, 100-కి 100 పూర్తిగా శాఖములతో తయారుచేయబడిన దని పూచీ నియ్యబడును. అందుచేతనే మీరు కొకొజెమ్తో (Cocogem) వంటచేయవలెను.

నేటినుండియే కొకొజెమ్తో వంటచేయుడు
ప్ర. నెం. 2852

పండిత మాలవ్యాగారు-పోలీసు

లండను టైముస్ వ్యాఖ్య

లండను టైముస్ ఆగస్టు 19 వ తేదీ యందు ప్రధాన సంపాదకీయవ్యాసము ఇట్లు గలదు:—

అతివాదము నిరసించును ఇర్విను ప్రభువుగా రొంగినిన హితవునకు భారత రాజనీతిజ్ఞులు పలువురు చెబియ్యెదనను, కొందరు మాత్రము అందు యొక్కవగ పలుకుబడిగలవారు యింకను రాజకీయ మత వైమత్యముల పెంచి సంతసింప దలంచిరి. బెంగాలు ప్రభుత్వమును జయప్రదముగ ధిక్కరించిన పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు రట్టి వారిలో నొకరు. అఖిలభారత శాసనసభలో స్వశీలత సభ్యులలో ముఖ్యులు. హిందూ సంఘమునకు పట్టు కొమ్మయగు పండితులవారు అనేకమంది గౌరవమును సంపాదించిరి. వాగ్ధోరణియందు వీరు కడు నేర్పరులు. కావున యిష్టమున్నచో ఉభయమతములవారు రుండు సభలయందు పరస్పర సింబి వారిలో వారికి మనస్పర్థలు గడిగిండుట వీరికి కష్టసాధ్యము గాదు. వీరి పట్టుదల గూర్చి పంచే హింస నవపరచులేదు. కాని హిందూమతమున కనుమలముగ నుండు పూర్వాచారములగూర్చియు, కనీసపు హక్కులనుగూడ సాధింప నెందువారు. ఎంతమాత్రము రాజకీయకీరంపరు. హిందూమతా మృదీయ సఖ్యతగూర్చి చెప్పునట్లు కలుగునందు ఇర్విను ప్రభువు గారు దీర్ఘముగ ఉపన్యసించిరి. ఆసభకు వచ్చినవారందరికి ప్రభువుగారి ఉపన్యాసము నచ్చెను. కాని మాలవ్యాగారు చెక్కు చెదరలేదు. అలహాబాదులో హిందూ సభయందు ఆయన, అధికారులు వాచామృదీయులపక్షమై నాసీరులయెదుట హిందూవులు ఉత్సవముతో బోయినపుడు మంగళవాద్యములు వాయింప రాదనుచున్నారని ఆక్షేపముగ నిరసించియుండిరి. ఈ ఆచారము గూర్చియే చాగసారులు తిరుపు వచ్చుచున్నది. కలకత్తాలో ఈ విషయమయ్యే మొక్క రాధాంతము జరిగెను. హిందూ ఉత్సవములు జరుగననువుడు, స్థానికమతాధికులు తమ ఆచారములను వదులకొననిరాకరండుచో కొట్లాటులుతిరుగుబాటుజరిగెడినాచనలున్నచో ప్రభుత్వమువారు మనీసులయెదుట వాయిద్యముల వాయింప రాదని నిషేధపు టుత్తరపు లొసంగట మామూలయినది. మహమ్మదీయులతో సఖ్యతగనుండుట కిచ్చగించునని పండితులవారు ప్రకటించియుండిరి. కాని దీనిలాభమేమి? మహమ్మదీయు లేమనుకొనినను సరే. మనీసులయెదుట హిందువులు వాయిద్యములను నిలుపనవసరమలేదని పట్టుబట్టుటచేత ప్రకటనవలన నెట్టిఫలితము లేకుండెను.

ఈలోపున పండిత మాలవ్యాగారును, మధ్యరాష్ట్రముల స్వరాజ్య పక్ష నాయకుడిగు డాల్ హూంజీ గారు ను కలకత్తాలో హిందూమత ప్రచారము జేయుండిరి. వారి కలకత్తాకు వచ్చెదమని ప్రకటించిరి. కలకత్తాయందు ఏప్రిల్లో, ఎతద్వేషములచే కొట్లాటులు, క్రిందటి నెలలో వైమత్యములు పెరుగు గాంచి ప్రభు

త్వమువారు వీరిరువురు రాకుండుటయ్యే మంచిదనితలంచిరి. వీరు ఉపన్యసించుటచే మరల తగువులు నచ్చునను కారణముచే వీరు కలకత్తాలోనికి రాగూడదని బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువుజేసిరి. తన ఉపన్యాసములవలన తగవులు రావు. సభ్యులయే కురుననియు, కావున ఒక తేదీ నిర్ణయించి ఆసాటికి కలకత్తా వచ్చుచున్నానని మాలవ్యాగారు మేజిస్ట్రేటుగారికి జవాబువ్రాసిరి. అట్లు బెంగాలు ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేసే ఆసాటికే అలహాబాదులో బయలుదేరి త్రోవగా అందిన ఉత్తరువును ధిక్కరించి హవు రాష్ట్రము ను చేరిరి అచ్చటి హిందువులనే కులు ప్రభుత్వపైస్యము, చలీసు సిబ్బంది, ఒక కైడిల గొనిపోవు బండి, అన్నియు కేదముగ నుండెను కాని ఆయన ఆ బండిలో నెక్కలేదు. తన మిత్రుల జూమకొని ఉపన్యసించి ఆ సాయంకాలమే తన రిష్టమనుకు బోయెను. ప్రభుత్వమును ధిక్కరించుటచే తనకుగల్గిన ప్రతి నకు సంతసించి యుండునటును పుడోయలేను. ఆతని యువంతమును గాంచి ధైర్యముతో డాల్ హూంజీ గారు బాంబాయి నాగపూరు ఎక్స్ ప్రెసులో కలకత్తా బోయి ఒకపూట కలాపాగా గడపి మధ్యాహ్నము వెళివియెను.

బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు మాలవ్యాగారినిమా జి గారిని కలకత్తా రాకుండ నిషేధించుటయే తప్పును, వయమున అభిప్రాయభేద ముండొచ్చును. ఈ వాయులరాక నిషేధించినానికి ప్రాముఖ్యత నొసంగ అనవరమని వాదించుచు మరయునీ సభ్యునే మతివైమత్యములదుర్మయముల నిశ్చయించిన ప్రభుత్వమువారు దసరా ఉత్సవము రానున్నపుడు ఆశ్చర్య విహింపబలననియు వాదించుచున్నను. కాని టైముస్ కలకత్తా అలహాబాదు విలేఖరుల నూచనలతో నందరేభేదంపవచ్చును ఉత్తరువు నములు జరుపకుండుటలో ప్రభుత్వమువారు గొప్ప తప్పవరచించిరి. అధికారులు ప్రశాద్యభమున హాస్యాస్పదలైరి. మాలవ్యాగారిని రైల్వేస్టేషనువద్ద ఆనుమాలజనసమూహము నడుమ నుండగ ఆర్డు జేయుట యుచితము గాదనుట నిజమే కాని వారిని డాల్ హూంజీగారిని బెంగాలు రాష్ట్రమునందు మొదటిస్టేషనులోనే అరెస్టుజేసి వెంటనే తిరుగుబాటులో రాష్ట్రమువారికి పంపివేయ బాలకుండుట అధికారుల అహంకారమున తేలికయెదును.

అట్లు జరుగకండుటచే ఇప్పుడు ఆతనికి జయము గద్గియవలెను. అట్లు జరుగకండుటచే ఇప్పుడు ఆతనికి జయము కలెను. ఆయన గొప్పింట్లు చెప్పుకొనవచ్చును. కాని యీనిజయములవ హిందూమతామృదీయ సఖ్యత దృఢపడెను. అంత కన్న బెంగాలు ప్రభుత్వమువారి ఖ్యాతి యిరుముడింపదు.

భరత పూరులో ఎర్నములేకుండుట, ఎరడలు తగ్గి మ్యునిసిపల యెన్నికల క్రాటంకము దొరిగినది ఇట్లు ఒకటి కూవిసందువల్ల ముగ్గురు చనిపోయిరి. ఇంతవరకు భరతపూరులో దాదాపు నూరుదుక్కులు ఎర్నము గురిపెను. (ఆ. ప్రె.)

న్యాయస్థానవార్తలు

గొల్లప్రోలు సంస్థానముగూర్చి కేసు

గొల్లప్రోలు సంస్థానమునకు పిర్రాపురం మహారాజాగారే దగ్గరవారము, దత్తత వ్యాయస్థయినది కావన కారణముచే పదవ సంస్థానమునకు మహారాజాగారే వాక్కుదారుని గోదావరి జిల్లాజడ్జిగారు చెప్పినతీర్పుపై అప్పీలు వ్యాయమాత్తులు కృష్ణ, వెంకటసుబ్బారావుగారయెనుల నన్న విచారణకు వచ్చెను. అప్పీలుదారు గొల్లప్రోలు జమీందారితరపున న్యాయంబు గ్రాంటుగారు హాజరయి తన్ను ఆలస్యముగ కేసునందు నియమించుటచేతను సెప్టెంబరులో తన కెక్కువపని యుండుటచేతను ఆక్టోబరులోనాని యీ కేసునందు వాదించబడలనందున వాయిదా యిచ్చుకొరిగిరి. దినుషకోర్టులో వాదించిన ది. బి. టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారి సహాయమున వాదించవచ్చును. వాయిదావేయుట ఉభయపక్షములకు లాభదాయకము గాదని న్యాయశ్రేణుగారు సూచించిరి.

ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు, అల్లాడి కృష్ణస్వామయ్యగారు, బి. ఎస్. అయ్యయ్యగారు పిర్రాపురం మహారాజాగారి తరపున హాజరయిరి. ఆక్టోబరులో తన కెక్కువపని యుండునగావున వాయిదా కంగీకరింపబడలనని శ్రీనివాసయ్యగారు చెప్పిరి.

చివరకు వాయిదా నిరాకరింపబడెను. గ్రాంటుగారు ఎకాలతీ వదలుకొనిరి. టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు కేసు వివరములను చెల్లెలు తాళ ముసలివాడగుటచే, యీ కేసునందు వాదించి 5 ఏండ్లయినందున నింకొకసారి చూడాలెనుగావున కొంత వ్యవధి నొసంగవలెనని కోరిరి.

న్యాయశ్రేణు:—కీర్తీశంకర్లలోకి మీరే యెక్కువ ఉత్సాహముతో పనిచేయుదురు. (నవ్వు)

రామచంద్రయ్యగారు 10 కోజులు వ్యవధికోరిరి. శ్రీనివాసయ్యగారి అనుమతిపై జనంగబడెను.

ధర్మాదాయములబోర్డుపై కేసు

కోటప్పకొండ దేవాలయము పై కేసు సంస్థయనియు, దావాదారు శ్రీ రాజామల్ రాజు వెంకటనరసింహారావుగారు దానికి అధికార బనియు హిందూ ధర్మాదాయముల చట్టము న్యాయబద్ధమనియు, ఒకజేత చట్టము న్యాయసమ్మతమే అయినను యీ దేవాలయముపై బోర్డువారి కెట్టి అధికార ముండరాదనియు, కావున బోర్డువారు దేవాలయపరిపాలనయందు దావాదారున కెట్టి అధ్యంతరములు దెల్పక, పూర్తి విడిచిపెట్టినట్లు ఉత్తరువు జేయవలెననియు టి. వి. వెంకట్రామయ్యగారు, టి. వి. రాజానాథయ్యగారు, జె. గోకండరాజుగారు కేసు దాఖలు జేసిరి.

దావాదారు గుంటూరు జిల్లాలో నర్సరావుజేబునందు జమీందారు మల్ రాజు వెంకటకొండలరావుగారి కుమారులు. శ్రీ కోటేశ్వరస్వామి కోటప్పకొండ దేవాలయము కిరి పూర్వము స్వంత ఉపయోగార్థము కట్టిించి యుండిరి. అనేక తరముల నుండి వాటి స్వాధీనమునందే యుండెను. వారే పరిపాలించుచుండిరి. దేవాలయమును హిందూప్రజలు చాడుకొనుట కంగీకరించినవారికినిగల మార్పులేదు. ప్రభుత్వము న్యాయాధిపతి, రివెన్యూబోర్డువారి క్రిందగాని ఎన్నడులేదు. ఈ జమీందారీలో యితర దేవాలయములు కొన్నింటిని ప్రభుత్వమువారు స్వాధీన పరచుకొని పిమ్మట మరల దావాదారున కొప్పగించిరి. కాని కోటప్పకొండ దేవాలయము ఎల్లప్పుడు వీరిక్రిందనే యుండెను. దీనిరాబట్టిని ప్రైవేటురాబట్టిగ నర్పించి ప్రభుత్వమువారు రాబట్టిపన్ను కడించి 1925 సెప్టెంబరు 4-న తేదిన జల్లయ్య అనువాని రేఖ నకుసరించి దేవాలయము విషయమున కొన్ని విచారణలు జేయ నట్లేదని బోర్డువారు దావాదారునకు నోటి సందేశి. 1925 నవంబరు 12-న తేదిన మదరాసులో బోర్డుకార్యాలయ భవ్యుపై యీ దేవాలయము గుంతుక గూ 80-8-7-0 యిచ్చినవలెననిరి. 1925 జనవరి 7-న తేదిన బోర్డువారు గుంటూరులోనున్న ఆ పిచ్చెలమునకు పైకెత్తిన గారిని శివరాత్రినాడు దేవాలయమునకు బోయి హుండి పెట్టెలను తెరచి కానుకలనునూజుజేరి అందువేసుకొని వెళ్లిన యుండవలెనని ఉత్తరువుజేసిరి. అప్పుడు తమకారావలసినరాబట్టిని అపిచ్చెలంబు ఇచ్చెచ్చు దీనికొనబడు కిని ప్రైవేట్లోదావా జేసిరి. కాని హుండిపెట్టెలు తెరుకవచ్చుననే ఆశకు విడిచి నది: యీచట్టము న్యాయవిధిధనని దావాదారు వాదన

కార్యరేషను ఎన్నికలదావా

పిటిషనరుతరపు వాదన

రాయపేట డివిజనునుండి, కార్యరేషను ఎన్నికలదావా కేటి యందయను మదరాసు స్వామికాజుకోర్టులో ప్రధాన న్యాయమూర్తియెదుట విచారణకువచ్చెను.

రాయపేట డివిజనునుండి, కార్యరేషను ఎన్నికలకు కాంగ్రెసుపక్షముతరపున అభ్యర్థిగ నలచిన బి. ఎ. ఒక లక్ష్మణు చెట్టియారిగారి అభ్యర్థిత్వమును రద్దుజేయు కార్యరేషను కమిషన రొసర్జిన ఉత్తరువుపై పిటిషను జేపడెను. ఈకేసు నందలి విషయము లి.బి.లక్ష్మణుచెట్టిగారు ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటుగ నియమింపబడెను. పిటిషనరికి అగ్రస్తు 11-వ తేదిన రాజీనామా నొసగిరి. కార్యరేషనుఎన్నిక కభ్యర్థిగ నలచుటకుగాను గా నీరాజీనామా నొసగుమంటిననియు దానిని వెంటనే అంగీకరింపవలెననియు ప్రభుత్వము వారికి వ్రాసిన రాజీనామా జాబులో చెలిపిరి. లక్ష్మణుచెట్టియారుగారు రాజీనామానిచ్చిరి గనుక వారి అధికారముల తొలగించుచు ప్రభుత్వమువారు 19 తేదిన ప్రకటన మొనర్చిరి. 17 తేదిన నామినేషనులు జరిగెను 19 తేదినరకు లక్ష్మణుచెట్టిగారు ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటుగ నుండెననియు, అందుచేతని నామినేషనునందరద్దుచేయవలసినదనియు రాయపేట డివిజనులో నోటరును ద్రావిడము పత్రికా సంపాదకులును అనుకన్నపురుగులును మరియొకరునుఆక్షేపించిరి. కార్యరేషను కమిషన రాయాక్షేపణ నంగీకరించి నామినేషనును రద్దుజేసిరి.

స్వామికాజు కోర్టులో నీ దిండున ఎస్. దొరసామి అయ్యగారు లక్ష్మణుచెట్టిగారి తరపున హాజరై చెట్టిగారి రాజీనామానుగురించియు నియోజనమును గురించియు ప్రభుత్వము వారు పంపిన రికార్డులను దాఖలు చేసికొనవలసినదని కోరిరి.

పి. వెంకటబరను-రావుగారు, ముందవ పిటిషనరుల తరపున హాజరై, అందు కాక్షేపించిరి. కోర్టు వారి యెదుట నున్నది. కార్యరేషను కమిషనరు తీర్పును రద్దుచేయవలసినదని. అందుచే కమిషనరుయెదుటనే రికార్డులుంచబడెనో ఏ రికార్డుల విచారించి ఆతడెట్టి తీర్పు నొసగనో అరికార్డును మాత్ర మే విచారించి, కమిషనరు తీర్పు సరియైనదాకా దానిని న్యాయమూర్తి తీర్పుచెప్పవలెను. అంతయిగాని కమిషనరు యెదుట నుంచబడిన క్రొత్తరికార్డు సీకోర్డువారు దాఖలు జేసుకొనుట గాని విచారించుట గాని కాస్త్రీయముగాదు.

దొరసామి అయ్యగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, కమిషనరు రెట్టి రికార్డును పరిశీలించవలెనని సూచించిరి. అంతయిగాదు. ఈవిషయమున ప్రభుత్వమువారి రికార్డులను పరిశీలించినది ఎట్టి నిర్ణయమును గావించరాదనియు, ఆ రికార్డులను దాఖలుజేయుటకు అవకాశముగలవలసినది మేము గోరిమి కాని కమిషనరు నిరాకరించెను. కమిషనరు రికార్డును పరిశీలించవలెనని మా అప్పీలు కారణములలో నొకటి. అందుచే నీ రికార్డులను కోర్టువారు దాఖలు చేసుకొని తీరవలెను.

న్యాయమూర్తి అనుమతిపైన దొరసామి అయ్యగారు, ప్రభుత్వమువారి రికార్డులను, లక్ష్మణుచెట్టిగారి రాజీనామా జాబును దాఖలు జేసిరి తాను కార్యరేషను ఎన్నికలకు బాధ్యతేయుమంటి ననియు అందుచే రాజీనామాను వెంటనే అంగీకరింపవలసినదనియు ఆజాబులో చెబుపబడెను. 11-వ తేదిన నీజాబు పంపబడెను. 12-వ తేదిన ప్రధానమేజిస్ట్రేటున కందెను. 14-వ తేదిన ప్రభుత్వమువారి కందెను.

న్యాయమూర్తి:—13-వ తేదిన నేమి జరిగెను? ఎస్. దొ. గారు.—భగవంతునికే యోగం.

లక్ష్మణుచెట్టిగారు ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటు పదవికి రాజీనామా నిచ్చిరి గనుక వారి అధికారముల తొలగించుచు ప్రభుత్వమువారు 19 తేదిన ప్రకటన మొనర్చిరి. ఈప్రకటనపై లాశాఖ శ్రీకృష్ణ 19 తేదిన సంతక మొనర్చెను. 19 తేదిన గరియో అధికారి సంతక మొనర్చెను. రికార్డునుంతయు నిచ్చుటకే యున్నది. 18 తేదిన ప్రకటన సాఫల్యముపై నొక అధికారి సంతకమున్నది. అందుచే రాజీనామా నంగీకరించు ప్రాసీడింగును, చిత్తువ్రాతమును—అంతకు పూర్వము, కానొకదినమున జరిగి యుండవలెను. కాని ఆచిత్తప్రతులను ప్రభుత్వమువారు బయటకు దెచ్చులేదు. దొరసామి అయ్యగారు—కార్యరేషను కమిషనరు, ఫిలిప్సే మేజిస్ట్రేటునకు వ్రాసినజాబును అతని వద్దనుండి వెచ్చిన జాబులను దాఖలుజేయుచు, కమిషనరు తన యుత్తరువునకు వీని సాధారణముగ నొసర్చుకొనెననియు— పిటిషనరులు వీనిని దాఖలుజేయలేదనియు కమిషనరు దనంతట తాను జాబు

లువ్రాసి తన్ను చెలిసికొని సాక్ష్యముగ పెట్టుట ఆక్షేపణీయమనియు సూచించిరి.

అధికారముల రద్దు జేయునక్కరలేదు

ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటుల సాధారణాధికారము శాసనసభ వారిచే శాసనముద్వారా నొసగబడెననియు, అందుచే సాధారణ ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటు అతని అధికారములను ప్రభుత్వము వారు రద్దుచేసిననేగాని విరమించుకొన వలెదను వాదన సరియైనది గాదనియు నుడిచిరి. ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటులకు కొన్ని ప్రత్యేకాధికారము లొసగుటకు క్రి. ప్రా. కో. 41 సెక్షను ప్రకారము ప్రభుత్వమువారి కధికారము గలదు. ఏ ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటునకైన ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకాధికారముల నొసగిన యెడల నానిని రద్దుజేయువరకును అతడు మేజిస్ట్రేటుగనే యుండునుకాని లక్ష్మణుచెట్టిగారి కట్టి ప్రత్యేకాధికారము లొసగబడలేదు. అందుచే అతని అధికారములను రద్దుజేయుటకు అవసరముగాని ప్రభుత్వమువారి కధికారముగాని లేదు. దొరసామి అయ్యగారు రివాదనకు గొంబయి హైకోర్టువారి తీర్పునుదాహరణముగ నొసగిరి. ప్రభుత్వమువారు, తమజాబులో లక్ష్మణుచెట్టిగారు రాజీనామానొసగిరి కనుక అతనియధికారములు రద్దుజేయబడెనని గలదు. నిజముగా వారి కట్టి అధికారములు గాని ప్రభుత్వమువారికి రద్దుజేయ నధికారముగాని లేదు. కనుక నీప్రకటన లక్ష్మణుచెట్టిగారు రాజీనామా నిచ్చిరను విషయమును దప్ప మరే ఇతరవిషయమును ఋజువుజేయబోదు. “లక్ష్మణుచెట్టియారుగారు రాజీనామా నిచ్చిరి గనుక” అని మాత్రమేయుండవలసినదానిని అంగీకరింపవలసిన అవసరము లేదనియు రాజీ అందినతోడనే ఆతని రాజీనామా అయిపోనికి వచ్చినదనియు ప్రభుత్వమువారు గమనించినది తెలియ నగును. అంతయిగాక లక్ష్మణుచెట్టిగారు తన రాజీనామాను వెంటనే అంగీకరింపవలసినదని చెలిపిరి. ప్రభుత్వమువారు లేదీ నంగీకరించినది తెలుపలేదు, అందుచే వారికి యుంచిన వెంటనే నంగీకరించినయే భావించవలసి యుండును.

లక్ష్మణుచెట్టిగారు రాజీనామా అయిపోనికి ఎప్పుడు ప్రభుత్వము వారు రాజీనామా నంగీకరించి యుండునలెనను నిర్బంధము లేదని దొరసామి అయ్యగారు వాదించుచు ఎన్నికలను గురించి కోజర్నగాన వ్రాసిన గ్రంథమునుండి యుదాహరణల నొసగిరి.

ఇంకను వాదన జరుగుచున్నది. ఇంతలో కోర్టువారు ఫలహారములకు లేచిరి.

కాకోరికుట్ర విచారణ వైదిలనిరశన ప్రతము

ప్రత్యేకసౌకర్యములు గోరుట

లక్ష్మీ, సెప్టెంబరు 6:—కాకోరికుట్ర కేసు సంబంధమున విచారించబడవలసినయిచ్చ వైదిలనిరశన కేసు నిరశన ప్రతము నవలంబించిరి. ఒక్క జగేశచటర్జి మాత్రము జబ్బుగానుండుటచే యిందుచేరలేదు. బహుళిలాలు అనునాతిడు గాని తప్పుచేసినని యిదివరకొప్పుకున్నవారుగూ యిందు జేరలేదు. వారు కేసు నిరశనమున కెందుకు దిగికో క్రిందటిసారి కేసు విచారణప్పుడు కారణములు చెబుపబడెను. వారు కొంతకాలము క్రింద ప్రత్యేకసౌకర్యములు గావలెనని ప్రభుత్వమునకు దరఖాస్తు జేసిరి. కాని యంతరంగము ప్రత్యుత్తర మేమియు రాకపోవుటచేత వారు అన్నము తిన మానికేయునట్లుల కోర్టువారికి చెప్పిరి. వారు తమపక్షమున వాదించుట కెవరిని పెట్టుకొనుట లేదనిగూడ చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

మధురమునిసిపాలిటీ ప్రధమ

సభ్యురాలి మరణము

గౌరవార్థము మునిసిపలుఆఫీసు పారశాలలు

మూసివేయుట

మధుర, సెప్టెంబరు 6:— మధురమునిసిపాలిటీ మొక్క ప్రధమసభ్యురాలగు వేలాయపూనిననగారు గురువారమునాడు తిరువేండ్రములో స్వర్గస్థురాలగుటచే, ఆమెగౌరవార్థము మునిసిపలుఆఫీసు పారశాలలు సోమవారమునాడు మూసివేయుటకు ఉత్తరువు చేయబడెను. (అ. ప్రె.)

కేసకరులు రవీంద్రునితో సంభాషించుట

(మహారాటా పత్రికా లండను విలేజుకుడు ఆపత్రికకు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు.)

రవీంద్రుడు బసచేసియున్న రెజిస్ట్రా హోటలులో వారిని కొంతమంది కేసకర్లు సందర్శించిరి. ఆ సంభాషణలు జరుగునప్పుడు అచ్చటనుండు అధ్యక్షులు నాకు లభించినది. కవిత్వరసకు ఆరోగ్యము చక్కగ లేకుంటుంటే వారు మెల్లగ మాట్లాడుచుండిరి. వారిని సందర్శించుటాదవలయునను అభిలాషగల కేసకర్లు తమ తమ సందేశములను తెలుపుకొనిరి. రవీంద్రుడు స్పష్టముగ తన ఆభిప్రాయములను ఈ క్రింది విధమున తెలిపెను.

"ప్రపంచమున కేసకర్లు చేయుచున్న పని మిగుల ప్రశంస నీయమైనది. నేను మీ ఉద్యమముపట్ల సంపూర్ణసానుభూతి గలవాడనై యున్నాను. వివిధజాతులవారును ఎట్టి హనస్పర్శలు ద్వేషములు లేక పరస్పరము కలిసియుండుట వాంఛనీయును. మొదటనుండియు నా ఆదర్శమిదియే. ఈ ఉద్దేశములతోనే నేను విశ్వ భారతీ విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించితిని. నేను చిన్నతనమున 19వ శతాబ్దపు ఆంగ్లవాఙ్మయమును చదివితిని. ఏరోపాఖండమున ప్రేమ ధర్మ సందేశములు విరివిగ వ్యాపించునను నమ్మకముతోనుంటిని. యుద్ధము జరిగిన నను విపరీత పరిస్థితులు దయించినను ఏరోపాఖండమువారి సందేశమునందు నాకు విశ్వాసము గలదు. ఏలయినన ఏరోపాఖండమువారే విద్యాసంతులైయున్నారు. నేటిదినుము భారతీయులు పాశ్చాత్యసంపర్కముపట్ల విముఖులై యున్నారు. ఇది మిగుల విచారకరముగ విషయము. పాశ్చాత్యసంపర్క విముఖత అత్య విచారకరము.

పాశ్చాత్యుల నాగరిక తన భారతీయుల కప్పించుటకు కారణములను గుర్తెలుగవలయును. భారత ఆత్మను గ్రహించుటకు పాశ్చాత్యులు నిజముగ కష్టపటలకుండుటయే కారణమని చెప్పవలయును. కొందరు మాత్రమే భారత వాఙ్మయమును శ్రద్ధతో చదివియున్నారు. రిచ్చర్డు గార్బు మొదలైనవారు భారత దేశపు ఉద్భవములను చదివిరి గాని వాటిపట్ల దురభిప్రాయమును చూపుచున్నారు. విజ్ఞానసారము లనదగు ఉపనిషత్తులను తిరస్కరించుచున్నారు. ఈ కారణములనే భారతీయులకు ఆంగ్లేయులకును నిజముగ మైత్రి కుదురుట లేదు. జర్మనీలో భారతవిజ్ఞానమును గుర్తించినవారు పలువురున్నారు. సూర్యకుటాకొచి మున్నగు ప్రముఖులెట్టివారు. ప్రాన్సులో కూడ కొంత సానుభూతి చూపబడుచున్నది. జర్మనీ విశ్వవిద్యాలయములందు బెంగాలి మరాఠీ ఉపాధ్యాయులున్నారు.

భారతీయులు ఆంగ్లేయుల విజ్ఞానమును గ్రహించు ఉద్దేశించుచున్నారు. మా జీవిత విధానము మీ జీవిత విధానము వేరు. ఇంగ్లీషు నేర్చుకొనవలయు ననిన ధనము అధికముగ కావలయును. నూరుసంవత్సరములు ఆంగ్లేయులు భారత దేశమును పరిపాలించినను ఇంకను భారతదేశమున విద్య తక్కువగ నున్నది. నాటిలో పదిమందికి కూడ చదువను వ్రాయను రాదు. నాటిలో విజ్ఞానవంతులు ఇద్దరుకూడ లేదు. భారతదేశపు ఆదాయములో ఎక్కువ భాగము సైనికాభివృద్ధి వ్యయముగ చున్నది. వ్యవసాయాభివృద్ధికి తగిన శ్రద్ధ ప్రకటించబడలేదు. పంటలను పుద్గిజేయుట వ్యవసాయవిద్యకు ఆదర్శముగ నుండవలయును. కాని వ్యవసాయశాస్త్రము లన్నియు ఆంగ్లభాషయందున్నది. దేశభాషలలో ఎట్టి ఉద్భవము లేదు. ఈద్యక్షుడ దేశభాషలలో కరపబడుట లేదు రైతులు చెల్లించు పన్నులు రైతుల లాభముకొరకు వ్యయముగలు లేదు. పూర్వము ప్రతికూగ్రామమునందును వీధిబళ్లు ఉండెడివి. ఇప్పుడు పాతకాలలు లేని గ్రామము లెన్నియో యున్నవి. ప్రపంచ విఖ్యాతిగాంచిన పరిపాలకులు ఇంగ్లండును ధౌత్యమందియో యున్నారు. కాని రెండవరకమువారే భారతదేశమునకు సంపదకుడున్నారు. భారతదేశమును పరిపాలించుట చే భారతదేశపు విషయములు తమకు చక్కగ తెలియునని బ్రతికివారు తలపెట్టును. కాని పరిపాలించుట వేరు. భారత హృదయము ఆకర్షించుట వేరు. పొలితులకు పాలకులపట్ల అనూయముండుట సహజము. ఈకారణమువల్ల ద్వేషము పుద్గియుచుండును. ఆంగ్లేయులు భారతదేశముపట్ల లాభముసాందవలయునను ఉద్దేశముతో నున్నంతకాలము మైత్రికరదు. జపానువారు ఆంగ్లేయుల నాగరికతను సంపూర్ణముగ అనుసరించుచున్నారు. వారియందుకూడ సామ్రాజ్యకాంక్ష అధికమగుచున్నది. శాస్త్రపరిశోధనములు సన్నివి

యోగముగలుగలేదు. శాస్త్రపరిశోధనములపట్ల ధనకాంక్ష అధికమగుచున్నది.

కైస్తవము శోధకులు భారతదేశమున సరియైన విధమున తమసందేశమును నెలకేర్చుటలేదు. కైస్తవము ఉత్కృష్టమైనది. భారతవిజ్ఞానమునకును మర్యాదలకును, కైస్తవమతాదర్శములకును సామ్యమున్నది. క్రీస్తువంటి మహాపురుషుని భారతదేశమెన్నడు గౌరవించును. భారతీయులయందు సహనమెక్కువ. మంచివిషయములను గౌరవించుట భారతీయుల స్వభావము. కాని భారతదేశమునకు కైస్తవము శోధకులు క్రీస్తుసందేశమును వ్యాపింపజేయుటలేదు. మతశోధకులు సిమ్మజాతులవారిలో కొంతపనిచేయుచున్నారు. కాని కైస్తవపులసంఖ్యను పుద్గిచేసికొనవలయునని ఉద్దేశముతోనే వారిపనులన్నియు చేయుచున్నారు. సిమ్మమృత్యు కనుపడుటలేదు. క్రీస్తు ప్రకటించిన ప్రేమవీరి యందుకనుపడుటలేదు.

నేను చిన్నవాడుగ నున్నపుడు ఒక కైస్తవుడు మాగ్రామమున ఒక పాతకాల నేర్పరచెను. అతడు నిజముగ కైస్తవప్రభుటచే గ్రామవాసు లందరు అతనిని గౌరవించుచుండిరి. నిజము చెప్పినందున మీశ్రీశోపము వచ్చునేమో, మరియొక విషయము: హిందూదేశమునకు వచ్చు కైస్తవమతశోధకులు ప్రజల ఆశయములకు విముఖులై యున్నారు. పాలకజాతివారు రగటచే పాలితులకు భారతీయులను తిరస్కరించుచున్నారు. క్రీస్తు అనుచరులెట్లుండుట విచారకరముగ విషయము. మాలో మాకు ఎన్నియో భేదములున్నవి. భేదములన్నియు అంతమొంద నంతవరకు మేము రాజకీయసాత్వికత్వము పొందజాలము. అయినను ఆంగ్లేయులు ప్రకటించుకొను అధికృతభావము దుష్ప్రభావము. ఈ విధమున భారతీయులకును ఆంగ్లేయులకును మైత్రి కుదురుటలేదు. కావున భిన్నజాతులయందు ఏకమత్యము కుదుర్చు ఉద్దేశము గల మీ ఉద్యమము కడు ప్రశంసనీయమైనది. మీ ఆదర్శము ఉత్కృష్టమైనది. మీకు విజయము కలుగుగాక!"

కేసకలా కడు శ్రద్ధాధిక్తులతో కవిత్వరస ఆభిప్రాయములను విని నమస్కారము చేసి వెడలిపోయిరి. రవీంద్రుడు నార్సే స్వీడను జర్మనీయందు కొంతకాలము పర్యటన మొనర్చెదరని తెలియుచున్నది. (మహారాటా.)

కరాచీలో తుపాను

సింధు, సంయుక్త పరగణాలయందు అతివృష్టి కావచ్చును

సిన్హ, సెప్టెంబరు 6:—కరాచీలోను ఆతీరమునందును చెలరేగిన తుపాను వలన నకుంభవృష్టిగా వర్షము కురిసినది. బీహారు - ఒరిస్సా లో వ్యభిచిత మున్నది. బెంగాలులో వర్షము తగ్గినది. తూర్పుపంజాబునుండి బీహారువరకును వర్షమెక్కువయ్యెను. బెలూచిస్తాననుండు వర్ష మెక్కువయ్యెను. ఛోటా నాగపూరులో వర్షము సామాన్యముగ వంతటను ఉన్నది. బీహారు, పంజాబు, సింధు, మధ్యఇండియలో సామాన్య వర్షమును కొద్దిగ స్థానికముగ ఉత్తర బర్మా బెంగాలు, ఒరిస్సా సంయుక్త పరగణాలు, పశ్చిమోత్తర పరగణాలు, బెలూచిస్తానము గుజరాతు, మధ్యపరగణాలు, కొంకణ మదాను, దక్కను ఉత్తర మదగాను తీరములందును వర్షమున్నది. మైసూరులో కొద్దిగ నున్నది.

నూచా:—సింధు సంయుక్తపరగణాలలో వర్ష మెక్కువగావచ్చును. (అ. ప్రె.)

గొప్పవర్షపున మరణము

ధర్మమునకు 20 లక్షలు

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 6:—కలకత్తా ఢిల్లీ కరాచీల యందు గొప్ప వర్షపుడని పేరు గాంచినట్టియు గొప్ప కంపెనీ స్థాపించినట్టియు మాధవను హోదాసుగారు నిన్నరాత్రి 10 గంటలకు దివి కేగిరి. కుక్రవారము పిలువను వ్రాసిరి. కుమారు 20 లక్షల విలువ గలిగిన స్థిరాస్థులు కలకత్తా హారా ఢిల్లీలలోని ధర్మకార్యములకు నిచ్చివేసెను. వీర్య పారిశుధ్యము సంఘసేవల కిచ్చివేసెను. బ్రట్టిలనల అవి నిర్ధరింపబడును. సి. డి. బిర్లా, డి.పి. శ్రౌలను, గురు ప్రతాప పాదరు, గజారాము, దీననాథగార్లు బ్రట్టిలు, మిగిలిన ఆస్థి బంధువులకు చాల భాగమిచ్చెను. మిగిలినది తన భార్యకును మాతునకును ఇరువురుసోదరిమణులకు ఇచ్చెను. విల్లును ఆయన సోదరియను గోపాలాను మోడిగారును ఆపరణలో తెచ్చెదరు. నిన్న ఉదయము దరాససంస్కారమయ్యెను. వేలకొలది ప్రజలు వచ్చియుండిరి. సోమనారమునాడు కలకత్తా వచ్చిన స్వామి శ్రద్ధానందుగారు సనిపోయినవారి ఇష్టానుసార పి. శైలానుగారితో నున్నారు. (అ. ప్రె.)

కాంగ్రెసు ప్రచారము

ఆంధ్రనాయకుల సంచారము

(స్వకీయవిలేఖరి)

కుని, సెప్టెంబరు 7:—టంగుటూరి ప్రకాశం, బులుకు సాంబమూర్తి, వెన్నేటి సత్యనారాయణ, పారుపూడి సత్యనారాయణ, దేశబాంధవి సుబ్బయ్య, మండపాక రంగయ్య ప్రభృతులు నిన్న మధ్యాహ్నము కాకినాడనుండి పెద్దాపురంమీదుగా తుని వెళ్లిరి. నిన్నరాత్రి వారు ఒక పెద్ద మీటింగులో ఉపన్యాసముల గావించి, కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు సాహాయ్యము జేయవలసినదనియు, ధనము యిప్పింపవలసినదనియు గోరబడెను. అత్యుత్సాహముతో కాంగ్రెసు ప్రచారపక్షమున ప్రజలందరించుచున్నారు. ఈవేళంతా అయిపోయినది. ప్రచారము జేయుటకు పక్షము తాలూకా గ్రామములకు బోవుచున్నది. జిల్లాయందు సర్వత్ర ప్రచారపు టేర్నాట్లు చక్కగనున్నవి. గ్రామములందు సంశ్లేషికరమును పరిస్థితులు గలవనియు, కాంగ్రెసునకు మంచి సాహాయ్యము లభింపవనియు ప్రచారకులు రిపోర్టుల సంపుచున్నారు. (తెలంగాణ)

నమక ద్రోహము, మోసపుచ్చుట

సైనికోద్యోగి డెన్నిసుగారు అరెస్టగుట

బెంగళూరు, సెప్టెంబరు 4:—పూర్వము సైనికోద్యోగిగా నుండిన డెన్నిసుగారిని అరెస్టుచేసి న్యాయాధికారివద్దకు తీసికొనిపోగా న్యాయాధికారి ముద్దాయిని పోలీసువారి అంగరక్షణక్రింద తక్షణము విచారణకొరకు తీసికొనిపోవలెనని ఆజ్ఞాపించిరి. ముద్దాయి వీలరు కంపెనీరు 1900 ల మొత్తమునకు మోసపుచ్చెను. (అ. ప్రె.)

జన్మాష్టమి ఉత్సవము

హిందూమహమ్మదీయ పోరాటము

నివారించబడుట

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 6:—ఆదివారమునాడు కిద్దరు పురుషులలో జరిగినటువంటి సాంఘికపోరాటములు ముస్సనగరం (24 పరగణాలు) పీఠిపురం (హకారి) లందు జన్మాష్టమి ఉత్సవసందర్భమున జరుగవలసినదే. కాని పోలీసువారి చురుకుతనము చేపోరాటములు నివారించబడెను. (అ. ప్రె.)

శ్రీ సీతారామాంజనేయ

నాటక సమాజము బెజవాడలో మారుతీ మోతేహాలులో

మహాకవి కాళ్ళకూరి నారాయణరావుగారి

"మధుసేవ"

9-9-26 తేది సుభవారము కృత్తికర్తల సమక్షమున ప్రదర్శించుట మోతే నారాయణరావు బహిందాద, ప్రాప్రయటర్.

వెనుకొండ డి|| ము|| కోర్టువారి

O. S. 667/22 E. A. 581/1925

డిక్రీ హోల్దరు

కట్టా అణ్ణయ్యగారి గుండయ్యనగైరా.

vs.

జడ్జిమోటు డెట్టూరు: ముదిగల్లురాధమ్మవగైరా 2 వ జడ్జిమోటు డెట్టూరున జంత్రి వంకారప్పకు. నీ వగైరాలపైన డిక్రీ హోల్దర్లు పొందియుండు O. S 667/22 లోని డిక్రీని అమలుజరుపను హోసపేట డి|| ము|| కోర్టుకు బ్రాకెస్ ఫరుచేయవలెనని వై అప్లి దాఖలుచేసికొన్నారు. అందులకు నీ ఆజ్ఞేపణ యేమైన వుండిన తెలుపను 18-9-28 లు వగలు 10 ఘంటలకు పెనుకొండ డి|| ము|| కోర్టులో హజరు కావలెనని తెలుపడమొనరి.

పెనుకొండ } జి. వెంకటసుబ్బయ్యర్ 21-8-26 } డిక్రీ హోల్దర్ నకిలు.

కాకినాడ తాలూకా మహాజనసభ

కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను బలపరచు తీర్మానము

రైతు వోటర్ల ఉత్సాహము

(స్వకీయ విలేఖరి)

కాకినాడ, సెప్టెంబరు 8:—కాకినాడ నగర కాంగ్రెసు సంఘమువారు రాబోవు ఎన్నికల ప్రచారము నిమిత్తము కాకినాడ తాలూకా మహాజనసభను సమావేశపరచు తీర్మానించి అందులకు సన్నాహసంఘమును ఏర్పాటుచేసిరి. చాలమంది సన్నాహసంఘసభ్యులుగా జేరిరి. శ్రీ పోతుల సతీరాజుగారు (వర్తమానునిపిత కాన్సిల్లరు) సన్నాహసంఘాధ్యక్షులుగను, శ్రీ మండపాకరంగయ్యనాయుడుగారు (మున్సిపల్ కాన్సిల్లరు) మన్యం నూరయ్యగారు (వర్తమాను) కార్యదర్శులుగను ఎన్నుకొనబడిరి. అన్యధాగా యీసభ తలపెట్టబడినప్పటికిని మిగుల జయప్రదముగా నీసభ గావించబడెను. తాలూకాలోని ప్రముఖులైన రైతులును, పట్టణవాసులును, ఇతర జిల్లాలప్రముఖులును సభకు దయచేసిరి. ఈసభ కాకినాడలో వైదా వెంకట చలపతి పురమండలమున నిన్న సాయంకాలము 4-30 గంటలకు అత్యుత్సాహముతో గూడినది.

సభాసదుల నభినందించుచు, సన్నాహసంఘాధ్యక్షులగు శ్రీ పోతుల సతీరాజుగారు కాంగ్రెసును బలపరచవలసిన విధిని తెలియబరచిరి.

సభాధ్యక్షుడు

శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారి ఉపపాదనతో, శ్రీ యంత కందుల వీరరాఘవస్వామి నాయుడుగారు సభాధ్యక్షులను పరీక్షించి కుమారాక గంటకలము తేటెల్లముగ ఉపన్యసించుచు కాంగ్రెసు పుట్టుకను గురించియు దేశస్వాతంత్ర్యంబునకై కాంగ్రెసు చేయుచుండిన వ్యవహారములను గురించియు ప్రభుత్వమువారి రాజ్యశక్తిలకు గురించియు వివరించుచు నందిరి. కాంగ్రెసు అనగా అధికారవర్గమున కెల్లపుడును భయము. కాని మనకీ మనము తెలిసికొనలేక మన యంత బలహీనుల లేరని అనుకొందుము. ప్రభుత్వమువారి దృక్పథము నకును మన దృక్పథమునకును గల తేడాయే యిది. అట్టి తేడాను క్రిటికావారిని ఒప్పించి స్వరాజ్యసంపాదన చేయవలయునని మనవారిలో కొంద రభిప్రాయము యుండినారు. అందువల్ల కార్యసాధనము కాలేదని స్పష్టమే. ఎన్ని ప్రయత్నములు చేసినను ప్రార్థనలతో అధికారవర్గమువారు ప్రజలహక్కుల నీయరని, గాంధీగారు 1920 వలె సహాయనిరాకరణమును (నాకో ఆపరేషనును) అవలంబించిరి. “ప్రార్థనలతో స్వతంత్రము సంపాదించలేము. 29 వలెనుండి నేను కో-ఆపరేటరునే అయినను, ఆతత్వము పూర్తిగా తెలిసికొని, ఇప్పుడు నాకో ఆపరేటరును అయినాను” అని గాంధీమహాత్ముడు నుడిచియున్నారు. కాంతియుతమైన ధిక్కారపద్ధతియే శరణ్యమని గాంధీగారు చెప్పిరి. అట్టి చట్టధిక్కారరూపకముగ ప్రతిష్టంభన పద్ధతినే యిప్పుడు కాంగ్రెసు అవలంబించుచున్నది.

దేశమునందు గల రాజకీయ పక్షములను గురించి వివరించుచు అభ్యర్థులెట్లు చెప్పిరి. బ్రాహ్మణేతరులందఱు ఎప్పుడు ఉద్యోగములకు జత్తుతో అప్పుడు మనకు ముక్తిగల్గిన జిప్తిను పక్షమువారి అభిప్రాయము. కాని దానివలన మన కేమాత్రము ప్రయోజనములేదు. నూతనశాసనమువల్ల మన కిచ్చిన హక్కులు మిగుల తక్కువ. సంస్కరణములు చాలస్వల్పము. ఇప్పుడు పండిత మళవ్యాగా రంతటివారిని తలకత్తుకు పోకుండ మేజస్త్రీలు ఆజ్ఞ యొనరిగదా, అంకితాశ్రమసంస్కరణములే యివి. ఆపాటిహక్కుమాత్రమే మనము కలిగియున్నాము. చట్టప్రకారము, మాట్లాడుటకుగూడ మనకు హక్కు లేదు. వీరితోడ, సెటిల్మెంటు వచ్చుచున్నది. నీటిపన్నుకూడ ఎక్కువ చేయబడును. చిన్నచిన్న అధికారములు మనకిచ్చినారు. రోడ్లు, సారా, ప్రాథమికవిద్య మొదలగు చిన్నవానివై అధికారముల నిచ్చిరికాని వానికైనను డబ్బుపర్చుదాటుకాదు. వీనివలన ప్రయోజనము లేదు. ఇదియే కాంగ్రెసు అనుచున్నది. మాకు సంపూర్ణహక్కులు కావలయును అని, ఈ స్వల్పహక్కులు మాకు వలసని, మన వారు 1919 వలె మే ఘంటాపథముగా చెప్పియుండిరి. కాని ప్రభుత్వమువారు చెప్పినది యేమి అనగా, 10 వలెకు ఒక్కతూరి మియిచ్చినహక్కులు ఎట్లు మీరు నిర్వహించితిరో పరీక్ష చేసి అట్లుపైన క్రొత్తసంస్కరణములు యిత్తుము అని అంటారు. ఆపరీక్షలో నిల్వక పోయినచో, ఉన్నవే ఊడలెరుగుదురు.

అట్లు నలును—సంపూర్ణముగా ప్రజలహక్కులు ఇచ్చినగాని మేము మీతో కలిసిరావని అస్సెంబ్లీయందు మనవారు ఏకగ్రీవముగా రెండు పర్యాయములు కోరియున్నను వారు జవాబు యియ్యలేదు. అని అనుచు యీకారణమున, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూనాయకుడు తనసభ్యులతో బయటికి వచ్చి నదియు రాష్ట్రకాన్సిల్లో నుండి స్వరాజ్యపార్టీ వారు బయటికి వచ్చుటయు అగ్యత్తుడు వివరించిచెప్పిరి. నెహ్రూగారే మని ప్రభుత్వమువారికి చెప్పినగా “మేము అల్పసంఖ్యకులము

గాన మీరు మాహక్కును త్యజింపదుమన్నారు. కావున మేము వెళ్ళిపోవుచున్నాము. మరల మేము ప్రజలయొద్దకు పోయి మీ నిరంకుశవిధానము వారికి బోధపరచి వారిచేత ఎన్నుకొనబడి అధికసంఖ్యకులమై వచ్చి మిమ్ము ఓడింతుమనిరి. ఇప్పుడు వారు కాంగ్రెసునకే ఆభారము వదలియున్నారనియు కాంగ్రెసు యీసంవత్సరము అభ్యర్థుల నిర్ణయించి శాసనసభ్యులకు పంపుచున్నది కావున కాంగ్రెసు ఆజ్ఞను పాలించుట ఎల్లరవిధి యనియు అభ్యర్థులు నొక్కిచెప్పిరి. తమ యభిప్రాయములో జిప్తి ను పక్షము నకు ను యోచిత సహకార పక్షము నకు భేదముంత గాగన్పించదని తెలియబరచిరి. స్వరాజ్యసంపాదనమునకై గవర్నమెంటును ప్రతిఘటింప బూనినది కాంగ్రెసు. అందునిమిత్తమే ఎన్నికలకు అభ్యర్థులను కాంగ్రెసు నిర్ణయించినది. ఆయాజ్ఞను బద్ధులై కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు నిలబడుచున్నారు గాని గౌరవము వస్తుందిగాని స్వలాభాపేక్షగాని యేమియులేదు—అధికారవర్గమునకు ఏవిధముగానైన ఎంతమాత్రమైన సహకారము చేయుచున్న పక్షముల అభ్యర్థులకు మీవోట్ల నిచ్చినయెడ దేశక్షేమమునకు భంగము కలగజేసినవారగుదురు—మీరు ధైర్యము కలిగి నిలువబడి, దేశక్షేమమునకై, దేశోద్ధరణమునకై, దేశస్వాతంత్ర్యమునకై పోరాడుచున్న కాంగ్రెసు పక్షమును బలపరచినప్పటికే ప్రభుత్వాధికారబలము తగ్గును—కాబట్టి మీవోట్లను కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే యిచ్చి జయప్రదముగా పాటుపడెనని విశ్వసించుచున్నాను— అని అభ్యర్థులు అంత్యమున ప్రబోధము గావించిరి.

“మద్రాసు శాసనసభకును ఢిల్లీ సామ్రాజ్యశాసనసభకును కాంగ్రెసువారు నిర్ణయించిన యీక్రింది అభ్యర్థులకు రాబోవు యెన్నికలలో తాలూకా ప్రజలందఱును తమవోట్లను యిచ్చి వారి అభ్యర్థిత్యమును బలపరచవలసినదని యీ కాకినాడ తాలూకా మహాజనసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

మద్రాసు శాసనసభకు

- (1) శ్రీ బిక్కిని వెంకటరత్నంగారు
- (2) శ్రీ కందుల వీరరాఘవస్వామి నాయుడుగారు

శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు (కాకినాడ పట్టణముతరపున)

అస్సెంబ్లీకి

శ్రీ టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారు
జనార్డు ఉమర్ ఆలీషా సాహెబుగారు (మహమ్మదీయ నియోజకవర్గమునకు.)

ఈతీర్మానమును ప్రాకార్య వక్తలును కాకినాడ పురపాలక సభ్యులును అగు శ్రీ చావలి రామసోమయాజులుగారు ఉపపాదించుచు కాంగ్రెసును బలపరచవలసిన అగత్యమును వివరించి, అభ్యర్థుల నొక్కొక్కరినిగురించి చెప్పి వీరందఱును స్వార్థత్యాగులనియు దేశోద్ధరణమునకై సదా పాటుపడుచున్న వారనియు దేశక్షేమమే నిరంతరమును దృష్టిలో నుంచుకొని పనిచేయుచున్నారనియు, కాబట్టి వారికి వోట్లనిచ్చి ప్రజలు ధన్యులు కావలసినది కోరిరి.

మేడపాడులో నొకరైతుప్రముఖు డగు శ్రీ యార్లగడ్డ తమ్మయ్యగారు తీర్మానము నామోదించిరి.

కాకినాడ మున్సిపల్ కాన్సిల్ రగు శ్రీ పులవరి భీమలింగమూర్తిగారు గంధీరొపన్యాసముతో బలపరచుచు ప్రభుత్వ నిరంకుశపాలనమును జస్టిస్ పక్షపు స్వలాభపరత్వము కక్షింభరత్వమును యోచితసహకారవాది నని మోచర్ల రామచంద్రరావుగారి అస్సెంబ్లీలో నివర్తయము ఖండించిరి.

కాకినాడ వర్తకప్రముఖులలో నొక రగు శ్రీ మన్యం నూరయ్యగారును, కేట్లపాలెం గ్రామములైన శ్రీ అవసరాల రామచంద్రరావుగారును, కేట్లపాలెంలోని ఒకరైతు నృధుడగు శ్రీ యరమాటి కన్నయ్యగారును తీర్మానమును గట్టిగా బలపరచిరి.

తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా నంగీకరింపబడెను.

శ్రీ యంత టంగుటూరి ప్రకాశంపంతులుగారు పిమ్మట గంధీరముగా నుపన్యసించుచు జిప్తిను మంత్రుల చర్యలను ప్రభుత్వనిరంకుశత్వమును ఖండించిరి. వీరి ఉపన్యాసమును మున్యుందు ప్రచురించెదము.

శ్రీ బిక్కిని వెంకటరత్నంగారు

(మద్రాసు శాసనసభ్యుడు) తరువాత ఉపన్యసించెను. జరుగుచున్న శాసనసభలో సెటిల్మెంటు ఇరిగేషన్ మొదలగు విజ్ఞులు వచ్చినప్పుడు జిప్తిపక్షపు సభ్యు లెట్లు అధికసంఖ్యాకులై వర్తించిరో, ఎన్నికలలో ఏమి ప్రమాదము కలుగో అని ఎత్తు లెట్లు వైచిరో, జిప్తిను పక్షతత్వము తుదకు గ్రామము నందుండు అన్యోన్యత కెట్లు భంగము కలగజేసినదో, బ్రాహ్మణేతరపర మనునది తుదకు కమ్మ, కాపు, ఆదివెలమ, బలిజ మున్నగు అంతర్భాగలకంద ఎట్లు మారినదో వీనినిగురించి వివరించుచు, స్వశాఖీయుడని, మాకాపు అని, మావెలమ అని, మాన్నేహితుడని, బంధు నని యిట్టి వన్నిబంధములను పారదోలవలెననియు, గొప్పయాచర్యములు కలిగియుండవలె ననియు, మహా

త్యక్తకార్యమునకు తలపడిన కాంగ్రెసునకే మీరు బలము నొసంగవలెననియు, ఉద్యోగీయుల ఒత్తుడులకు ఇతరులు ఏవో చేస్తామని పెట్టె ఆశలకు లోబడక, ఒకవోటు కాంగ్రెసునకు, ఒకవోటు మరెయింకరికి అని యిట్టివిభాగములు చేసి మీ కాంగ్రెసుభక్తిని దేశభక్తిని విభాగింపక మీ సంపూర్ణప్రావీణ్యముతో కాంగ్రెసు అభ్యర్థులందఱు (మద్రాసు శాసనసభకు) మీ రెండువోట్లను యిచ్చుటకు నిశ్చయించుకొని అట్లుచేసి మీవీధిని నెలవేర్చవలసినదని, ఉపన్యాసములు ప్రబోధము గావించిరి.

శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు అభ్యర్థులకును ఆహ్వానముల నంగీకరించి వచ్చిన రైతులు సభాసదులకును వందనము లాచరించి సభ జయప్రదముగ జరిపించినందులకు సంతోషమును వెల్లెబ్బిరి.

పిమ్మట అభ్యర్థులు 7-30 గంటలను సభను ముగించిరి.

* * *
ది 2-9-26 తేది గురువారం కాకినాడలో పెండా వెంకటచలపతి పురమండలమున తూర్పుగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ సాధారణసభ ఉదయమునను, మధ్యాహ్నమునను సమావేశమై యీదిగువతీర్మానములను గావించెను.

32 రు సభ్యులు హాజరయిరి

సభాధ్యక్షులు:—శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు.
1. శీతానగరంలో జరిగిన జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘసమావేశములో జిల్లాకాంగ్రెసు సాధారణసభకు అన్యాయసంఖ్య 10 నుండికొంద నిర్ణయించిన తీర్మానమును యీసభవారు ఆమోదించడమయినది.

2. రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘమునందు గల ఖాళీలకు యీక్రిందివిధముగా హాజరయ్యేయెడల భర్తీచేయడ మయినది.

- (1) పాలకోడేటి నూర్యప్రకాశరావుగారు
- (2) నామన బాపన్నగారు
- (3) దువ్వూరి వెంకటేశ్వర్లుగారు
- (4) రావిపాటి సత్యనారాయణగారు

3. రాష్ట్రీకాంగ్రెసు సంఘసభ్యు లందరు జిల్లాకాంగ్రెసు సభ్యులుగను, జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు తాలూకాకాంగ్రెసు సభ్యులుగను తీర్మానించడ మయినది.

4. జిల్లాకాంగ్రెసుసంఘ సమావేశము కానప్పుడు కాస్య నిర్వాహకవర్గము యావత్తుకార్యక్రమము నిర్వహించుటకు సంపూర్ణాధికార మియ్యడ మయినది.

5. తూర్పుగోదావరిజిల్లాలో ఎన్నికల ప్రచారపు టేర్పాట్లు యావత్తును కాకినాడలో తూర్పుగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు కార్యాలయమువారిచేతనే జరుపబడవలయు ననియు, ఈజిల్లాలో వసూలుచేయు కాంగ్రెసునిధి యావత్తు జమాఖర్చుల బాధ్యత సంపూర్ణముగా వారిదే యనియు, ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉ|| మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు

అ|| దంతులూరి లక్ష్మీపతిరాజుగారు

తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా అంగీకరింపబడెను

6. ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘ సభ్యులుగా రావిపాటి సత్యనారాయణగారి స్థానే దంతులూరి లక్ష్మీపతిరాజుగారిని, నామన బాపన్నగారి స్థానే కొండిపూడి ముత్యంగారిని ఎన్నుకొనడ మయినది

కాకినాడ, } బులుసు సాంబమూర్తి
4-9-26. } అగ్యత్తును

కృష్ణానదిలో మోటారులాంచు అమరావతి, వేదాద్రిత్రేతములకు ప్రయాణసౌకర్యములు
బెజవాడనుండి అమరావతి, వేదాద్రిత్రేతములకు వ్యాధు యాత్రీకులసౌకర్యార్థము కృష్ణానదిపైని చెరుకువాడ రామస్వామిసోదరులు ఒకమోటారులాంచుని నడుపుచున్నారు. వేదాద్రికి రు 2-0-0లు మాత్రమే. మధ్య గ్రామములలోకూడ దిగు యేర్పాట్లు కలవు. గనుక వెళ్ళదలచువారు ఈలాంచువిడ ప్రయాణము చేయవచ్చును.

కల్వకోలను శివరామశాస్త్రి

కాంగ్రెసుప్రచారకుడు.

మ క ర ధ్వ జ

రసాయనము
దీనిని నేవించినచో మూత్రముతో కలసిపోయెడి గుక్కుమును నిలుపును. పలుచబడిన వీర్యమును గట్టిపరచి రతిలో ఆత్మశీఘ్రరేతస్థలన ముపుటను మాన్పును. రక్తమును శుభ్రపరచి దేహపుష్టి, వీర్యవృద్ధి, శాంతి, బలము, రతిదార్ద్రము, ఇంద్రియపుష్టి, మెదడునకు బలము కలుగును. నెలదినములకు సరిపడు మందు తపాలా ప్యాకింగు ఖర్చులతో రు. 3-7-0. పి.ఆర్. మెడికల్ హాల్, రామచంద్రపురం(గోదావరి)

కొన్ని దృశ్యములు

అవస్థానసంఘాధ్యక్షులు లభ్యులు రామశేషయ్యగారు
తొలిపాఠ్యాసమును సహజమందస్యితవదవారవిందుడై నదుఖ
ము, మంగీత శ్రవణానందపరమశులైన సభ్యశ్రోతలవలె శ్ర
ద్ధిపాతకులు నిశ్చిన్ముగ విని తిమి యామోదమును జ్ఞుడి
శ్రవణులము సంఘమును కలవర పెట్టుచున్న సమస్యల కండ్ల

రాజకీయ పక్ష భేదమును సాంఘిక సహస్యలందు మ
డనియు, యెదుటి పక్షమును గౌరవభావముతో జూడుడ
మునిపావని నాయుడుగాను సభ్యుల హేచ్చరించిరి. కాని
రణయందు మాత్రము పరిగణింప బడుటలేదు. ఖద్దరు ధా
మాపించుటోక పరిపాటి ధర్మముగ కొందరు నాయకు
కొనినట్లు గనపించుచున్నది. పురాజ్యపార్టీ యనిన కొ
జప్తీను వర్తమునకు కంటిగింపు. వరుషవాక్యములను
ప్రయోగింతురు. కాంగ్రెసుపార్టీవా రెన్ని రాజకీయ
లున్నను సాంఘికసహస్యలయందు చెప్పడును తమ సంఘ
విడువకుండు నితర పార్టీలవారితో చేతులు గలుప సంసి

అర్చిధర్మతీకా కార్యాలయము, మద్రాసు

ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు

సంఘము

(స్వకీయ విలేఖరి)

సైన్యగారిని అసాని కాంగ్రెసు ప్రెసిడెంటుగ జేయు మనవి

కాకినాడ, సెప్టెంబరు 8:—ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము నిన్ను మధ్యాహ్నము కాకినాడలో పురమందిరమున సమావేశ మయ్యెను. ప్రాగంభమున అన్యూనసంఖ్యకు ధరిపడిన 20 మంది సభ్యులు మాత్రమే వచ్చిరి. శ్రీ టంగటూరి ప్రకాశం పంతులుగారు అధ్యక్షుల వహించిరి. అసాని కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడుగ నుండుటకు ప్రపోజ చేయవలసిన దని కోరిరి.

శ్రీ కళా వెంకటరావుగారు (అనుభవరం) ఎస్. శ్రీ నివాసఅయ్యంగారిని ఎన్నుకొనుటకు అసాని కాంగ్రెసు సభ సభ్యులవారికి సిఫార్సు చేయవలసిన దను తీర్మానము నుపపాదించిరి. దానిని ధరిస్తూ కందుల వీరరాఘవస్వామి నాయుడుగారు ఆమోదించిరి.

మరియుకే సేతువు చెప్పి దలచుకొనలే దనుచు తీర్మానమునకు వ్యతిరేకము నని పాటుపూడి సత్యనారాయణగారు రసిరి. పండిత మోతీలాల్ సైన్యగారిని ఎన్నుకొనవలసిన దని కోడేటి రంగాచార్యుగారు (కుల) ఉపపాదించిరి. దానిని ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులుగారు (వీర) ఆమోదించిరి. చర్చ తరువాత తీర్మానమును వోటునకు బెట్టుగా మొదటి తీర్మానము వీరయ్యెను. శ్రీ వెన్నేటి సత్యనారాయణగారు పోటును తీసికోవలసిన దని కోరగా ఈక్రింద విషయముగా నుండెను.

పండిత మోతీలాల్ సైన్యగారి పక్షముగ

వోట్లిచ్చినవారు

1. ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యుగారు
2. దంతులూరి లక్ష్మీచంద్రారావుగారు
3. మద్రాస్ అన్యూనసంఖ్యగారు
4. పాల్వోడేటి నూర్యప్రకాశరావుగారు
5. మునుగంటి వెంకట్రావుగారు
6. కోడేటి రంగాచార్యుగారు
7. పాటుపూడి సత్యనారాయణగారు
8. మాచిలపల్లి సోమయాజులుగారు
9. చంద్రసేన కోటయ్యగారు
10. పట్టిపేట వెంకటకృష్ణారావుగారు

శ్రీనివాసయ్యంగారి పక్షముగ వోట్లిచ్చినవారు

1. బిక్కని వెంకటరత్నంగారు
2. వెన్నేటి సత్యనారాయణగారు
3. కందుల వీరరాఘవస్వామి నాయుడుగారు
4. కళా వెంకట్రావుగారు
5. కొండేపూడి ముత్యంగారు
6. గరిమెళ్ళ సత్యవీరభద్రరావుగారు
7. మండపాక రంగయ్య నాయుడుగారు
8. దువ్వూరి నుబ్బమగారు

సంఘము లు ఆయితే టంగటూరి ప్రకాశం పంతులుగారు శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారును వోటుచేయలేదు. ఇందు రెండవనాడు తా మెటువైపునను వోటుచేయమని స్పష్టపరచిరి. మొదటివారు తమ శ్రీనివాసయ్యంగారి పక్షముగా వోటు వేయువారే అని ఆందోళనను తెలిపినదే కాని, తాము అధ్యక్షులుగ నుండుటచే తాము వోటుచేయ నక్కరలేదనియు తాము వోటు యిచ్చునట్టికిని ప్రయోజనము లేదనియు చెప్పి తమ వోటును ఎక్కడెక్కడ వేయలేదు. పండిత మోతీలాల్ సైన్యగారిని అసాని కాంగ్రెసున కధ్యక్షునిగ నెన్నుకొనుటకు సన్యాసంఘము వారికి సిఫార్సుచేయుటకు తీర్మానించడ మైనది.

సభ్యుల బడంబడిక

ఈ తీర్మాన మైనదియై శ్రీ మదూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు యాక్రింద తీర్మానమును ప్రోత్సహించి ఉపపాదించిరి:—

“పరస్పర సహకారమునకును కాంగ్రెసునకును సంఘరథము తీర్చునగు నున్న రాష్ట్రములలో మాత్రము సభ్యుల యుండబడిన తర్వాత సభ్యులతో ఆమోదించవలె నని యాసంఘములవారు అభిప్రాయం కాంగ్రెసు సంఘమువారికి సిఫార్సు చేయుచున్నారు.

పరస్పర:—(1) ప్రభుత్వమువారు జాతీయనిష్ఠులగు యిచ్చ సహకారమును సంతృప్తి పడవలెనని తేనిది ఆయా రాష్ట్రకాంగ్రెసు సంఘములు; ఆఖిలభారతకాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసభ్యులవారు తుదికి బంధనము లోబడు పద్ధతిని నిర్ణయంపై సభికార మొనంగవలెను చూస్తారు.

(2) ఆంధ్రరాష్ట్రమున పరస్పర సహకారవాదమునకు

బలము లేనందున యీ యొడంబడిక యీ రాష్ట్రమునకు వర్తింపరాదు దని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

వెంటనే ఆఖిలభారతకాంగ్రెసు సంఘముయొక్క ప్రత్యేక సమావేశమున జరిపి ప్రైవేటుయము లాలోచించి కాంగ్రెసులో ఐకమత్యమును నెలకొల్పవలె నని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.”

ప్రస్తుత దేశపరిస్థితుల ననుసరించి యిట్టి తీర్మానము పెట్టవలసి వచ్చినట్లుగా చాలసేపు ఉపన్యసించిరి.

తీర్మానమును శ్రీ పాల్వోడేటి నూర్యప్రకాశరావుగారు ఆమోదించిరి.

సభ్యుల బడంబడిక అనునది ఎక్కడను లేదనియు ఆంధ్రులకు సవరణలు ఎప్పుడు అసంభవ మనియు, ఇంకను ఇతర కారణములచేతను ఈ తీర్మానమును ప్రోత్సహించవలసిన దని శ్రీ కళా వెంకట్రావుగారు అధ్యక్షుని కోరిరి సంఘమువారికి తగిన నోటీసు లేకుండ యిట్టి ముఖ్యతీర్మానమును పెట్టకూడ దని పాటుపూడి సత్యనారాయణగారు రసిరి. పెక్కికొడేటిలమిన ఈ తీర్మానమును ప్రోత్సహించాల ననియు, ఏదో వచ్చినదే గనుక దానిని యిప్పుడు పూర్తి చేసినయెడల తిరుగ సమావేశ మునర ముండవలయు అధ్యక్షులు నెలబెట్టిరి. ఇది చాల అన్యాయ మనియు, 250 సభ్యులకు 20 సభ్యులు సోజరై న సభలో యిట్టి ముఖ్యమైన తీర్మానమును నుండు నోటీసు యిచ్చునంటా బల వంతముగా నిష్కట పెట్టుట చూడగా యెయ్యో రహస్యముగా చేసము జరుగుచున్నట్లుననియు, దీనిని మరియొక సమావేశమునకు ఆపివేయవలసిన దనియు, శ్రీ మండపాక రంగయ్య నాయుడుగారు తీవ్రముగా చెప్పిరి. అధ్యక్షులు తమ రూలింగును మార్చుచునుండేనే, నాయుడుగారు తమ అసమ్మతిని తెల్పుచు సభకుండి వెనక్కిరి. తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొనవలసిన దని ఉపపాదనని కోరినను అట్లు చేయబడలేదు. ఇంకను పూర్వమే యిద్దరు సభ్యులు అదనముగా సభకు వచ్చుటచేత అన్యూనసంఖ్యకు లోపము లేనట్లు చెప్పబడెను.

పిమ్మట కొంతవర్స జరిగెను. శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు తీర్మానమునకు ప్రతిపాదనగా మోటుపూడి సంతోషుని పక్షమున వోటు వేసిరి. పరస్పరసహకారవాదమునకును ఆరస్య వాదమునకును విశేషభేదము లేదు. ఎంతవరకే ప్రత్యేకముతో ఎంతవరకే సహకారము చేయుచుండునో ఆంతరమును దాని కిమ్మించుచు వాడు మాట జ్ఞానక ముందుకొనవలెను. ఏ స్వల్పసంస్కరణము లో ఏ స్వల్పసంఖ్యకు ఉండునయ్యో యీ సహకారము చేయగూడదు. మరి నూరుసంఖ్యలను లెనను సరే యీ ప్రభుత్వముతో స్వరాజ్యమునకై పోరాటము జరుపవలసినదే. ప్రభుత్వమునయోధ్యులలో స్వరాజ్యము లేదు. ఈబడంబడికలు రాజీనామాలు పెట్టి నిష్క్రమణములు. ఇట్టివానియందు దెబ్బకును ప్రతిపాదనకు నుండెన అన్నపూర్ణయ్యగారు నేడేమియో పరిస్థితులు మారినవని తలచుచు యీ తీర్మానమును ప్రత్యేక పెట్టిన లు ఎప్పుడెప్పుడు వంతగా నున్నది. కాంగ్రెసు యొక్క ప్రతిపక్షము ఏదియో లోపము నుండునని మరియొక సభ్యుడగు ఆయన బులుసు జెల్లి దేశమునందలి పరిస్థితులు చూడకపోయిన ఆజ్ఞానముని తలంపవలెను. కాంగ్రెసుయొక్క ప్రతిపక్షము ఎప్పుడును భంగము లేదు. ఉన్నప్రశ్న ఏదనగా స్వరాజ్యసంపాదనము చేయు తెలుగు శాసనసభాసభామూర్తి ము, శాసనసభాసభాసభామూర్తి దేశమునందలి పరిస్థితులను సరిసభాసభాసభామూర్తి ప్రత్యేకమును ఆశీర్వాదించెను. లాలోచన పతర యిగారు కూడ గల కాంగ్రెసు తీర్మానములకును వాల్చులో అ. భా. కాం. సం. తీర్మానములకును అనుకూలము. ఈనాడు కాంగ్రెసు కార్యక్రమము శాసనసభ ప్రత్యేకము. అది కాంగ్రెసు ఆజ్ఞ. దానిని దేశము శరణువహించు తప్పదు. దానిని నరవేయవలెను. ఏ రాష్ట్రమున దైనను మంత్రపది పుల స్వీకారము జరుగునో ఆచ్చట ప్రభుత్వముతో సహకారము చేయుట తప్పదు సహకారమే కాని తిరస్కారము కున్నది. విదేశ ప్రభుత్వముకింద నున్న ఏదేశమునకు దై నను సహకారముతో న్యాయోత్తము నుండునట్లు సాధ్యముకాదు. తీర్మానము నందు “సంపూర్ణమై జవాబు” అని కలదు. ప్రభుత్వమువారి జవాబు ఏదైనను ఎప్పుడును సంపూర్ణముగా నుండదు. ఉన్న సంస్కరణములు పూర్తిగా గడువుకాలమువరకు పని చేస్తేనే గాను మే మేమియు చేయుచు ప్రభుత్వమువారికి దివంగతే ప్రభుత్వ త్రవ మిచ్చిరి. ఏ స్వల్పసంస్కరణము లిచ్చినను, ఏ కొద్ది లాభములను మాపించినను దేశ మెప్పుడును తృప్తిపొందదు. ధైర్యముతో నిరంతర మెప్పుడు దేశము తిరస్కారమును మాపించునో ఆప్పుడే సంపూర్ణమగు జవాబు వచ్చును. సామ్రాజ్యశాసనసభలో అన్ని రాజకీయపక్షములవారును ఏకీభవించి గవర్న మెంటును సంపూర్ణమైన జవా బియ్యవలసినదని అడిగినప్పుడు మే మియ్య వాగ్దానములు చేయ మని చెప్పగా నింకను ఏమి స్పష్టముగా నుండవలెను. పిమ్మట, యశోచితసహకార మునగా సహకారమే అనియు, అ. భా. కాం. సంఘసమావేశము గాని ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సమావేశము చేయునట్లు గాని యిప్పు డి సందిగసమయములో రెండు కలల లోపున ఎన్నికలు జరుగబోవు

చున్న సమయములో తీవ్రప్రచారము జరుగుచున్న తరుణములో సాధ్యము కాదనియు, ఆంతరము గందరగోళమును కార్యభంగము ననియును ఉపన్యాసమును వివరించి చెప్పెను.

అన్నపూర్ణయ్యగారు తమ తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొంటి నని చెప్పెను, సాంబమూర్తిగారి అభిప్రాయములతో ఏకీభవించువాడ ననియు, నిజముగా తన హృదయములో యీ బడంబడిక లగిన అయిష్టమే అనియు, అయినను రాజీనామాలు పూర్వానుభవమునబట్టి యిప్పటి పరిస్థితులకూడ ఇట్టి రాజీనామాకు ఒప్పుచున్నట్లు గ్రహించి కాలయాపన లేకుండ చేయుట కిట్టి తీర్మానమును పెట్టితి ననియు చెప్పిరి.

పై తీర్మానమునందలి చర్చనల్ల, అ. భా. కాం. సంఘ. ప్రత్యేక సమావేశము చేయవలసినదని పెట్టిన తీర్మానమును కోడేటి రంగాచార్యుగారు ఉపసంహరించుకొనిరి.

పిమ్మట సభ 4 గంటలకు ముగిసెను.

తూర్పుగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు

సంఘము

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, సెప్టెంబరు 8:—ఈ సంఘముయొక్క సాధారణసభ నిన్నటి యుదయమున శ్రీయుతి బులుసు సాంబమూర్తిగారి అధ్యక్షతక్రింద కాకినాడలో పురమందిరమున జరుపబడెను. ఈ సంఘసాధారణసభకు అన్యూనసంఖ్య 10 కి నిర్ణయించబడెను. రాష్ట్రకాంగ్రెసు సభ్యుల కాలీలకు యాక్రింది వారి నెన్నుకొని భిక్షించిరి. (1) పాల్వోడేటి నూర్యప్రకాశరావుగారు (2) దువ్వూరి వెంకటేశ్వరుగారు (3) దంతులూరి లక్ష్మీవతి రాజుగారు (4) కొండేపూడి ముత్యంగారు. రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సభ్యులు జిల్లాకాంగ్రెసు సభ్యులుగ నుండురనియు జిల్లాకాంగ్రెసు సభ్యులు తాలూకా కాంగ్రెసు సభ్యులుగ నుండురనియు తీర్మానింపబడెను. జిల్లాలో ఎవరాలిని కాంగ్రెసు నిధి యావత్తు జమాగిర్దుల బాగ్యుతి సంపూర్ణముగా జిల్లాకాంగ్రెసుదే ఆదాయ ఎన్నికల ప్రచారపు టేర్పాటును కాకినాడలో జిల్లాకాంగ్రెసు కార్యాలయమువారిచేతనే జరుపబడవలె ననియు తీర్మానింపబడెను. జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘము సమావేశము కానప్పుడు కార్యనిర్వాహకసభ యావత్తు కార్యక్రమము నిర్వహించుటకు సంపూర్ణాధికార మియ్యవలెనని. ఎన్నికల ప్రచార మెల్లు రిపింపవలసినదయు, ప్రచారకుల అనుభవములను గురించియు, చాలవరకు చర్చించబడెను. సుమారు 9½ సభ్యులు సభకు వచ్చిరి.

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ సంఘము

కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని నిర్ణయము

కాకినాడలో 2వ తేదిన సమావేశమైన ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘములో పండిత మోతీలాల్ సైన్యగారిని అసాని కాంగ్రెసు అధ్యక్షులుగా నిర్ణయించినట్లు తెలియవచ్చినది. అందు శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు లలభుల! శ్రీ శ్రీనివాస అయ్యంగారు ప్రస్తుతము భారతవర్ష స్వరాజ్య సంఘసభకు అధ్యక్షులుగ నుండి సందర్శించే దేశమే చేయుచున్న నాయకులు. ఆంధ్రమండలమునకు ప్రాంతీయ దేశముడు. చిరకాలమునుండేయు ఆంధ్రులకును అపిభులకును అవినాభావసంబంధము కలదు. ఈ సందర్భముల నన్నిటని యోచించియే ఆనాటి సభలో నున్న వయోవృద్ధులను యువతజ్ఞులను అనుభవశీలురును ఆంధ్ర సాధకులు శ్రీనివాసయ్యంగారి కాంగ్రెసు అధ్యక్షులుగ నుండవలసిన తమ దృఢాభిమతిమును వెల్లించుచు యున్నారు. పెద్దలను నాయకుల పాత్రోపదేశమును బాటించు బాల నాయకత్వము ఎవరలను కొందరు శ్రీనివాసయ్యంగారికి వ్యతిరేకముగా వోటిచ్చి తమ పంతమును నగించుకొనుట కడుంగడు విచారించెను. మున్నటి సమావేశములో తప్పక శ్రీనివాసయ్యంగారి నే యెన్నుకొనునని యాలమంది వచ్చి యుండి తదు. ఈతీర్మానము జారీమునకు సరిపడనింతియిది స్వల్ప సంఖ్యకులచే మాత్రమే తీర్మానింపబడినది మాత్రమున వీరి నిర్ణయము ఆంధ్ర రాష్ట్రము యొక్క నిర్ణయమున మేముంగిరింపజాలము. కాబట్టి ఆంధ్రరాష్ట్ర సభ్యుల కెల్లరకును ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగా ఆహ్వానముల బంపి సరియైన సభను సమావేశము చేసి యందు సరియైన నిర్ణయమునకు రావలసిన ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘాధ్యక్షులను విన్నవించు కొనుచున్నారము.

ఇట్లు విన్నవించు విధేయులు:— 1 నిడదవోలు వెంకటరావు 2 కనివారపు నుబ్బారావు (3) జీడిగంట కామరాజు (4) మంగిపూడి వేంకట శర్మ (5) బొమ్మగంటి రామమూర్తి (6) చెరుకపల్లి దక్షిణామూర్తి శాస్త్రి.

విజ్ఞానము

(స్వయంవిలేఖరి)

మ్యూనిసిపల్ ఎన్నికలు

సెప్టెంబరు 4:— పదవవార్డు ఎన్నికల సంవత్సరమున చైరుమన్ బడేటి వెంకట్రామయ్య నాయకుగారు అభ్యర్థియై యుండియు నామినేషనులకు తానే స్వయంముగ దాఖలు చేసి కొనుట యక్రమమున గవర్నమెంటువారికి ప్రత్యక్షులచే పంపబడిన పిటిషనుమీద చైరుమన్ గవర్న అధ్యక్షులచేయు తీర్మానములను చూచి చైరుమన్ బడేటి వెంకట్రామయ్య అందుచే పదవ నామినేషనులను రద్దుచేయడమైనదియు ఉత్తరపుట వచ్చినది కాన యావార్డు ఎన్నికల మాత్రము యిదివరకు నిర్ణయింపబడిన ప్రకారము జరుగవు. ఈసారి జైన్ చైరుమన్ గారు ఎన్నిక లేదే మన్నగునవి యేర్పరచబడి యున్నది.

నాల్గవవార్డు ఎన్నికలు

అన్ని వార్డులలోనికి నాల్గవ వార్డు ఎన్నికలు ఎక్కువ తీవ్రముగ నున్నవి. ఈవార్డులోకి యెక్కువ మంది అభ్యర్థులు నిలిచి పోటీ చేయుచున్నారు. దరఖాస్తులు పెట్టినవారు అయిదుగురు.

1. రాజభుజంగరావు బకద్దరుగారు:— వీరి విషయము తెలియని వారులేరు జరిగిందాదులు. యిప్పటికి పది పదునైదు సంవత్సరముల నుండి యావార్డు కాన్సిలరు పదవి నలంకరించి యుండిరి. 1921వ సంవత్సరములో నుమా రెమిడియస్ ములు జిల్లాకౌన్సిలరు సంఘమున కధ్యక్షులుగ నుండి పిమ్మట రాజీనామా నిచ్చి తొలగిరి. ఆసంవత్సరముననే చైరుమన్ పదవికి పోటీచేసి యోడిపోయిరి. ఇప్పటికి మూడు సంవత్సరముల క్రిందట చైరుమన్ పదవికి శ్రీయుత బడేటి వెంకట్రామయ్య నాయకుగారును శ్రీయుత మోతే నారాయణరావుగారును పోటీ చేసినపుడు వీరు నాయకుగారిపక్ష మవలించి పనిచేసిరి. తరువాత కూడ వీరు సాధారణముగ చైరుమన్ పక్షమువారితోనే చేరియుండిరి. అందుచే చైరుమన్ పార్టీవారు కూడ రాజభుజంగరావు పనిచేయుచున్నారు. రాజభుజంగ ఒక సంవత్సరకాలము నుండియు అతిశ్రద్ధతో మ్యూనిసిపల్ కాన్సిలుకు పంపిన మిమెలను కరపత్రములుగ ముద్రించి వోల్టరుకు పంచిపెట్టుచున్నారు.

2. కంభంపాటి కన్నయ్యగారు:— జాతీయ విద్యాలయమునకు లక్ష రూపాయల విరాళములను సమకూర్చుట కేర్పడిన డిప్యూటీ సెక్రటరీలలో నొకరు. రెండు సంవత్సరముల క్రిందట మ్యూనిసిపల్ కాన్సిలరుగ నెన్నుకొనబడిరి. ఇంతవరకు కాన్సిలులో చైరుమన్ పక్ష మవలించియుండినను యిప్పుడు వ్యతిరేకపక్షమున నుండినవని నాగినమొనర్చి పని చేయుచున్నారు.

3. గజవెల్లి రామచంద్రరావుగారు:— వీరు కూడ అంగరంగు తెలిసినవారే. ఎం. ఎ. పరీక్షయందు తీర్ణులై ఎట్టి యున్నోగముల నాశింపక కాంగ్రెసు ఆదేశముల ననుసరించి వీలైనంత వరకు జేసిన యొకరునున్నారు. లోగడ రాజమహేంద్రవరములో మ్యూనిసిపల్ కాన్సిలరుగను చైరుమన్ గను నుండి జాతీయదళముల ననుసరించి ప్రజాసంరక్షకముగ పనిచేసి యుండిరి. మ్యూనిసిపల్ వ్యవహారములలో మంచి యనుభవజ్ఞులమున్నారు.

4. దామరాజు సత్యనారాయణగారు:— మంచి యోగ్యత గలిగిన సంపన్న గృహస్థు. లోగడ నొకసారి పోటీ చేసి యోడిపోయిరి.

5. మానేపల్లి సూర్యనారాయణగారు:— జాతీయ విద్యాలయమునకు లక్ష రూపాయలు సమకూర్చు కంకణము గట్టికొన్న డిప్యూటీ సెక్రటరీలు. కాంగ్రెసు విషయములో అత్యుత్సాహము గలవారు. ఇప్పటికి మూడు సంవత్సరములనుండియు కూడ మ్యూనిసిపల్ సంబంధమైన దావాలలో మునిగి యుండిన వారు.

ఈవార్డులో యీసంవత్సరము వోల్టర్ జాబితాలో 80 మంది క్రొత్తపేర్లు చేర్చబడినవి. నువ్వి 1 కి ఆరు అకరాల తుచొప్పన యీనునబడి నుండికి స్పృహ పన్ను మార్పిసెల్లారన మూడు దఫాలుగా మ్యూనిసిపల్ ఆఫీసులో జనుకట్టబడినదట. డిమాండు నోటీసులు లేని తెలియుచున్నది. ఈనునబడి నుండిలోను కొందరు తిరుకేమియు తెలియదనియు తామెన్నడును పన్ను కట్టియే యుండలేదనియు మాటికే లేని నిర్వాగ్యులను మరేదేలి యన్యాయమున గోలపెట్టుచున్నారు. కొందరి ప్రకారము అఫీడెట్లు నిచ్చిరట. వోటిస్తే పన్ను యి

వ్యవసయి వస్తువెడి భయముతో అభ్యర్థులను చూడగనే కొందరు దవుడు తీయుచున్నారు. ఈ 80 మందిలో రాజభుజంగ నాయకులు బంట్లతులు, జలాయతులు గుట్టపువాండ్లు, వోట మాలీలు మన్నగు వారేమీలు చేరియుండిరి. వీరియందరి యాదాయమును విచారించిన వారెవరో డిమాండు నోటీసులు లేకుండ సామ్యేట్లు నూత్నముగ మూడుదినములలో వసూలు చేయబడి జనుకట్టబడినదో చాల యాశ్చర్యకరముగ నున్నది. మరియు యీనునబడి పేర్లకు వసూల నెంబరు 80 రకములు ఖర్చు పడినట్లు గూడ తెలియుచున్నది. ఈపేర్లను వోల్టర్ జాబితాలో చేర్చకూడదని సందిరాజు చలపతిరావుగారు పిటిషను పెట్టిరి. వోల్టర్ జాబితాలను తయారు చేయుటకు ముందు అభ్యంతరములను విచారించుట కేర్పడిన కమిటీసభ్యులలో నొకరు శ్రీయుత పిసిపాటి రామచంద్రయ్యగారు యీ విషయములో లాకు సంబంధించిన కొన్ని సంగతులను కలెక్టరు నకు న్రాసి తెలియజేసినవనియు అంతవరకు తమ యభిప్రాయము నీయమనియు చెప్పిరి. కాని తక్కిన వారిరువురు అసగా బడేటి వెంకట్రామయ్య నాయకుగారును, యరవాళు పిర్రాస్వామి నాయకుగారును వ్యతిరేకాభిప్రాయులైరి. వోల్టర్ జాబితాలో యీనునబడి పేర్లను చేర్చుటకే తీర్మానించిరి. ఈ పన్నులు ప. క. మ. గ. చేయబడిననా లేదాయను విషయము విచారించుట యీకమిటీవారి పని కాదని నూచించిరి.

ఎన్నికలు 9వ తేదీన జరుగను.

కర్నూలు

చెన్నరాజధాని విద్యావిషయక సమావేశము

పై సమావేశము ఈసంవత్సరము కర్నూలునకు ఆహ్వానింప బడినది. 1927 సం॥ జనవరి నెలలో మొదటివారము మహాసంచి పూర్వక్షేత్రమున జరుగనునది తెలియుచున్నది. సభలను జయప్రసముగా జరిగిండుటకు చలయ ప్రయత్నములు సాగుచున్నవి. ప్రవృత్తి సహాయము కొరకు కర్నూలు మ్యూనిసిపల్ ఉన్నత పాఠశాల విద్యార్థులు 4-9-26-వ తేదీన సంప్రదించి హాటకమును బ్రవర్తించి నుమారు యీ సుందర యావాయల జేర్చిరి. జిల్లాలోని ప్రతి ఉన్నత పాఠశాలయందు దగిన సహాయము చేయును. సంవత్సరపురపాలక సంఘాధ్యక్షులకు రా॥ శ్రీ భావరు బాపయ్య సరసింగ రావుగారు భోజనములకు తయారుచేయుచు భరింతురని తెలియుచున్నది.

కళాశాల

కర్నూలున కళాశాల యొకటి స్థాపింపబడునని తెలియుచున్నది కర్నూలు మ్యూనిసిపల్ ఉన్నత పాఠశాలయొక్క భవనమును విస్తారముగా వృద్ధిచేయుటకు గురికిలు మంజూరయినవనియు, పురపాలక సంఘమువారు తమపాఠశాలను కళాశాలగా మార్చిన జిల్లాబోర్డు వారెట్టి సహాయము చేయగలుగుదురో తెలిసికొనుటకు ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుగుచున్నవినియు తెలియుచున్నది.

రాణితోట

పురమధ్యమనందు విశాలమగు రాణితోట యిప్పుడు దానము ముట్టును పురపాలక సంఘముచే విస్తారముగ కార్యక్రమములు ముగియబడుచున్నవి. అందులో నిష్పాదు విద్యార్థులు బంతులాడుదురు. ద్వారబంధ నిర్మాణము కాగానే తోటయను పక్షమును సాగకముచేయుటగాను ఆ ప్రదేశమును తిరులతాసులచే నింపుదురు.

సెలవు

కోల్లూమిమోరీయల్ ఉన్నత పాఠశాలయొక్క యొ, కోల్లూపారిశ్రామిక పాఠశాలయొక్కయొ, కార్వనిర్వాహకులకు రెవరెండు బి. జెరామ్యుడుగారు 1927 ఏప్రిల్ నుండి 1 సం సెలవుపై ఆమెరికాకు బయ్యెదరు.

(ఒక విలేఖరి)

గుంటూరుమండలనభ సత్తెనపల్లెలో సెప్టెంబరుమాసమున జరుగును రాజోపు నవంబరు 8 వ తేదీన మద్రాసు శాసనసభ్యుల సభా యెక్కులను భారతశాసనసభా యెక్కులను జరుగ నున్నవిగా! మన జిల్లా పక్షమున శాసనసభకు బోలెసిన కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను బలపఱచుటకు జిల్లా యంత్రంగము ప్రచారము తీవ్రముగ కొనసాగించుటకును గుంటూరు మండల సభ జరుపుటకు బ్రయత్నములు చేయుచున్నాము. కావున జిల్లాలోని అభిమానులను ప్రోత్సహకర్తలను ఈ విషయమున మాకు జేయూత యొసంగగోరుచున్నాము. త్వరలో ఆహ్వాన సంఘమును నేర్పాటుచేసి సభావివరములను ప్రకటింతుము.

గార్ల పాటి హనుమంతరావు,

సమావేశ కర్త.

చెన్నపురి బజారుధరల

1927-వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 7-వ తేదీ మంగళవారము

1. ధాన్యములు.

చనియాల బా 1-కి రు 58 0 0 మొదలు 78 8 0 వరకు

వియ్యముబస్తాలం			
కుసుమ తెనాలివి	,,	ప 48 గలవి రు	12 8 0 18 0 0
నెల్లూరివి	,,	డిటా	,, 14 0 0 15 0 0
డిల్లి	,,	డిటా	,, 15 0 0 16 0 0
చాగులు	ర. 164 బస్తా 1-కి	,,	9 10 0 10 0 0
నువ్వులు	,,	,,	22 0 0 25 0 0

2. ధాన్యము పవ్వలు

కందులు	బస్తా	1-కి ర 205	,,	11 8 0	12 8 0
నెనగలు		,, డిటా	,,	18 8 0	14 4 0
పెసలం		,, డిటా	,,	14 0 0	15 0 0
మినుములు		,, డిటా	,,	16 8 0	18 0 0
ఉలవలు		,, ర 164	,,	9 0 0	9 8 0

3. నూనెపస్తువులు.

నువ్వులనూనె బా 1-కి	,,	158 0 0 156 0 0
నెయ్యము 1-కి	,,	14 0 0 25 0 0
కొండాపురం నెయ్యమునగవస్తాబా 1-కి	,,	50 0 0 62 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,	,, 56 0 0 58 0 0
జేరు నెనగనూనెగానగబా 1-కి రు 117 మి.కానూనె	,,	118 0 0
అముదము బా 1-కి	,,	88 0 0 89 0 0

4. చిల్లరపస్తువులు.

చాయపసుపు బా 1-కి	,,	78 0 0 75 0 0
కూరపసుపు	,,	,, 25 0 0 28 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి	,,	180 0 0 187 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమండు మజుగు 1-కి రు	,,	40,45
కాళవాస్తీపాయకట్టు	,,	,, 50,55
బెల్లము బా 1-కి	రు	40 0 0 60 0 0
చింతపండు బా 1-కి	,,	85 0 0 56 0 0

5. ఇనుము.

పట్టారకం బా 1-కి	,,	28 0 0 80 0 8
చదరం	,,	29 0 0 81 0 0
రవుండు	,,	27 0 0 29 0 0

6. లోహములు.

నండి 100 తులంకు	,,	65 8 0 66 0 0
బంగారము, కులము 1-కి	,,	21 4 0 21 8 0
పవరము 1-కి	,,	18 7 8
ఇత్తడి బా 1-కి	,,	248 0 0 250 0 0
రాగి డిటా	,,	258 0 0 262 0 0

7. దూది.

బోండానెట్టు బా 1-కి	రు	803 0 0
పల్నాడు దూది	,,	145 0 0

8. నూలు.

పుట్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి	,,	5 4 0
మాళయేనుగ నెం 20	,,	6 12 0
నెం 20 బెన్ని సింహం యాపె	,,	7 10 0
నెం 22	,,	7 14 0
నెం 12 1/2 అలెస్సు	,,	5 8 0
నెం 12 1/2 వాండిచేరి	,,	6 0 0
నెం 14 1/2	,,	5 7 0
నెం 12 1/2 న్యూకాటన్	,,	5 10
నెం 14 1/2 న్యూకాటన్	,,	6 0
నెం 10 1/2 కోయంబుట్రాడు	,,	5 2
నెం 12 1/2	,,	5 18 0
నెం 14 1/2	,,	6 3 0
నెం 12 1/2 మాళ	,,	5 12 0
నెం 1 1/2	,,	6 0 0

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా-1-కి రూ 0-10-0; డజన్ 1-కి రూ 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, పొంబాయి

మూత్రకోశ వ్యాధులు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యూరిసోల్)

అను బోషధమును వాడుటచే తప్పుక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 కాప్ సల్ఫు ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని చుండల హెఫులందు, యిరేర దుకాణములందు విక్రయమునకు దొరకును.

ప్రాప్తికై కావలసినవారు ఈ దిగువ వినియోగమునకు వ్రాయవలెను.

C. T. Harl & Co. 46, Singarachari Street Triplicane Madras

బ్రిటిష్ సల్ఫేట్ ఆఫ్ అమ్మోనియా ఫెడరేషన్ (లిమిటెడ్)

2987

(ఇంగ్లాండు దేశములో స్థాపించబడినది)

ఏజెంటు:- పావాలెస్ అండ్ కంపెనీ, మదరాసు.

వ్యవసాయదారులకు

ఈ అత్యుత్తమమైన ఎరువును దయచేసి కొంచె ముపయోగించి చూడుడు.

ఈ ఎరువును వాడినవారికి అద్భుతముగా ఫలములలో ఫలితము కనుపించియున్నది.

ఆచారవ్యవహారములకు విరుద్ధమైన యెట్టి పదార్థము గాని యిందు చేరియుండలేదు. వరిపంటలు, చెఱుకు, ఆకుతోటలు ధాన్యము వగైరా అన్ని పంటలకు దీనిని వుపయోగింపవచ్చును.

ఇతర వివరములకు సమీపమున వ్యవసాయ శాఖాధికారులకు (Agricultural Demonstrator) గాని, క్రింద కనుపరిచిన ఇండో-అగ్రి లిమిటెడ్ డిపోలలో మా ప్రతినిధులకు గాని వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

డిపో

వినియోగము

ప్రతినిధి

తెనాలి

ఆర్. బి. పోర్టర్.

శి. హెచ్. వి. పి. సుబ్రహ్మణ్యం.

నెల్లూరు

శి. లక్ష్మీనరసింహం.

శి. పట్టాభిరామయ్య.

కడప

126, బదర్ ఖాన్ మసీదువీధి

యం. సర్వజ్ఞరావు.

హన్మేట్టు

హన్మేట్టు కో-ఆపరేటివ్ ప్రెడింగ్ యూనియన్, లిమిటెడ్ డి. వీరాసామి నాయుడు.

సామల్కోట

నెం 36, గోలివారి వీధి

వి. రామశేషశర్మ

బెజవాడ

c/o బాలకృష్ణలాల్, హనుమాన్ ప్రసాద్. చెల్లా. పెక్కటరత్నం,

ఇండో-అగ్రి లిమిటెడ్ (Indo-Agri Ltd) డిపోలలో రొక్క అమ్మకపు ధర 80 పౌనుల బస్తా 1-కి రూ 8-8-0.

SULPHATE OF AMMONIA

ఎవరు దేశభక్తులు?

స్వదేశవృత్తులను పరదేశీయుల పోటీనుండి రక్షించువారే.

మద్రాసు వెన్నిట్ ప్యాకరీ

తపాలావెట్టె రై, మదరాసు.

1964

మూత్రసంబంధమైన వ్యాధిచే గలిగిన అతివరముల బలహీనతకు మిక్కిలి గుణకారయైనట్టి

అద్భుత నివారిణి 2117

మూత్రసంబంధమైన వ్యాధిచే కలిగిన అతివరముల బలహీనతచే బాధపడుచుంటిని. నేను అనేక వైద్యులవద్ద చికిత్స చేసికొనియు కొంచముకూడ గుణముకాలేదు. కడపట. శ్రీ వెంకటగిరి కుమారరాజగారి సిఫార్సుపై కృష్ణా పురనివాసియును ప్రస్తుతము, చెన్నపురి, మైలూరు, శేన్ థోమస్, లిన్ పెరారెయ్య వీధిలోనున్న "ఆల్బర్టా లాజ్జియును" కాపురమున్న పండిత స్వామి ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారివద్ద చికిత్స ప్రారంభించితిని. ప్యుల్వకాలములోనే అనగా 89 దినములలోనే నాకు గలిగిన అభివృద్ధికి, శ్రమనివారణమునకు నేను మిక్కిలి ఆశ్చర్యపడుచున్నాను.

చెలికాని మార్కారావు, మూరమండ జమీందార్, శ్రీ వెంకటగిరిరాజాగారి బావమరిది. 12-5-1926

ప్రకటన

శ్రీ ముక్త్యాల రాజాగారు సమస్తాయుర్వేదావధములను శాస్త్రీయముగా శ్రద్ధతో తయారుచేయించి, అందరికి లభ్యమునట్లుచేయ దలపెట్టి అర్హతసాధనసాలను నెలకొల్పినారు. ఆయుర్వేదావధము లన్నియు యిచ్చట దొరకును. కేలూరు కొరకు వ్రాయుడు.

అర్హతసాధనశాల ముక్త్యాల కృష్ణా.

వసుమతి

(గంధకర్తి) శ్రీమతి కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మగారు

వసుమతి సాంఘిక, సాంసారి కాన్ ధములను వివరించుచక్కని సాంఘికనవల. ఆంధ్రయువకుల క్షమాపనలైని పత్రిక సురాగమును వెల్లడించుటలో దీనికి కుల్యమున నవల యొక్క భాష యందులేదు. విద్యాధికులచే ప్రశంసించబడి, లెక్కపెట్టుకమిటీవారిచే నప్రూవును చేయబడి, యున్నతపాఠశాలలలో పఠనీయగంధముగా నిర్ణయింపబడుచున్నది. పాఠాని హృదయములను సైతము కరగించు వసుమతి కష్టగాథ నాంధ్ర స్త్రీపురుషులెల్లరు తప్పకచదివి సానుభూతిని జూపుదురగాక, డియ్యుపై 169 పుటలు వెల రు. 1-0-0

వినియోగము, మేనెజగు, సరస్వతి, పెన్, గుంటూరు.

ప్రార్థన గీతావళి

ఈ పనిపత్తులు, భగవద్గీతలు మున్నగువాటినుంచి గాంధీ మహాత్మునిచే కేంద్రీకరించబడిన వాటిని తాత్పర్యసహితముగా ఆంధ్రీకరింపబడియున్నవి. వెల 0-5-0 లు తపాలాబిళ్లలను పంపిన పంపబడును. 4 బుక్కులకుతక్కువగా వి.పి. చేయబడవు. ఆంధ్రబుక్కుడిపో-నిడదహోలు.

వీర్యబండ్ ధాతుపుష్టికి

గంటలలో యెంత వీర్యమునైన వ్రజమునలే గట్టి పఱచి ముసలివారికి బలహీనులగుడ సంతారముఖు విచ్చినది. మూత్రములోను కలలోను ఇంద్రియనష్టమునున్న తక్షణానికొప్పును. నూతనశక్తి పలుకల్వచ్చును. 3-0-0. చిన్నబడ్డ 1-8-0. అమృతరత్నాకరం 45 బందరువీధి మద్రాసు